Činohra SND, člen Európskej divadelnej konvencie

97. divadelná sezóna 2016/2017

Marián Chudovský
Generálny riaditeľ SND

Roman Polák
Riaditeľ Činohry SND

PAVOL
WEISS

ZO ŽIVOTA ĽUDSTVA

EPIZÓDY, KTORÉ SA ODOHRAJÚ V BLÍZKEJ BUDÚCNOSTI

Réžia	Dino Mustafić
Dramaturgia	Peter Kováč
Scéna	Dragutin Broz
Kostýmy	Marija Havran
Hudba	Assen Avramov
Choreografia	Stanislava Vlčeková

Osobitné poďakovanie inscenačného tímu a hereckého kolektívu patrí Tomášovi Čelovskému, prekladateľovi hry do srbštiny a neúnavnému tlmočníkovi režiséra a ostatných hostí.

Premiéry
5. a 6. novembra 2016
Štúdio, nová budova SND, Pribinova 17, Bratislava

OSOBY A OBSADENIE

Andrej	Richard Autner
Monika	Monika Potokárová
Monikina matka	Jana Oľhová
Fischer, podnikateľ	Richard Stanke
Viera, jeho manželka	Diana Mórová
Dodo	Matej Marušin*
Lajo	Branislav Bystriansky
MUDr. Milly, Andrejov otec	Ľubomír Paulovič
Agáta	Danka Svetlíková**
vojaci, demonštranti, policajti, občania	Tomáš Stopa**, Adam Jančina**, Tomáš Magát*, Simon Kopunec**, Jakub Kuka**

Na elektrickom violončele hrá Magdaléna Izakovičová.

* ako hosť, ** poslucháč VŠMU

Asistentka réžie	Maja Breinerová
Inšpicient	Bohumír Majerský
Text sleduje	Marta Padrtová
Technické vedenie	Viliam Švarda
Stavby	Michal Novák
Svetlá	Juraj Jakabčin
Zvuk	Mexo
Dámska garderóba	Stazka Kunochová
Pánska garderóba	Dana Bučíková
Masky	Monika Olanová

Výpravu realizovali Umelecko-dekoračné dielne SND
pod vedením riaditeľa Mgr. art. Jaroslava Valeka.

Monika Potokárová,
Richard Autner

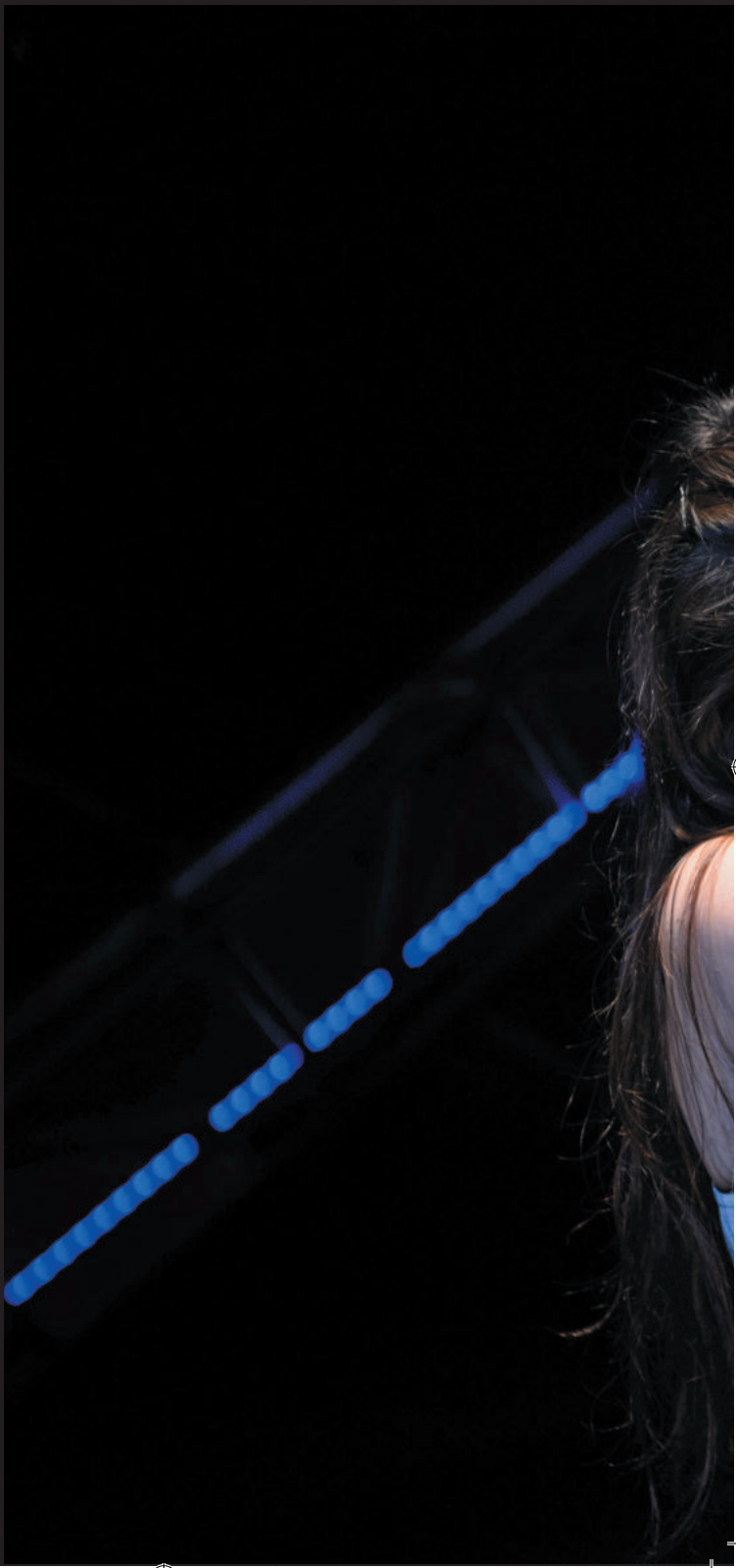

PAVOL WEISS

Narodil sa roku 1962 v Humennom. Po absolvovaní gymnázia pracoval ako vodič, závozník a neskôr ako kurič na strednotlakových kotloch. V rokoch 1985 – 1990 vyštudoval dramaturgiu a scenáristiku na FAMU v Prahe. Po skončení školy podnikal v reklame a marketingovom poradenstve. Za ekologickú kampaň *Čistý vzduch, čistá voda, čisté svedomie* získal roku 1995 pre Slovnaft, a. s., svetovú cenu Public relations – IPRA. Je tvorcom marketingového konceptu 100 kníh Tatrabanky (pre LCA Levice) a marketingovo zabezpečil podujatie *Román 2006*. Od roku 2004 je členom správnej rady VŠVU a viceprezidentom nadácie EKS, ktorá pôsobí pri Múzeu Milana Dobeša. Roku 2015 bol navrhnutý za člena správnej rady Fondu pre umenie, ale funkcie sa neskôr vzdal. Je zakladajúcim členom apolitického Družstva slovenských spisovateľov a literárneho portálu Literat.sk.

Už počas štúdií získal ceny za poviedky v rôznych literárnych súťažiach (Jašíková Turzovka, Wolkrova Polianka), publikoval v Romboide, Smene na nedeľu, pre rozhlas zdramatizoval *Múr* J. P. Sartra, *Matku M. Gorkého*, pre STV napísal detskú televíznu inscenáciu *Kráľovstvo kaluží* a publikoval aj v prvom zborníku slovenskej sci-fi *Planéta zem potrebuje hrdinov* (VSV, 1990).
Od roku 2003, keď debutoval knihou *Žime, potom uvidíme* (LCA, 2003), sa venuje literatúre a výtvarnému umeniu. Spoluzakladal galériu Bast'ART.

Roku 2004 vydal novelu *Pomsta* (LCA), roku 2006 generačný román *Traja priatelia* (Slovart) a neskôr knihu poviedok *Treba na chvíľu odísť* (Slovart, 2011). V novembri 2016 mu vydavateľstvo Slovart vydá knihu pre deti *Tajomný mlyn v Karpatoch* o prázdninových dobrodružstvách piatich spolužiačok.
V divadle debutoval trpkou komédiou *Priateľky* (Astorka, 2006), ktorá sa hrá aj pod názvom *Nejlepší kamarátky* (Praha, Divadlo na Fidlovačce). V anonymnej súťaži DRÁMA 2006 sa dostal textom *Bajmann Brothers* medzi finalistov a nasledujúci rok túto ironickú drámu naštudovalo divadlo Astorka Korzo ´90. Krátku jednoaktovku *Ohrozenie* publikoval v zborníku divadelných hier *Sarkofágy a bankomaty* (Divadelný ústav 2011). S prvou verziou hry *Zo života ľudstva* uspel v anonymnej súťaži dramatických textov DRÁMA 2013.

Roku 2015 sa s trpkou komédiou o ťažkom živote prostitútok v zmenených trhových podmienkach *El Dorado* zúčastnil na projekte *Ódy či frašky* (EÚ očami drámy). Jeho knihy a hry sú preložené do viacerých jazykov.

Založil a vedie galériu White & Weiss contemporary Art, ktorá sa programovo venuje podpore a prezentácii súčasného umenia.

Je šťastným a hrdým tvorcom troch dcér, žije a tvorí v Bratislave a na starom mlyne v Karpatoch.

ODOHRAJÚ SA V BLÍZKEJ BUDÚCNOSTI TIETO EPIZÓDY?

ROZHOVOR S PAVLOM WEISSOM

Tvoj pohľad na blízku budúcnosť v hre Zo života ľudstva je pesimistický až temný. Postavy tvojej hry žijú vo svete, v ktorom už vidno znaky blížiacej sa katastrofy. Zdá sa, že katastrofa apokalyptických rozmerov sa približuje tak, že to vôbec nevnímajú. Pritom ju vlastne samy privolávajú svojím cynickým, často agresívnym a nemorálnym správaním. Takýto pohľad na život ľudstva nie je vzdialený biblickým proroctvám, ibaže na rozdiel od nich v tvojej vízii chýba čo i len náznak „svetla na konci tunela". Tvoja hra je, samozrejme, dystopia, teda akási negatívna utópia, v ktorej je mesto (štát, civilizácia, ľudstvo) ohrozené bližšie nešpecifikovanou katastrofou, ale predsa len, čo nám podľa teba hrozí? Spoločenské otrasy, vojna, prírodné katastrofy, Boží trest?

Prvú verziu hry som napísal v roku 2013 a poslal do anonymnej súťaže Nová dráma, kde sa dostala do finále. Už v čase zverejnenia textu som mal napísanú inú verziu, kde prevládala spoločenská rovina hry, takže tému agresie, extrémizmu som spracoval dávno pred tým, ako začala v spoločnosti a médiách rezonovať. Európa hnedne, výpady proti prisťahovalcom, menšinám naberajú na intenzite. Myslím si, že hra je určitou výstrahou. Na jednej strane je spoločnosť apatická a zároveň sme svedkami radikalizácie inej časti, ktorá chce urobiť poriadok. S kým? Ako hovoria moji hrdinovia: „So všetkými!" A keďže ryba smrdí od hlavy, dôvod rastúcej spoločenskej frustrácie je v nespokojnosti s politickou reprezentáciou krajiny. Zatiaľ žiadna zmena vlády, výmena politických garnitúr, nepriniesla aj zmenu politickej kultúry. Ľudia sa správajú tak, ako vidia, že sa správa politická špička. Ak je vulgárny politik v parlamente alebo organizuje protesty, ktorých základnou myšlienkou je nenávisť, o chvíľu sa bude podobne správať každý. Ja však nie som politológ ani sociológ. Len cez dramatický tvar pomenovávam stav tak, ako ho vnímajú moji hrdinovia. Hra je vo filozofickej rovine o hľadaní šťastia, je to vlastne komorný príbeh na pozadí spoločenských zmien, hoci v hre sa zabíja, podvádza, kradne, vraždí, znásilňuje. Kedy je človek šťastný? Čo ho napĺňa pocitom šťastia?

Takéto hry však autori väčšinou nepíšu preto, aby nás dostali do totálnej depresie, ale chcú divákom otriasť, varovať spoločnosť – ak niečo nezmeníme, dopadne to s nami takto. Ako teda vidíš dnešok a blízku budúcnosť a čo teda máme robiť, aby sme nedopadli ako tvoje postavy?

Myslím si, že musia konečne nastúpiť slušní ľudia. Je to fráza, ale osobne som presvedčený, že to je jediné riešenie. Morálna bezúhonnosť. Zároveň si nemyslím, že moja hra spoločnosť k tomu vyprovokuje, je to iba divadlo. Väčšina národa si aj tak sadne podvečer k „telke“, pozerá hlúposti a nemyslí na budúcnosť, ale na ďalší diel šou, zľavy v obchode či počasie. Keď po desaťročiach neprichádza k očiste od zlodejov a korupčníkov, prestáva národ veriť v zmenu, lebo zistil, že rovnako klame a kradne bývalý komunista, kresťan, liberál alebo demokrat. Preto získavajú na sile tí, ktorí hovoria o očiste. Aj Hitler pri nástupe k moci hovoril o tom, že po „bordeli“ Weimarskej republiky treba urobiť poriadok. Ako to dopadlo, vieme. Čo máme teda robiť? Hovoríme, že extrémisti sú nebezpeční, ale oni iba iným jazykom ukazujú na neriešenie problémov. Dopustili sme, aby to boli témy extrémizmu a nie slušných ľudí.

Zámerne som hyperbolizoval charaktery postáv, aby ich obludnosť bola zrejmá. Vodcovia vedia, že dav je manipulovateľný, anonymný, ak zabijete iného v dave, nie ste vrah, ale nositeľ revolučnej idey. Jediná pozitívna postava, mladá Monika, verí v lásku, šťastie, chce zmenu k dobru, ale končí tragicky.

Priznám sa, že najviac práce nám narobila postava Andreja. Zo salónneho ľavičiara šmrncnutého akousi východnou filozofiou a snívajúceho utopické sny sa stane najcynickejšia a najmaterialistickejšia obluda hry. Myslíš si, že ľavica už nemá svetu čo dať a hrozia už len revolúcie a vzbury „sprava“? Alebo Andrej je tak trochu „ľavý“ iba náhodou a nie je to typický predstaviteľ dnešnej mladej európskej ľavice?

Verím v sociálnu spravodlivosť, ale zaslúženú. Zároveň však musím zdôrazniť, že ak je niekto pracovitý a šikovný, mal by sa mať lepšie ako ten, ktorý je lenivý a nechce sa mu robiť. Rozdiely medzi ľavicou a pravicou sa stierajú, lebo sa mení spoločnosť, sociálne triedy zanikajú. Prestáva existovať tzv. robotnícka trieda, nastupuje éra služieb, robotizácie. Myslím, že problém je v roztvárajúcich sa nožniciach medzi príjmami tých najbohatších a obyčajných.

Ako hovorí môj hrdina Andrej: *„Súčasná krvilačná forma kapitalizmu, drancovanie rozvojových krajín, globalizácia, kde všetko je vnímané cez pojem trh, je cesta ku kolapsu. Ak niekto v demokratickej krajine spustí zabíjanie ľudí prostredníctvom „Humanitárneho bombardovania“, zaslúži si za toto cynické správanie trestný tribunál.“* Demokracia súčasného typu je prežitok, zoberme si ako príklad grécke referendum. Grécky ľud slobodne rozhodol, ale nemecké a francúzske banky prostredníctvom svojich politikov v EÚ urobili z ľudového hlasovania frašku, popreli všetky zásady demokracie. Toto všetko Andrej vníma, ale zároveň si žije svoj život a chce ho prežiť dobre, vlastne iba za cenu straty morálky. On má byť morálny, keď okolie žije nemorálne? Prispôsobí sa. Ale k otázke: Naša kvázi ľavica len predstiera, že je ľavicová, lebo má na to svoje dôvody – chce moc a tá prichádza od chudobného ľudu. A pravica? My tu máme pravicu? Podľa slovíčka v názve strany? Nechcel som sa dostať k našej politike, ale ak je hra súčasná, tak práve v spoločenskej rovine, v tom, ako ju vnímajú moji hrdinovia. Nie sú spokojní s nikým.

Ľubomír Paulovič,
Danka Svetlíková

V hre je pomerne veľa sexu, ale veľmi málo lásky a vôbec citu. Takto to bude vyzerať v „blízkej budúcnosti“ alebo je to podľa teba charakteristické pre vzťahy už dnes?

Bol to môj zámer. Ukázať ľudí cynickými, chladnými, užívajúcimi si, sex predstavuje istú formu moci. Sex je len vonkajší prejav, ľudia sú prázdni, neveria ničomu, iba sebe. Podľa štatistík sme krajina oplývajúca kresťanskou láskou, pred desaťročiami sa ku katolicizmu hlásilo vyše osemdesiat percent obyvateľov. Boli sme národ kresťanský, veď slovenský štát bol celý postavený na kresťanskom a národnom princípe, na láske k blížnemu, ale iných ako Slovákov posielali do plynu. Aj dnes sa začína vyťahovať národná karta, budeme zas zažívať delenie na dobrých a zlých? Podotýkam, že radikálnosť vnímam aj v demokratickej časti spektra spoločnosti, tzv. demokrati sú schopní vás mediálne zlynčovať za iný názor, ako je ich. Bez argumentov.

Je skvelé inscenovať pôvodné hry žijúcich autorov, ktorí sa tak ochotne zapájajú do procesu prípravy inscenácie ako ty. Divákom môžeme prezradiť, že ste si ľudsky „sadli“ aj s režisérom Dinom Mustafićom a napriek tomu, čo sme ti porobili s textom, si veľmi ochotne stále prinášal „new balls“, teda nové textové podnety. Prekvapil ťa v niečom jeho pohľad na tvoju hru?

Dino je vynikajúci režisér a zároveň je normálny, ľudský. Má o hre a jej inscenovaní jasnú predstavu. Hre dodáva balkánsku dynamiku. Získal si ma vlastne hneď na prvom stretnutí, keď povedal, že si myslel, že hru napísal nejaký Balkánec, ktorý prežil vojnu, ich konflikty na Balkáne. To bol silný moment. Škrty a prerábky som chápal v prospech celku. Stále mám v tvorbe pochybnosti, stále prepisujem. Ešte počas štúdií na FAMU som bol zvyknutý počúvať pripomienky od profesorov, spolužiakov, naše semináre scenáristiky boli búrlivé, navzájom sme boli voči sebe konštruktívne kritickí. Preto vnímam úlohu dramaturga a režiséra pri vzniku divadelnej inscenácie ako veľmi dôležitú. Vy máte odstup, ale živý autor môže byť zaľúbený do svojich dialógov a nechce sa ich vzdať. Ale možno má pravdu Dino, že najhoršie sa robí so živými autormi, stále niečo chcú.

Prečo ste mi vlastne s Dinom vyhodili tie najlepšie dialógy?

Otázky autorovi kládol dramaturg inscenácie Peter Kováč.

Matej Marušin,
Monika Potokárová

ČO JE TO FAŠIZMUS?

Hra Pavla Weissa *Zo života ľudstva* hovorí o troch mladých ľuďoch, ktorých životné príbehy sa v „blízkej budúcnosti“ dostávajú do spoločenských pascí či slepých uličiek. Monika sa stáva obeťou neľudských vzťahov či doby, z Andreja, spočiatku salónneho ľavičiara, ktorý občas rozbije zopár čelných skiel na luxusných autách, cynický materialista, a z Doda, obyčajného chlapca protestujúceho proti kapitalistickému systému, drsný neofašista.

Hra sa prejavuje ako varovanie pred fašizmom. Čo to však vlastne je? Pojmy fašizmus, nacizmus, neofašizmus či postfašizmus sú v posledných rokoch veľmi frekventované. Ľudia si na sociálnych sieťach i vo verejnom živote už úplne bežne nadávajú do fašistov a nacistov, až sme tieto pojmy začali vnímať ako lacné rečnícke obraty bez jasného obsahu. Už George Orwell sa roku 1944 nazdával, že slovo „fašizmus“ v skutočnosti neznamená nič, pôsobí skôr ako nadávka, vyjadrujeme ním iba to, že sa nám niečo mimoriadne nepáči. Diskusných partnerov, ktorí nerozumne označujú za fašistov ľudí, ktorí majú odlišné názory, nemôžeme brať vážne. Napriek tomu však môžu mať občas pravdu. Keď sledujeme vývoj svetovej politiky od posilňovania európskych krajne pravicových strán cez udalosti na Ukrajine, tzv. islamofašizmus, po vývoj na stredoeurópskej politickej scéne, či, povedzme, víťazné ťaženie Donalda Trumpa, ktorého jeho oponenti radi porovnávajú s Hitlerom, právom sa vynára otázka, či sa fašizmus skutočne vracia na javisko svetovej histórie. Vôbec totiž nie je jedno, či sa táto najtemnejšia kapitola našich nedávnych dejín v nejakej podobe zopakuje, alebo vidíme len strašidlá.

Ak každú totalitu, diktatúru, autoritárskeho politika či jarmočnú demagógiu z fleku nazveme fašizmom, iste to dobre vyjadruje, ako hlboko daným javom či osobou pohŕdame, vôbec nám to však nepomôže pri ich pochopení. Zneužitie monopolu štátnej moci, nenávisť k cudzincom alebo kult osobnosti nie sú výlučne atribútmi fašizmu. Tieto znaky mal predsa aj komunistický režim či absolutistické monarchie, napriek tomu však otvorene antisemitskú Máriu Teréziu či Františka I., ktorý dal popraviť uhorských jakobínov, ani cisára Františka Jozefa, ktorý krvavo porazil revolúciu 1948/49, ani Alexandra Bacha, ktorý zaviedol policajný štát, ba ani Stalina nenazývame fašistickými diktátormi. Aj keby sme to urobili, vôbec by nám to nepomohlo pochopiť ich historickú úlohu, postoje či osobnosť.

Simon Kopunec, Tomáš Stopa,
Branislav Bystriansky, Tomáš Magát

Čo je teda fašizmus? Nič iné ako ideológia, ktorej základ tvorí mýtus o znovuzrodení nejakej spoločnosti. Podľa takýchto mýtov „ľud“ – ktorý sa spravidla stotožňuje s nejakou skupinou zjednotenou na etnickom alebo rasovom princípe – stojí na pokraji morálneho i sociálneho rozkladu a úpadku, ale jeho najstatočnejší a najprezieravejší reprezentanti majú historické poslanie, aby ho vyburcovali k hrdinskému zápasu, v ktorom sa očistí od cudzích a parazitujúcich síl a mocí, ktoré ho kazia. Povinnosťou týchto jasnozrivých hrdinov je revolučným spôsobom preorganizovať spoločnosť, aby sa národ stal opäť mocným, zdravým a slávnym. Nemeckí fašisti sa ideovo chceli vrátiť k akémusi starobylému národnému spoločenstvu. Vzorom pre znovuzrodený nemecký národ sa stal životaschopný pangermánsky kmeň, kde sa jednotlivec odovzdáva do služieb celku a podriaďuje sa vôli hrdinského a morálneho vodcu. Fašizmus je teda ultranacionalistický mýtus o znovuzrodení národa, z čoho vyplýva, že fašistická politika je mýtická. Nestavia na základných pojmoch tradičnej demokratickej politiky, ako sú napr. protiklady spravodlivý/nespravodlivý/, zákonný/nezákonný a ďalšie, ale na takých archaických mýtických schémach, ako je večný boj medzi dobrom a zlom, priateľom a nepriateľom, rituálna očista, osud národa a pod. Takýto mýtický prístup umožňuje fašizmu deštruovať tradičné politické rámce a nastoliť nové formy politického konania, ktoré sú v modernej spoločnosti neprijateľné.

Fašistickí politici pritom vôbec nemusia otvorene hlásať deštrukciu právneho štátu a ústavného poriadku. Aj Mussolini roku 1922 sľúbil vernosť talianskej ústave. Demokratické inštitúcie formálne fungovali aj v Tretej ríši, ústava z roku 1919 nikdy nebola zrušená, zasadal aj Reichstag a ešte roku 1938 sa konali voľby – pravda len za účasti nacistických kandidátov a ich sympatizantov. Napriek formálnym znakom demokratického štátneho zriadenia to však boli totalitné a autokratické režimy.

Najcharakteristickejšou črtou fašizmu je však mýtická úcta k násiliu. V demokratických politických systémoch násilie nie je legitímnou formou politického konania – aj vražda nepriateľa sa považuje za zločin a nie za prejav politického názoru. V ústrednom fašistickom mýte sa však násilie stáva vyjadrením životnej sily a nezlomnej vôle ľudu, spasiteľským činom, vďaka ktorému sa ľud očistí od svojich nepriateľov. V tomto ponímaní spásy je fašizmus v prudkom protiklade ku kresťanskej tradícii, priamym popretím jej filozofie lásky, odpúšťania a nenásilia. Napriek tomu sa však fašizmus vždy odvoláva na boha, ktorý má však akýsi národný, výlučný a rasistický charakter. Určite to nie je Boh Novej zmluvy, ktorý v ľudskej podobe umrel na kríži za každého človeka bez ohľadu na jeho pôvod, farbu kože, sociálne postavenie či charakterové vlastnosti. Boh fašistov je boh mýtický, barbarský, pohanský, kmeňový, čiže skôr ničivý démon ako Spasiteľ, ktorý sám seba stotožňuje s láskou ku každému človeku.

Nebezpečenstvo fašizmu sa skrýva v tom, že prostredníctvom mýtickej reformy politického priestoru otvára cestu k režimu, ktorého ústrednými organizačnými princípmi sa stávajú neľudskosť a násilie. To je však možné aj bez fašizmu: inštitucionalizovaný

rasizmus, kolonializmus či agresívne náboženské systémy môžu spĺňať rovnakú funkciu. Neľudská a násilná politika môže nadobúdať rôzne podoby v závislosti od historickej a spoločenskej situácie. Fašizmus však v našej historickej pamäti zanechal takú hlbokú stopu, až je nám ťažko pochopiť, že je len istým krajným prejavom politického darebáctva. Neúcta k ľudskej dôstojnosti, politické barbarstvo a násilie, ktoré páchajú mocní tohto sveta voči odkázaným, existovali aj pred nástupom fašizmu a nezmizli ani po jeho vojenskej porážke.

Samozrejme, že súčasný fašizmus existuje a prejavuje sa čoraz agresívnejšie od gréckeho Zlatého úsvitu cez neonacistickú NPD pod ďalšie strany a vznikajúce straničky v celej Európe. K nim treba pristupovať a vyhraniť sa voči nim na základe klasických politologických definícií fašizmu. Nemá však priveľký zmysel napchať do fašistického košiara všetkých od radikálneho islamu cez Európsku úniu (za fašistickú ju označujú anonymní aj neanonymní diskutéri na mnohých verejných fórach), NATO (dtto), ĽSNS až po Donalda Trumpa. Všetci síce nesú svoj diel zodpovednosti na vybudovaní systému globálneho násilia, čo však nie je to isté ako fašizmus. Označiť niekoho ako fašistu alebo to o ňom dokonca dokázať, nie je samo o sebe dostačujúca kritika a pôsobí to prinajlepšom ako hrubosť.

Otázka, či sa fašizmus vracia na dejinnú scénu, je mimoriadne vážna. Nie však iba preto, že ak sa nejaká fašistická strana dostane do parlamentu alebo nebodaj k moci, tak okamžite nastane koniec sveta, ale preto, lebo to svedčí o nás samých, o stave našej spoločnosti, o tom, kam vlastne smerujeme, aké sily formujú súčasný svet a akým spôsobom máme voči nim vystupovať. Tieto otázky nám nekompromisne kladie aj hra Pavla Weissa. Je Dodo neofašista? Iste áno a môžeme skúmať motívy, prečo sa ním stal, čo v sebe zaprel, čomu uveril a či sú jeho motívy čisté. S istým nepokojom si zrejme uvedomíme, že vzhľadom na jeho schopnosti, vzdelanie a životné skúsenosti sú čistejšie, ako by si to mnohí želali. Áno, fašizmus – nech sa už nazýva akokoľvek – môže ukazovať mladým príťažlivú, spravodlivú tvár, ktorá legitimizuje násilie. A vôbec, situácie, ktoré hra zobrazuje, sa vraj odohrajú až v blízkej budúcnosti, ale pôsobia tak súčasne, že odpovedať na ne, či hľadať riešenia by sme mali okamžite, ak sme toho ešte schopní, inak veľká časť mladej generácie nevyhnutne pôjde buď cestou Andreja, alebo Doda či, žiaľ, aj Moniky.

Peter Kováč

POUŽITÁ LITERATÚRA:

Constantin Iordachi, „Comparative fascist studies: an introduction". In Comparative Fascist Studies. London: Routledge 2010.

Začína to vrieť

Toto je pouličná ozvena
Tak to počúvaj (yeah, aha)

Vo mne, začína to vrieť
Vo mne, v uliciach tiež
Vo mne, zvíťazila pravda
Vo mne, v tebe musí tiež
Vo mne, som pripravený bojovať
Vo mne, v noci či vo dne
Vo mne, vaša pyramída padne
Navždy, vaša pyramída padne

Nezastavíš ma, som príliš odhodlaný
Síce mladý, ale od života dorezaný
Snažím sa byť vyrovnaný aj cez všetky rany
Bude ich ešte milión, osud mi vraví
Ale sme tu preto, aby sme to prekonali
Každý jeden z nás nesie kríž na rameni
Náš naivný národ má na duši veľké jazvy
No zobúdza sa zo sna, zo lži, v ktorej sme žili

Nikto, už neprekrúti pravdu
Nikto, neumlčí hlas ľudu
Nikto, nezastaví tento prameň
Nikto, tyrani je s vami ámen
Nikto, nebude nám brať slobodu
Nikto, pripravte sa na popravu
Nikto, neuhasí v srdci plameň
Navždy, vaša pyramída padne

V inscenácii hry Pavla Weissa *Zo života ľudstva* pokračujeme v projekte uvádzania pôvodných slovenských hier zahraničnými režisérmi. Po Diegovi de Breovi zo Slovinska a Eszter Novákovej z Maďarska hosťoval v Činohre SND významný bosniansky režisér Dino Mustafić.

DINO MUSTAFIĆ

Narodil sa roku 1969 v Sarajeve, kde vyštudoval réžiu na Akadémii scénických umení a literatúru na Filozofickej fakulte.

Režíroval vyše 70 hier klasických aj súčasných dramatikov. Inscenácia *Helverova noc* Ingmara Villqista, ktorú naštudoval v sarajevskom Kamernom divadle 55, získala vo svete 23 ocenení a Dino je medzinárodne najoceňovanejším režisérom v Bosne a Hercegovine. Nakrútil viacero dokumentárnych filmov, jeho hraný celovečerný film *Remake* (svetová premiéra na filmovom festivale v Rotterdame v r. 2003) premietali na vyše 40 medzinárodných festivaloch, ocenenie získal v Mníchove aj San Franciscu.

V rokoch 2003 – 2005 bol umeleckým riaditeľom činohry Národného divadla v Sarajeve. Je pedagógom na Akadémii scénických umení (ASU) a Sarajevskej filmovej akadémii (SFA). Od roku 1997 vedie najstarší medzinárodný festival v regióne – Medzinárodný festival MESS, ktorý so svojimi spolupracovníkmi obnovil po skončení obliehania Sarajeva. Založil divadlo MESS Teatar – Scena Mess, ako aj MESS Dance Company. Režíroval v mnohých mestách: Paríž, Sofia, Belehrad, Záhreb, Ľubľana, Rijeka, Terst, Split, Maribor, Nova Gorica, Skopje, Priština, Podgorica, Cetinje....

Jeho inscenácie sa hrali v Amerike, Afrike, Ázii, Európe a vo viacerých jazykoch, získali ocenenia na početných domácich a medzinárodných festivaloch a mestách: Mexiko, Káhira, Alexandria, Rím, Florencia, Benátky, Madrid, Bogota, Viedeň, Toronto, Guadalajara, Paríž, Nice, Londýn, Štokholm, Istanbul, Sibiu, Varna, Vratsa, Blagoevgrad, San José, Budva, Rijeka, Udine, Záhreb, Nový Sad, Subotica, Nikšić, Belehrad, Ľubľana, Skopje, Bursa, Modena, Solún, Skien, Tirana, Elbasan, Ulanbátar, Kišiňov...

V tomto roku bol členom medzinárodnej poroty festivalu Nová dráma, organizovanej slovenským Divadelným ústavom.

Diana Mórová

REŽISÉR O SEBE A O HRE

Môj život vo výraznej miere poznačila vojna v Juhoslávii. Keď sa začala, mal som dvadsať rokov. Počas vojny som študoval a dokonca som pripravil svoju prvú profesionálnu inscenáciu.

Málokto o tom v strednej Európe vie, ale Sarajevo je mesto, ktoré bolo obliehané tri a pol roka, čiže dlhšie ako Stalingrad počas druhej svetovej vojny. Niekedy celé mesiace netiekla voda, nemali sme elektrinu a bola núdza o potraviny. Divadlo bolo však v tom období veľmi živé. Malý mestský fenomén – v obliehanom Sarajeve boli večer plné divadlá, lebo ľudia sa chceli stretávať a zabudnúť na stres a frustráciu.

Sarajevo je veľké zhruba ako Bratislava. Má dlhú kultúrnu tradíciu a ľudia tam majú divadlo skutočne radi.

Moja prvá réžia bola adaptácia poviedky *Múr* od Sartra, ktorá sa odohráva počas španielskej občianskej vojny. Režíroval som ju roku 1993, teda rok po začiatku vojny v obliehanom meste. Mal som ideu, že na scéne by mal byť múr z dosák. Chcel som, aby sa tá drevená stena na záver priblížila k divákom a vznikla by z nej scénická metafora. Idea bola dobrá, ale v tom momente nebolo v meste žiadne drevo. Drevo sa stalo drahým tovarom. Zrazu malo veľkú hodnotu, lebo Sarajevčania v čase krízy vyrúbali všetky stromy. Nebolo čím kúriť, tak sme v zime spálili, čo sa dalo. Aj knihy. Najmä komunistické. Ja sa však nikdy nevzdávam svojich nápadov, a tak mi napadlo, že drevo môžeme získať v pohrebníctve. Zašiel som do podniku a presvedčil riaditeľa. Dostali sme od neho do divadla rakvy, ktoré sme rozobrali a z dosák vyrobili svoju drevenú stenu. Bola to jediná inscenácia v histórii divadla, kde bol na plagáte uvedený len jeden, jediný sponzor – pohrebná služba. A tá inscenácia ovplyvnila a poznačila môj život. Niektorí priatelia zlomyseľne hovoria, že to bola zároveň doteraz moja najlepšia inscenácia. Mali sme s ňou ísť aj na hosťovanie do zahraničia, v tom čase sme však nemohli vycestovať.

Naštudoval som asi sedemdesiat inscenácií. Ale už tá prvá ma naučila niečo, čo ma v divadle zaujíma dodnes a čo považujem za dôležité, že estetika je neoddeliteľná od etiky. V divadle preto hľadám esenciu života a nie blazeované hry, ktoré nemajú so životom nič spoločné.

Myslím si, že každá réžia sa začína výberom textu. Keď som vlani dostal text Pavla Weissa, našiel som v ňom viacero vecí, čo ma zaujímajú. A bolo mi jasné, prečo ste pozvali Balkánca, aby to režíroval. Takúto dystopiu, akú hra zobrazuje, my totiž reálne žijeme. A ak som sa niečo počas vojny naučil, tak to, že sloboda nie je večná, nekonečná a nespadla z neba, ale vieme ju ľahko stratiť.

Často si neuvedomujeme, ako fašizmus preniká do našich životov. Nepríde a nenastúpi v takej forme, ako ho poznáme z druhej svetovej vojny. Keď však príde, je ako vírus, ako infekcia a šíri sa obrovskou rýchlosťou. Pripomína mi to Ionescovu hru *Nosorožec*, v ktorej sa ľudia menia na nosorožce, strácajú ľudskosť, dôstojnosť a identitu i integritu.

Istá situácia, ktorú hra *Zo života ľudstva* opisuje, sa nedávno udiala v Srbsku. Tlupa maskovaných ľudí vnikla do štvrte chudobných v Belehrade (Sala Mala) a všetko tam zničili, spálili, rozbili. Za tou akciou stála politická špička, primátor a jeho ľudia. Pár mesiacov prebiehali demonštrácie proti búraniu tej štvrte, ale nič sa týmito protestmi nedosiahlo. Nakoniec sa ukázalo, že na tom priestranstve sa po zbúraní štvrte chudobných budú budovať obchody, obchodné centrá a chrámy kapitalizmu.

Stredná Európa nezažila takú deštrukciu ako Balkán počas vojny a rozpadu Juhoslávie. Preto pre mňa postavy hry nie sú všeobecní hrdinovia z 21. storočia, nejaká umelecká fikcia, ale postavy reálne existujúcich ľudí. Sú to ľudia, ktorých bežne stretávame. Majú zúženú možnosť výberu. Buď sa priklonia k vládnucej garnitúre, alebo ostanú mimo hry. Môžu patriť medzi tých, ktorí si myslia, že ich hodnota je znásobená ich imaním. Alebo sa môžu stať spoločensky bezvýznamnými. Ničím.

Pojem dystopia ako negatívna utópia nie je podľa mňa iba literárnovedný termín, ale sa viaže na politický slovník. Žijeme ju preto, lebo sme stratili ideály a nemáme pred sebou utópiu a sny. Žijeme negáciu sveta. Stal sa bezcitný, zlý, špinavý, krutý a bez empatie a súcitu. Keď som si prečítal text, napadlo mi, čo sa to s nami stalo, že sme tak veľa krásnych vecí stratili?

Richard Stanke,
Monika Potokárová

Monika Potokárová, Jana Oľhová

Chlad

Chlad. Hnev. Nenávisť.
To sú jeho zbrane

Všetko navôkol je chladné na dotyk
Osamelé chladné jak arabské noci
Na púšti. Prst na spúšti máš
Vo svojej mysli sám seba ubíjaš
Zabíjaš nádej, skôr než sa narodí
Pozriem sa na ľudí – fakt sa ti nedivím
Skamenené tváre bez emócií
Chladný svet ich plameň uhasil
Všetci z nich mali sny, všetci z nich chceli ísť
Až na kraj sveta. Kvôli nim by zabili
No s odstupom času – plány sa stratili
Nepriazeň osudu, tí, čo im nepriali
Ich sny im zbúrali, zničili, spálili
Aj poslednú nádej na lepšie zajtrajšky
Pýtaš sa prečo? Lebo náš svet je chladné miesto

Vonku sa zmráka, prichádza noc
Ľudstvo je slepé, už nemá tú moc
Odvrátiť tornádo, čo sa na nás valí
Nepomôže rozum, nepomôžu svaly
Je to krst ohňom, je to len skúška
Tým uchom ihly prejde len duša
čistá a nevinná – to som neni ja
Vidíme sa v pekle – diabol, Ty a ja!

TVORCOVIA

Hudbu k inscenácii napísal a naštudoval náš hosť zo Sofie

ASSEN AVRAMOV
Narodil sa roku 1961 v Sofii.
Skladateľ, hudobný režisér, dirigent a performer, učí na Národnej filmovej a divadelnej akadémii v Sofii (NAFTA).

DIELO
HUDBA PRE DIVADLO:
Napísal viac ako 170 scénických hudieb pre činohru a bábkové divadlo k domácim i medzinárodným divadelným projektom. Spolupracuje s najlepšími bulharskými divadelnými režisérmi prakticky vo všetkých bulharských divadlách.

BALETNÁ HUDBA:
Napísal hudbu k jednému celovečernému baletu, štyrom baletným jednoaktovkám a je spoluautor ďalšieho celovečerného diela.

OPERA A HUDOBNÉ DIVADLO:
B. Brecht – *Muž ako muž* (hudobné divadlo, 1987)
A. Jarry – *Kráľ Ubu* (opera, 1992)
Apokrypha – (naivná domáca etnická divadelná opera bez spevu, 1997)
Somnium Ulixis – (extatická divadelná inštalácia, 2000)
S. Beckett – *Not I* (operný stroj pre troch hudobníkov a tri hlasy, 2005)
B. Brecht – *Pán Puntila a jeho sluha Matti* (hudobné divadlo, 2014)
B. Brecht – *Kaukazský kriedový kruh* (hudobné divadlo, 2015)
Medea mama mea – cigánske hudobné medzihry (bukureštské Národné divadlo, 2016)
L. Carroll – *Alica v krajine zázrakov* (zázračná mini opera, 2016)

FILMOVÁ HUDBA:
9 celovečerných, 4 krátke a viac ako 15 dokumentárnych filmov

KONCERTNÁ HUDBA, AUDIO A ROZHLASOVÉ PROJEKTY
Viac ako 30 rozhlasovo-dramatických projektov, fíčerov a dokumentárnych hier, experimentálna hudba, živé performancie a inštalácie, pôvodná hudba a zvukový dizajn rozhlasových hier pre Bulharský národný rozhlas.

LEKTORSKÉ KURZY A WORKSHOPY
Lektorské kurzy o rytme, koordinácie tela a hudby v NAFTA Bulharsko
Lektorské kurzy o hudbe a zvukovom dizajne pre režisérov v NAFTA

AA Workshop 2013, Sfumato theatre, Sofia – Using the rhythm
AA Workshop 2014, New Bulgarian University – Movements and sounds for dance theatre
AA Workshop 2014, MONTFIZ winter academy – Acting
AA Workshop 2014, Sfumato theatre, Sofia – The voice from the stage
AA Workshop 2015, Bratzigovo international Open Up
AA Workshop 2016, Gabrovo municipality – Workshop for rhythm

CENY
22 nominácií za najlepšiu divadelnú hudbu v Bulharsku (rôzne ceny)
Cena Ikar (cena Zväzu bulharských umelcov)
Päťnásobný víťaz bulharskej ceny Askeer za najlepšiu divadelnú hudbu
Šesťnásobný víťaz za najlepšiu hudbu k pôvodnej bulharskej dráme
Grand prix za rozhlasový projekt Apocrypha na Medzinárodnom rozhlasovom festivale v Chorvátsku Prix Europa za rozhlasový projekt Apocrypha, Berlín, 1998
Grand Prix (najlepšia európska rozhlasová hra roka) za rozhlasový projekt The – Atoll, Prix Europa, Berlín

Magdaléna Izakovičová

Scénickú výpravu navrhol častý spolupracovník režiséra, chorvátsky scénograf

DRAGUTIN BROZ

Narodil sa1. januára 1952 v obci Strizivojna v Chorvátsku.
Ako chlapec chodil do hudobnej školy, kde sa učil hrať na klavíri a hral basketbal.
Študoval na Akadémii umení v Záhrebe a počas štúdií hrával na klavíri v reggae skupine Natural Mistic. Dnes pôsobí na voľnej nohe ako divadelný, televízny a filmový scénograf.
Pripravil viac ako päťdesiat činoherných, operných a muzikálových inscenácií.
Najčastejšie spolupracuje s režisérom Dinom Mustafićom, s ktorým spolupracoval na 27 projektoch.
Pre televíziu zrealizoval viac ako 200 projektov v rozličných žánroch.
Z divadelných inscenácií, na ktorých spolupracoval ako scénograf, to boli napr.
Ch. Bojčev: *Orchester Titanic*
J. Fosse: *Nočné piesne*
M. Mc Donagh: *Mrzák z Inishmaanu, Ujo Vankúšik*
R. Lepage and M. Brassard: *Polygraf*
Bratia Presňakovovci: *Hrať obeť, Terorizmus*
E. Albee: Koza alebo *Kto je Sylvia, Kto sa bojí Virginie Woolfovej*
T. Williams: *Električka zvaná Túžba*
P. Marber: *Bližšie od teba*
I. Kadar: *Generál mŕtvej armády*
J. Pommerat: *Čo máme robiť*
A. Schnitzler: *Kolotoč*
T. Stoppard: *Rock'N'Roll*
V. Havel: *Žobrácka opera*
J. Švarc: *Drak*
B. Srbljanović: *Tento hrob je pre mňa príliš malý*
G. Ragni and J. Rado: *Hair* (muzikál)
C. Churchill: *Ďaleko preč*
U. Betti: *Zločin na ostrove kôz*

V zmiešanom medzinárodnom tíme sa aj vďaka jazykovým znalostiam, ale najmä svojej kreativite výborne uplatnila kostýmová výtvarníčka

MARIJA HAVRAN

Narodila 1. apríla 1966 v bývalej Juhoslávii.

Výtvarné vzdelanie získala najprv na umeleckých školách v Novom Sade a Belehrade. V rokoch 1991 – 1996 študovala na VŠMU v Bratislave na Katedre scénografie a kostýmového výtvarníctva v Bratislave u prof. Jozefa Cillera. Doktorandské štúdium absolvovala v rokoch 1996 – 1998 u prof. Milana Čorbu. Doktorát obhájila roku 2002 dizertačnou prácou na tému Dandy – dandizmus ako umenie sebaštylizácie. Ako scénografka a kostýmová výtvarníčka sa podieľala na viac ako 150 inscenáciách v mnohých divadlách na Slovensku a v zahraničí. Je trojnásobnou držiteľkou divadelnej ceny DOSKY.

Z jej najvýznamnejších inscenácií spomeňme M. Sherman: *Keď tancovala...* (kostýmy, SND, 1996); G. Verdi: *Nabucco* (kostýmy, Štátna opera Banská Bystrica, 1996); V. Klimáček: *Demokrati* (kostýmy, SND, 1997); S. Lavrík: *Láska jest hovadství* (scéna/kostýmy, Komorná scéna Aréna, Ostrava 1997); S. Lavrík: *Sindibád* (scéna/kostýmy, BD na Rázcestí, Banská Bystrica, 1998); C. Gozzi: *Kráľ jeleňom* (kostýmy, Národné divadlo moravskosliezske, Ostrava, 1998); A. Boito: *Mefistofeles* (kostýmy, Divadlo J. K. Tyla, Plzeň, 1999); B. Brecht: *Opera za tri groše* (kostýmy, SND, 1999); S. Lavrík: *Alžbeta Báthory* (kostýmy, DSNP, Martin, 1999); G. Verdi: *Ernani* (kostýmy, ŠO Banská Bystrica, 1999); F. M. Dostojevskij – J. Novak: *Vražda sekerou v Svätom Petersburgu* (kostýmy, Divadlo Astorka – Korzo ´90, 2000); J. Papis: *Czerwony szalik* (scéna/kostýmy, Teatr Wspólczesny, Wroclaw, 2000); P. Weiss: *Marat – Sade* (scéna/kostýmy, SND, 2001); G. Verdi: *Rigoletto* (scéna, ŠD Košice, 2001); D. Harrower: *Nože v sliepkach* (kostýmy, SND, 2001); V. Bellini: *Capuletti i Montecchi* (Julia) (kostýmy, Divadlo J. K. Tyla, Plzeň, 2001); I. Bergman: *Scény z manželského života* (scéna/kostýmy, SND, 2001); F. Kafka: *Zámek* (kostýmy, Národné divadlo Brno, 2002); W. Shakespeare: *Mnoho kriku pre nič* (scéna/kostýmy, ŠD Košice, 2002) J. B. Molière: *Mizantrop* (scéna/kostýmy, Činoherný klub, Praha, 2002); S. Lavrík: *Žltá ľalia* (kostýmy, Divadlo Astorka – Korzo ´90, 2003); W. A. Mozart:

Únos zo serailu (kostýmy, Divadlo J: K. Tyla, Plzeň, 2003); K. Hamvai: *Obdobie katov* (scéna/kostýmy: Merlin Színház, Budapešť, 2003); B. Brecht: *Dobrý človek zo Sečuanu* (kostýmy, ND Praha, 2003); R. Schimmelpfennig: *Arabská noc* (kostýmy, SND, 2004); W. A. Mozart: *Don Giovanni* (kostýmy, ŠD Košice, 2004); *Tisíc a jedna noc* (Príbehy z piesku) (kostýmy, ND Praha, 2005); Th. Vinterberg/Mogens Rukov/B. Hansen: *Rodinná slávnosť* (kostýmy, Činoherný klub, Praha, 2006); R. Schimmelpfennig: *Žena z minulosti* (kostýmy, Narodné divadlo Drama, Ľubľana, 2006); *Soliloquy* (tanečný projekt) (kostýmy, Debris Company, Bratislava, 2006); V. Klimáček: *Gustáv Husák* (kostýmy, Divadlo Aréna, Bratislava, 2006); F. Schiller: *Úklady a láska* (kostýmy, SND, 2007); Sofokles: *Antigona* (kostýmy, ND Brno, 2007); A. P. Čechov: *Ivanov* (kostýmy, Činoherný klub, Praha, 2007); S. Mrožek: *Tango* (kostýmy, SKD, Martin, 2008); P. Braxatoris/G. Dusík: *Modrá ruža* (kostýmy, DAB Nitra, 2008); G. Buchner: *Leonce a Lena* (kostýmy, SND, 2008), Turgenev: *Mesiac na dedine* (kostýmy, Divadlo Astorka – Korzo ´90, 2008); L. Nádaši-Jégé: *Cesta životom* (kostýmy, SKD Martin, 2008); B. Brecht: *Matka Guráž a jej deti* (kostýmy, SND, 2009); K. Žižka: *Budeme si šepkať...* (kostýmy, SKD Martin, 2009); W. Shakespeare: *Kupec benátsky* (kostýmy, ND Praha, 2009); W. A. Mozart: *Così fan tutte* (kostýmy, ND Praha, 2010); J. W. Goethe: *Faust* (kostýmy, SND, 2010); M. Čičvák: *Kukura* (kostýmy, Divadlo Aréna, 2011); David Mamet: *November* (kostýmy, Divadlo Aréna, 2011); Jane Austinová: *Pýcha a predsudok* (kostýmy, DAB Nitra, 2012); J. Rozner – P. Pavlac: *Sedem dní do pohrebu* (kostýmy, SKD Martin; 2012); Aristofanes: *Oblaky* (kostýmy, SND, 2012); George Tabori: *Matkina guráž* (kostýmy, SND, 2012); E. Ionesco: *Plešatá speváčka* (kostýmy, DAB Nitra 2013); M. Frisch: *Andorra* (kostýmy, Vinohradské divadlo, Praha, 2013); S. Mrožek: *Láska na Kryme* (kostýmy, Divadlo Astorka Korzo ´90, 2014); Peter Shaffer: *Amadeus* (kostýmy, Vinohradské divadlo, Praha, 2014); D. Šostakovič: *Orango & Antiformalistický jarmark* (scéna/kostýmy, ND Praha, 2014); F. M. Dostojevskij: *Bratia Karamazovovci* (kostýmy, Činoherný klub, 2015); G. Verdi: *Macbeth* (kostýmy, ND Praha, 2015); L. van Beethoven: *Fidelio* (kostýmy, SND, 2016); A. N. Ostrovskij: *Pozdná láska* (kostýmy, Spišské divadlo, Spišská Nová Ves, 2016).

Monika Potokárová

Pravou rukou režiséra sa pri aranžovačkách stala choreografka, tanečnica a tanečný pedagóg

STANISLAVA VLČEKOVÁ
Narodila sa roku 1981 vo Zvolene. Absolvovala Tanečné Konzervatórium J. L. Bellu v B. Bystrici a Katedru tanečnej tvorby VŠMU v Bratislave, kde získala plnohodnotné všestranné tanečné vzdelanie z techník klasického, ľudového a moderného tanca.

Už v priebehu štúdia spolupracovala s choreografkou Z. Hájkovou v profesionálnom tanečnom divadle Štúdio tanca v B. Bystrici, kde pôsobila ako interpret a tanečný pedagóg v technikách klasického a súčasného tanca.

V pedagogickej oblasti sa ako jedna z mála na Slovensku intenzívne venuje súčasnému tancu a technike tanca s partnerom. Zaujímajú ju náhle zmeny smeru tela v priestore, striedanie jeho úrovní v priestore a telesná sila a dynamika. Fascinuje ju hranica fyzických možností tela, ktorá ponúka objavovanie nových možností spájania pohybu. Ako tanečný pedagóg v technike súčasného tanca pôsobila na Konzervatóriu J. L. Bellu v B. Bystrici a v profesionálnom divadle Štúdio tanca. Od roku 2011 vyučuje na VŠMU na katedre hereckej tvorby v Bratislave. Organizuje a praktizuje intenzívne workshopy pre profesionálnych tanečníkov, tanečných pedagógov, choreografov a hercov doma a v zahraničí.

Spolupracovala na projektoch s významnými choreografmi a režisérmi tanečného divadla J. Hamilton Something between us – Štúdio tanca B. Bystrica, T. *Mantel Dúha*, M. Poláková *Not just body* – DAJV, Oleg Soulimenko *Face* – festival Bratislava v pohybe, R. Servos *Ne me quitte pas*, K. Vaněk a E. Černá *Lavička*, F. Vogels H20 Danubiana v rámci festivalu Bratislava v pohybe, Maya Lipsker *Transforma* – Praha atď.

Popri profesionálnej dráhe tanečnej interpretky sa od roku 2002 venuje vlastnej choreografickej tvorbe, s čím bolo spojené založenie tanečnej skupiny MY3 počas štúdia na vysokej škole spolu s Luciou Kašiarovou a Renátou Bubniakovou. Z tejto aktivity vznikli dve autorské celovečerné predstavenia *My tri – My try*, ktorá získala cenu poroty na medzinárodnej súťaži 12th Saitama International Dance Contest v Tokiu

a Mrachtri. Spolupracovala s tanečnou školou Kunst Humaniora – Bornem (BE), pre ktorú vytvorila sólové predstavenie Alone.
Od roku 2004 je stálou členkou a choreografkou fyzického divadla Debris company, pre ktoré vytvorila niekoľko choreografií – (*Clear, EPIC, Kolísky, Soliloquy, Dolcissime Siréne, Ortopoetikum, Hexen, Between a rock and a hard place, MONO*). Choreografie boli uvádzané v niekoľkých mestách doma a v zahraničí (Londýn, Dublin, Budapešť, Tokio, Bornem, Singapur, Praha, Brno, Olomouc, Plzeň, Ostrava, Murská Sobota, Viedeň, Graz, Bonn, Reims, Minsk atď.)
Od roku 2007 spolupracuje s alternatívnym divadlom Elle danse a je členkou divadla Skrat Bratislava. Choreograficky a interpretačne spolupracovala na projektoch s presahom do iných médií: H2O Danubiana – interdisciplinárny site specific projekt v priestoroch galérie Danubiana pod vedením F. Vogelsa (ND), otváranie vernisáží: I. Popovič, L. Bachratá, B. Jirka a iní, odovzdávanie divadelných ocenení Divadelné dosky 2007.
Ako choreograf spolupracuje na rôznych divadelných inscenáciách (*Herodes a Herodias* SND – R. Polák; *A budeme si šepkať*, SKD Martin – K. Žiška; *Mizantrop*, SKD Martin – R. Polák; *Oidipus*, SKD Martin – R. Polák; *Coriolanus*, ŠO B. Bystrica – R. Polák; *Oblaky*, SND – M. Čičvák; *Bratia Karamazovovci*, SND – R. Polák; *Kapitál*, divadlo Aréna – M. Čičvák; *Karpatský thriller*, SND – R. Polák; *Povstanie*, divadlo Aréna – S. Daubnerová; *Bludný Holanďan*, ND Brno – R. Polák atď.) a na medzižánrových podujatiach.

Jej aktivity presahujú aj do oblasti filmu (film Voices, réžia P. Bebjak, Canto Hondo, tv spracovanie predstavenia pre STV; Good Night; réžia P. Cikraj.)

Roku 2006 bola nominovaná na ocenenie Philip Morris Kvet baletu za interpretáciu v modernom tanci a v roku 2009 získala ocenenie TAOS – tanečná osobnosť sezóny v súčasnom tanci za interpretáciu postavy *Evy-Heleny-Afrodity* z predstavenia *Jablko* (Elle danse) a za interpretáciu v predstavení *Hexen* (Debris company). V roku 2012 získala III. miesto na súťaži choreografických miniatúr za choreografiu Rose pre súbor Balet Bratislava v srbskom Belehrade.

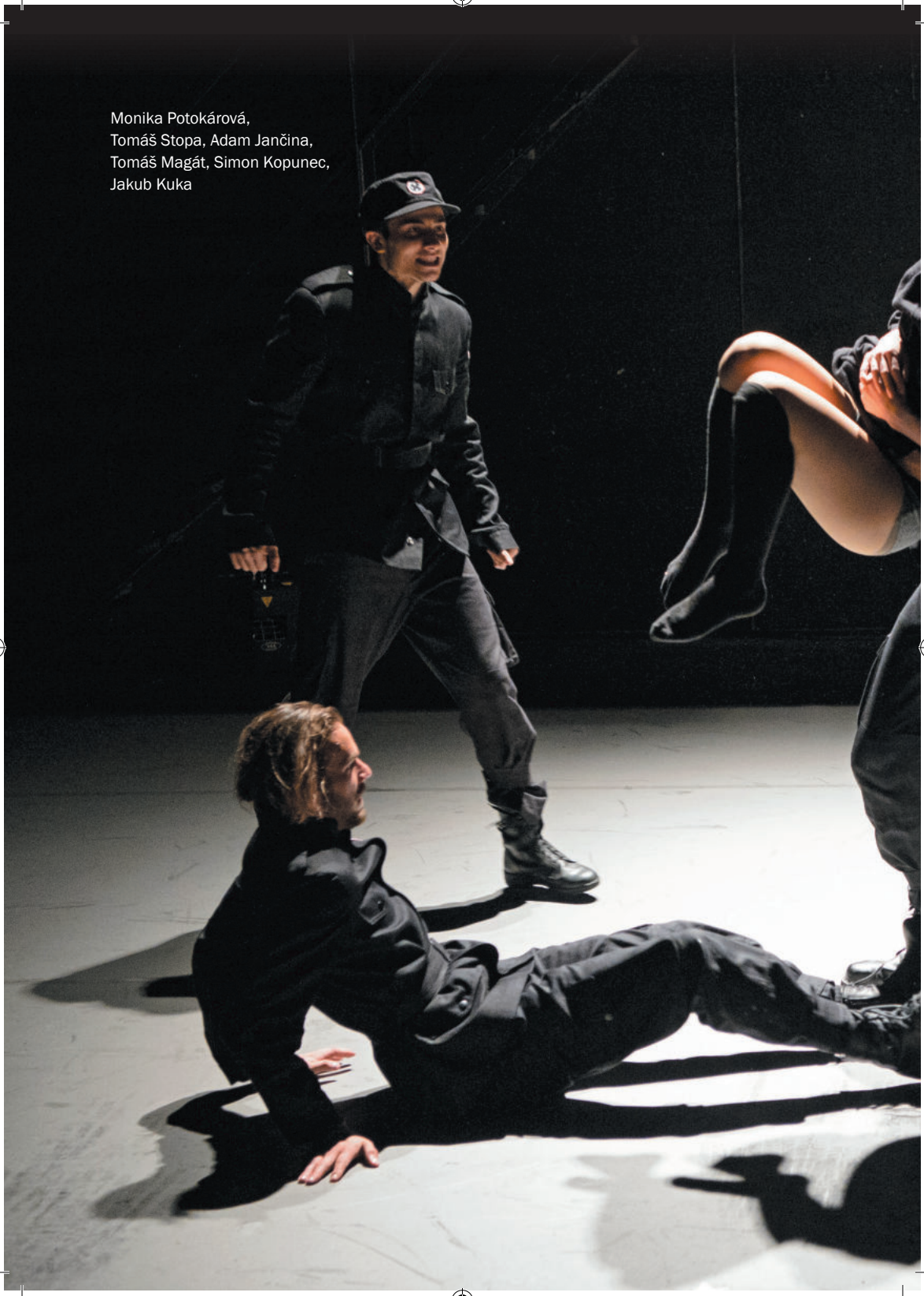

Monika Potokárová,
Tomáš Stopa, Adam Jančina,
Tomáš Magát, Simon Kopunec,
Jakub Kuka

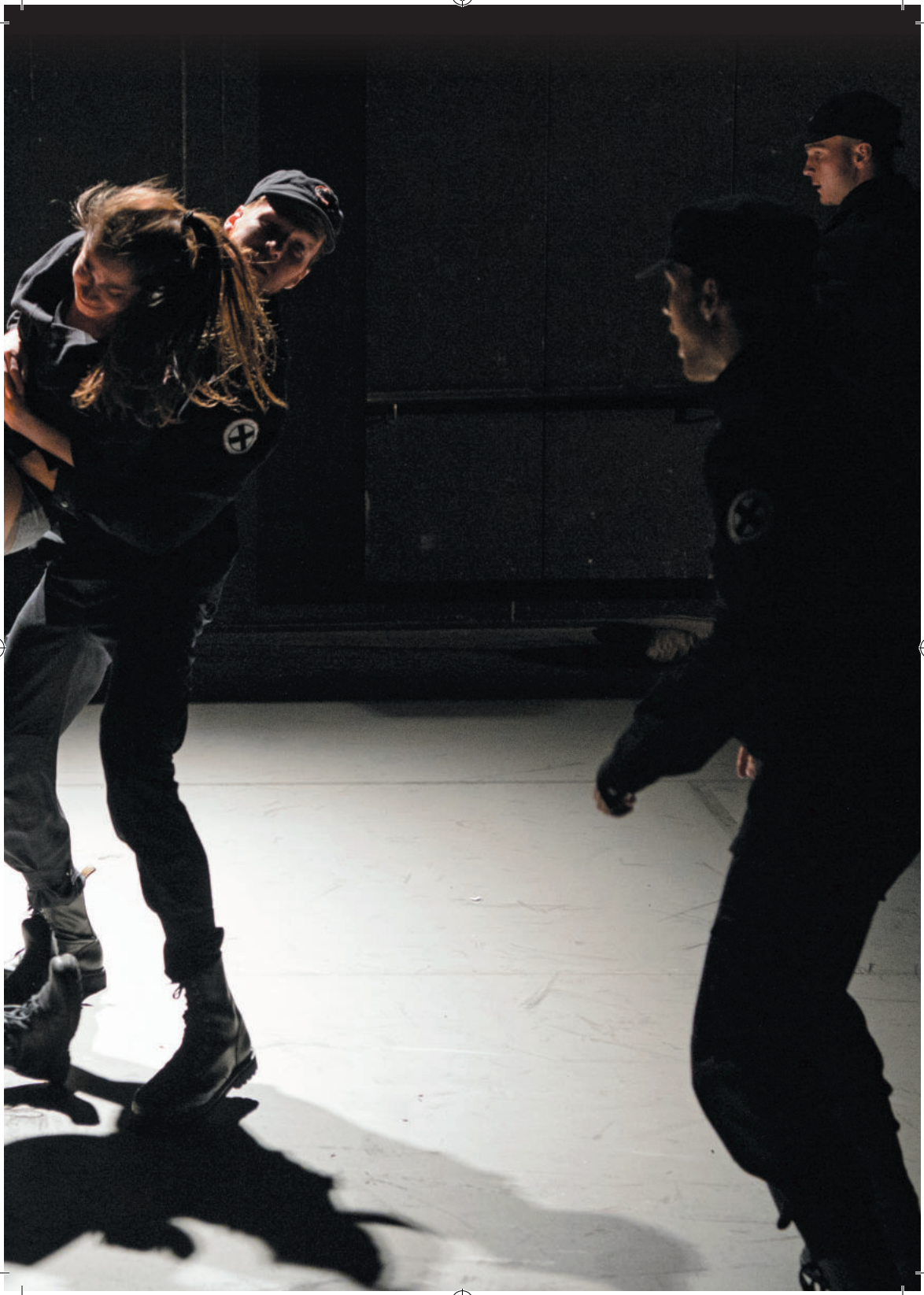

PAVOL
WEISS

ZO ŽIVOTA ĽUDSTVA

EPIZÓDY Z BLÍZKEJ BUDÚCNOSTI

ANDREJ	25
MONIKA	18
FISCHER	50 podnikateľ
VIERA	44 Fischerova manželka
MATKA	okolo 40, matka Moniky
DODO	19
LAJO	Róm, približne 55 – 60
MUDr. MILLY	55 Andrejov otec
AGÁTA	35
POLICAJTI, VOJACI	
HLAS	

I. dejstvo

Epizóda 1

(Hmla, cítime blízkosť rieky, v diaľke počujeme zvuk lodnej sirény, odkiaľsi doľahne štekot psa, možno je to zavytie vlka. Počujeme zvuky nočného mesta. Cez hmlu vnímame ošarpanú stenu nejakej budovy, sme na periférii, na lavičke objavíme ženu, je zabalená do obnoseného plášťa. Žena vstane, podíde k rieke na okraj móla pozerá do vody. V pozadí sa objaví Lajo s igelitkami, neisto si ženu obzerá, akoby v tomto priestore nemala čo robiť. Zahúka loď, pláva veľký vysvietený parník, žena sa strhne, pozrie na oblohu.)

MATKA: *(fajčí)* Čo nič nehovoríš? Načo tam si? Si tam? Aha...som pre teba nula, som nikto, celý život na mňa serieš a aj teraz si sa predo mnou niekde schoval. Vždy mi radíš opačne, už ti neverím! Počul si, už ti neverím! Nič nehovoríš... čo nemáš kredit? No čo? Ani teraz mi nič nepovieš? Mám ísť za tebou? (Žena sa nebezpečne priblíži k vode)

LAJO: Panička, toto neni dobré miesto, niektorých, čo tu skočia, vyplaví rieka až dole pri hrádzi... a niektorých ani nevyplaví. Ktovie, kam sa stratia ich telá. Poviem vám, tu vás okradnú, alebo znásilnia, alebo oboje.*(Pauza)* Takže vlastne je niekedy lepšie skočiť.

MATKA: Zmizni. Nič nemám, ani prachy ani chľast. A keď si chceš vrznúť, nech sa páči. *(Roztiahne nohy, ale vzápätí si sadá, schúli sa na lavičke.)*

LAJO: *(pauza)* Chvíľu som vás pozoroval, vás niečo trápi, panička. Ja vidím, keď má človek problémy.

MATKA: Pál do piče.

LAJO: Kedysi tu rástli orgovány, tam predával Juhoš zmrzlinu a hen boli hojdačky. Nižšie po rieke sa dali prenajať loďky. Bolo to tu krásne.

MATKA: Nie som stará vydra, pamätám si to! (*Matka vstane, opäť podíde k rieke.)*

LAJO: Dávajte si pozor, panička, ... (*Matka schválne podíde ešte bližšie, Lajo zloží tašky, príde k nej.)* Kto tam padne, toho nič nezachráni!

MATKA: Kedysi bolo z brehu vidieť, ako sa ryby zavŕtavali do prúdu rieky... a keď sme im s dcérou hádzali kúsky chleba, skákali nad hladinu.

LAJO: Ryby? Teraz tu plávu len hovná a potkany. *(pauza)*

MATKA: Keď som bol mladá, chcela som na loďke doplávať až k moru. (*Lajo to nevydrží a priskočí k nej a odtiahne ju od vody.)* Pusti! Smrdíš! Aj tebe už týždeň neteče voda?

LAJO: *(ukáže k rieke)* Ja mám vody dosť, panička, aj tu v kolene.

Radšej sa utopím s týmto... *(Ponúkne Matku fľašou, tá nezaváha, ochutná priamo z fľaše, ale vypľuje to.)*

MATKA: Fuj, čo si tam našťal!?

LAJO: Odborníci tomu hovoria cuvéé, Sauvignon so zvyškom rumu doplnený o odstátu desinu. Ľudia majú prebytok, kuknem pár smetiakov a mám jedlo na celý deň. Papier k papieru, plasty k plastom. Aj jedlo už pekne dávajú bokom.

MATKA: Ľudia majú prebytok? Si pripečený? Kto tu má prebytok? *(Natiahne sa po fľaši a odpije si, tentoraz už nepohrdne.)*

LAJO: *(napodobí jej výstup)* Ó, Bože, prečo ma nevyslyšíš?! Tak prečo mi nedáš k životu to, čo chcem?! A že BOH JE LÁSKA...*(Z igelitky vyberie jedlo zabalené v papieri, vyberie aj dve tácky a príbor.)* Neodpovedá, ale počuje a zariadi. Hentam pri vilách vyhodili skoro celé grilované kura... a k tomu si dáme ako prílohu čerstvú zeleninu vlastnoručne vykopanú zo záhradky.

MATKA: Ale určite nie z tvojej. *(Privonia k jedlu, nesmrdí.)* Kurva, a určite je ešte aj bio.

LAJO: To si píšte panička, že hentí žerú len bio.

MATKA: Ó, Bože, zariaď, aby aj ja som sa mala konečne dobre! Aby som mala dobrú robotu a za poriadne prachy!

LAJO: Robotu?! *(V diaľke začujeme buchot, rozbíjanie skla, obaja sa strhnú, zvyky pôsobia deštrukčne.)* Len to ne! Nemali ste na neho takto... Poslal na nás trest budeme musieť pracovať! *(vystrašene)* Zbijú nás! Sem sa schovajme! *(Matka sa mu však vytrhne.)*

MATKA: Špinavec nechaj ma! Ja sa nebojím! Ja nemám čo stratiť! (*Lajo balí jedlo, schováva sa medzi papierové škatule a Matka odchádza preč, ale nie je to zbabelý odchod. Z druhej strany prichádza Andrej, v ruke drží palicu, ktorou rozbíjal sklo. V tom zbadáme dvojicu, Monika a Dodo, ktorá strieka sprejom na steny nejaké znaky, možno heslá, možno je to len výtvarný smog.)*

MONIKA: Niekto ide. *(Andrej sa priblížil k Monike.)*

ANDREJ: *(Monike)* Vyzerá to, akoby pes šťal na stenu.

MONIKA: Odpáľ. Feťáci sú hen pod mostom.

DODO: *(Z hmly sa bojovne vynorí Dodo, postaví sa medzi Andreja a Moniku.)* Hej, neotravuj! Nepočul si?!

ANDREJ: Protest alebo umenie? Asi je to umenie! Nový Basquiat v našej gubernii. A píše sa preč „s“ a nie preč „z“... S kým, s čím. Takže preč „s“ kapitalizmom. Keby fungovala jazyková polícia, tak si zabásnutý.

DODO: Sem fízli nechodia ani cez deň.

ANDREJ: No práve, písať heslá tam, kde skoro nik nechodí. Dosť trápne.

MONIKA: Toto je náš claim.

ANDREJ: Aha... claim!

DODO: *(Monike)* Ser na neho. *(Odchádza k stene, začína opäť tvoriť, situáciu vyhodnotil tak, že od Andreja nehrozí žiadne nebezpečenstvo.)*
ANDREJ: *(Prehodí si tyč v ruke, zájde hlbšie do tmy a hmly.)* Tu sa odbavuješ na stenách, ale že niekto zavrel fabriku, to ťa netankuje. Že pár ľudí ovláda celú guberniu, to ťa nesere.
DODO: Nie si náhodou fízel? Jasné, že ma to sere! Všade je tu bordel, špina, žebráci!
Ja chodím do roboty, makám týmito rukami jak hovado a mám hovno!
ANDREJ: Presne tak, v živote si nezarobíš na tamtoho krásneho medveďa.
(Andrej vojde do tmy, počujeme rozbíjanie okna na aute, auto spustí alarm. Andrej sa vynorí a podáva tyč Dodovi, ale ten mu ju bezradne, možno so strachom vracia nazad. V diaľke zaznie zvuk policajnej húkačky, štekot psov, Andrej sa na situácii smeje.) Mercedes 350 BlueTec, poctivo zarobený tvrdou drinou pri páse. Objem motora tri litre, deväťstupňová prevodovka, spotreba iba päť celých tri litra. Auto do každej rodiny.
DODO: Idú sem fízli!
ANDREJ: Áno, prídu sem dvaja malí vypasení fízli, nervózni z toho, že musia neskoro večer niečo riešiť, namiesto toho, aby chytali študákov s trávou a zlepšovali si štatistiky.
MONIKA: Úplne si to posral, ty debil!
DODO: Padáme! *(Dodo zahadzuje spreje, ukrýva šatku, odbieha do hmly.)*
ANDREJ: Kam teraz utekáš? Už sa nejdeš búriť? *(Odhodí tyč, smeje sa, čaká, kam sa rozbehne Monika a pokojne kráča za ňou, teda opačným smerom zo scény ako Dodo. Monika sa ukryje pod bránu paneláka, hmla sa pomaly rozplýva. Prichádza Andrej, pokojne sa postaví vedľa nej.)*
ANDREJ: Ako sa ti to páčilo?
MONIKA: Čo sa za mnou serieš? Vypadni!
ANDREJ: Tvoj hrdina sa zľakol viac ako ty !
MONIKA: Si debil, teraz si všetci budú myslieť, že sme tie autá rozbili my! Na stenách je naša značka!
ANDREJ: Vaša značka? Aha...takže vy máte dokonca značku, BRAND... *(smeje sa)*
(Blíži sa policajná hliadka, dvaja policajti s baterkami presvecujú zákutia ulice. Andrej sa posunie bližšie k Monike, objíme ju a začne bozkávať, tá sa mu chce vymaniť, ale potom pochopí.)
Len kľud, maličká...nemaj strach. *(Policajti podídu k nim, hliadka si milencov všimne, chvíľu ich pozoruje, Andrej sa na nich krátko pozrie a nechápavo naznačí, že ich prítomnosť hliadky otravuje. Hliadka pokračuje ďalej.)*
MONIKA: Pusti!
ANDREJ: *(smeje sa)* Celkom ti to ide. Nerozmlátime spolu ešte nejaké auto? Alebo nabijeme niekomu držku?
MONIKA: Úchyl.
ANDREJ: Dievčatko, sprejovanie na stenu, to sa robilo pred rokmi. (*Chytí Moniku za tvár, chvíľu ju pozoruje a potom ju opäť pobozká, Monika sa až po chvíli vytrhne*, utrie si ústa.)
MONIKA: Nechaj ma. Smrdíš po cigarete. Neznášam cigarety.
ANDREJ: Slečinka je z lepšej rodiny a určite si každé ránko po fitku dá pomarančový fresh, spapká domáci jogurtík a na sociálnej sieti si posťažuje, že nik nechráni práva menšín, zvierat a utečencov A večer, aby zahnala nudu, ide protestovať voči konzumu. Och, och, och, koľká odvaha.
MONIKA: Tak to ty si nám rozbil tie okná na fáre, čo? Ale nevadí, otec ho aj tak chcel vymeniť, lebo už sa mu zašpinili koberčeky. Nemôžem za to, že som sa vedela narodiť.
ANDREJ: Och. Pozdrav tatu! A nech to fáro nepredáva, ale radšej nech ho dá dcérenke.
Vyzerala by si v ňom super.
MONIKA: Nemám otca! A ani žiadne auto! A nežeriem na raňajky žiadny freš! Ale nerozumiem, prečo si to auto rozbil?! To je podľa teba normálne?
ANDREJ: Tie fára už týždne drzo parkujú v zákaze a fízlom to nevadí! Ak oni môžu porušovať zákony, tak moje porušenie zákonov je nad

nimi. Napríklad zabezpečím prácu ľuďom v neďalekom servise *(Spod kopy papierov sa zrazu vyhrabe postava Laja.)*

LAJO: Hej, rušíte nočný kľud, dám na vás sťažnosť na Národný výbor! Za tie autá ma už niekoľkokrát vypočúvali!

ANDREJ: Prepáčte, pane, že sme zvolili trochu neobvyklú formu vyjadrenia názoru na dnešnú spoločnosť.

MONIKA: Čo trepeš. *(Lajovi)* Nič s ním nemám. Je mešuge.

LAJO: Víno nemáš, čo?

ANDREJ: Cigaretu by si nechcel?

LAJO: Nezdravé, škodí to na srdce a pleť a ide to do peňazí. Euro náhodou nemáš?

ANDREJ: Na čo ti bude euro?

LAJO: Som hladný. Smädný. Chudobný. Osamelý.

ANDREJ: Povedz, koľko stojí rohlík?

LAJO: S pivkom hen v bufete U Poláka je za euro.

ANDREJ: Nie, povedz presne koľko stojí rohlík!

LAJO: Kedysi stál rožok dvadsať halierov, teraz je vlastne oveľa lacnejší, lebo stojí len šesť centov, takže sa máme lepšie, ale niekto si ten rozdiel zebral do vačku. *(Andrej sa zasmeje a hodí Lajovi mincu, Lajo ju chytí.)* Dobrý si ty človek. Daj ešte, nech mám k tej polievke aj na pivko...

MONIKA: Mám len desať centov.

LAJO: Ďakujem! Vy, slečinka, vy budete celý život šťastná! To ja na človeku vidím! Boh na vás bude stále myslieť! Bude vás ochraňovať! A tej lásky, čo sa vám dostane! Nech ste spolu pekne šťastní, holúbkovia *(K oblohe)* Hej ty, počúvaš?! Nevyser sa na nich jak na mňa! (odchádza) BOH JE LÁSKA, Boh je láska... Dá ti aj čo nesceš.

ANDREJ: *(Monike)* Je ti jasné, že to prepije?! *(Lajo si sadne opodiaľ a vytiahne svoj stolovací servis, nerušene pokračuje v jedle.)*

MONIKA: Je mi ho ľúto, cítim z neho smútok. Koľko ľudí je na tomto svete teraz opustených... Ktovie prečo je na ulici? Možno má niekde rodinu a chce sa k nej vrátiť.

ANDREJ: Nebuď sentimentálna. Homlesák, nič iné. Občas si niečo ukradne, občas vyžobre. Ako sa voláš?

MONIKA: Monika.

ANDREJ: Netúlaj sa tu po nociach, dievčatko, je to tu nebezpečné. *(Andrej k nej opäť pristúpi, chce ju chytiť za bradu, ale Monika sa mu vytrhne)*

MONIKA: Nehovor mi dievčatko!

ANDREJ: Počula si, so mnou ťa čaká veľa lásky... Zdáš sa mi zaujímavá. Iná. Jedinečná. Dnes väčšina dievčat len čumí do mobilu, alebo listuje v priblblých časákoch.

MONIKA: Naozaj? Veď ja som taká obyčajná... Aj mama hovorí, že zo mňa nič nebude, že som nula. Že sme spolu s mamou dve nuly a že keď zrátaš dve nuly, tak znova je to len nula.

ANDREJ: Tvoja mama sa mýli a ty si milá. A tuším aj celkom pekná. Máš inteligentný pohľad.

MONIKA: Naozaj? Ja vážne nečítam tie blbé časáky!

ANDREJ: *(Chytí jej ruku.)* Niečo ťa trápi, si nespokojná, ale nevieš, ako veci riešiť. A máš dobré srdce, cítim to. Preto ťa čaká v živote veľa radosti. Chceš vedieť, ako budeš žiť o desať rokov? Budeš mať dve deti a domček so záhradkou.

MONIKA: To odkiaľ vieš?!

ANDREJ: A chceš zmeniť vzťah s matkou.

MONIKA: Matka je niekedy hrozná! Vôbec mi nerozumie! Stále sa len pýta kam idem, čo robím, kedy sa vrátim!

ANDREJ: *(Napíše na papierik.)* Niečo ti poviem, keby si dokázala nad niečím sústredene premýšľať, neprežívala by si žiadny smútok ale ani šťastie, lebo myseľ by si mala zahltenú myslením.

MONIKA: To ako myslíš? Premýšľať nad čím? Nad životom? Nad matkou? Ako premýšľať? Ako si to myslel?

ANDREJ: Vidíš, už premýšľaš... Tu je moje číslo. Zavolaj mi niekedy, si sympatická baba.

(*Z druhej strany prichádza Dodo.*)

DODO: *(Andrejovi)* Hej ty, nechaj ju na pokoji. Kvôli tebe tu teraz budú fizli snoriť každý večer!

(*Monike)* Čo stojíš, padáme! *(Všimne si Laja, keď idú okolo neho, zaženie sa, Lajo sa reflexívne uhne, jedlo mu padne na zem. Dodo sa zasmeje, Monika sa za Andrejom obzerá, Lajo zbiera spadnuté jedlo. Andrej odchádza.)*

Epizóda 2

(Panelákový jednoizbový byt, stroho zariadený, na stene plagát Che Guevaru, na druhej polička s knihami. Posteľ, stôl, kuchynská linka, chladnička, jednoduché zariadenie, dvere vedú do kúpeľne a na toaletu. Panelákové okno, na okne záves. Za prenosným počítačom sedí Andrej, občas vstane a vyzrie z okna. Počujeme ruch paneláka, kdesi buchnú dvere, zarachotí výťah, cez steny počuť splachovanie. Zazvoní zvonček, čakal to, vezme knihu, otvorí ju a položí na stôl, podíde k dverám, otvorí ich, Viera sa rýchlo všuchne dnu, pobozkajú sa až za dverami. V ruke má kabelku a nákupnú tašku. Zoblečie si obnosený plášť, pochopili sme, že je to mimikry, pod ním je elegantne a draho oblečená.)

VIERA: Dúfam, že ma nik nevidel!

ANDREJ: Aj keby, tu ťa predsa nik nepozná. *(Kdesi v dome buchnú dvere, ona sa strhne, začujeme výťah.)*

VIERA: Mám iba pár minút *(Andrej ju začne vyzliekať, zhadzuje jej sako, vyhŕňa sukňu.)* Počkaj! *(Viera ho odstrčí, vyzrie z okna, sleduje ulicu.)* Zhasni lampu. Nemôžem sa na seba pozerať, keď sa milujeme.

ANDREJ: Keby si namiesto milovania povedala súlož, čo by sa stalo?

VIERA: Mlč prosím ťa! Vieš, že tento tvoj vulgárny jazyk neznášam!

VIERA: *(Viera začne vykladať z nákupnej tašky jedlo, vyberá plastové škatuľky s potravinami a ukladá ich do chladničky.)*

Toto si môžeš dať do mrazničky, navarila som toho veľa. Šalát, ten si daj ako prvý, tu máš ryžu. V tejto fľaši je polievka, zeleninu som dala osobitne, aby polievka neskysla a tu je kuracie mäsko.

ANDREJ: Kuracie mäsko od mojej sliepočky.

VIERA: S ryžou. Nevadí ti, že sa o teba takto starám?

ANDREJ: Vôbec mi nevadí, že si ma vydržiavaš. Vlastne možno len vyprázdňuješ preplnenú chladničku a myslíš si, že je to z lásky. Humanitárny čin roka.

VIERA: Presne tak.

ANDREJ: Vydržiavanie má svoju tradíciu. V stredoveku boli prostitútky na vyššej spoločenskej úrovni ako slúžky či čeľaď. Takže mi tu ešte môžeš upratať.

VIERA: Nemudruj. *(Andrej zhasne lampu)* Som ti odporná, zhasínaš, aby si ma nevidel! *(Začne ju objímať a tlačiť na posteľ. Viera ho zhodí ho zo seba.)* Nechaj ma! *(Ale Andrej je neodbytný, zvalí ju na posteľ a Viera sa upokojí, milujú sa, zatmenie. Andrej sa otočí, Viera sa zahalí do plachty a zmizne v kúpeľni. Zvuk vody. Andrej zatiaľ prezrie jej kabelku, vyberie z peňaženky bankovky, odráta si niekoľko. Z peňaženky vyberie nejakú fotku a prezrie si ju. Voda v kúpeľni prestane tiecť. Z tašky vybral časopis, teraz z neho číta.)*

ANDREJ: *Ako sa udržať svieža aj po štyridsiatke*. Vidím, že ťa trápi tento svet, a že si celá hotová z toho, ako Američania posielajú prachy teroristom, aby potom proti nim bojovali… že ťa trápi Sýria, rozbitá Ukrajina, díleri orgánov z Albánska a Kosova, ktorí pod ochranou NATO zásobujú Európu drogami, zadlžené Grécko…

VIERA: *(Viera sa začne obliekať, Andrej zasvieti svetlo, vybral fotku, prezerá si ju.)* Nepozeraj sa, vieš, že to neznášam!

ANDREJ: Vyzeráš lepšie ako tvoja dcéra!

VIERA: Dala som ti oprať uteráky, začínajú trochu zapáchať.

ANDREJ: *(Listuje v časopise.)* Škoda, že Louis Vuitton nepredáva kožené mužské telá bez duše a rozumu! Nestíhali by vyrábať.

VIERA: Dnes mi bolo s tebou dobre. Bol si nejaký nežnejší, to nerob, ešte sa do teba zamilujem.

ANDREJ: Neboj. *(Podíde k jej veciam.)* Stále sa považujeme za pupok sveta, v skutočnosti sme zdegenerovaní vlastnou lenivosťou a pohodlím a stratou morálky. Západ upadá, najlepšie časy už má za sebou.

VIERA: Hovoríš o sebe, drahý?

ANDREJ: Hovorím o spoločnosti. Korporácie a médiá nás balamutia slovami o demokracii, aby sme náhodou nenadobudli vlastný názor. Už nám nepredkladajú fakty, ale ich interpretujú. Spoločnosť ti nanúti pravidlá a ty sa len učíš ich dodržiavať a to považuješ za najväčšie blaho pre život. Chápeš tú manipuláciu?

VIERA: Jéžiš... pustilo sa mi očko... a len včera som si ich kúpila. Mali posledné, chápeš? Stáli šesťdesiat eur a posledné! A že chudoba.

ANDREJ: Tí, čo ich v Ázii vyrábajú, robia za dolár na deň a sú šťastní!

VIERA: *(Podíde k nemu, pozrie knihu na stole, ale odloží ju a pobozká ho.)* Ty môj otrôčik!

ANDREJ: Tvoj otrok si vzal dve stovky na knihy.

VIERA: *(usmeje sa)* Nejako zlacneli. *(Pridá ešte jednu bankovku, začne sa maľovať a upravovať.)* Predstav si, že nášmu známemu niekto rozbil okno na aute. Fungl nový mercedes, chápeš to?

ANDREJ: Nekecaj.

VIERA: Polícia, samozrejme, nikoho nechytila.

ANDREJ: Oni predsa pomáhajú a chránia.

VIERA: Nie je choré, že som tu s tebou, kŕmim ťa, starám sa o teba a pritom by si mohol byť môj syn?!

ANDREJ: Freud s Jungom by mali radosť.

VIERA: Ty vlastne vo mne vidíš svoju matku.

ANDREJ: A ja som vlastne tvoj otec prevtelený do tvojho syna a ty to všetko s pokorou prijímaš.

VIERA: Si taký môj rozkošný mysliteľ. Som rada, že ťa mám, že sa môžem o teba starať.

ANDREJ: Si rada, že ma tu máš pekne zavretého a môžeš si ma vykrmovať, aby som bol pekňučký tučňučký.

VIERA: Ale čo bude so mnou, až zostarnem ťa netrápi! (*Pauza*, *rozplače sa, plače dlho, Andrej stojí, nevie alebo ju nechce utešiť.)* To nie je dobré, čo spolu robíme! Musíme to skončiť! Alebo odíďme spolu preč!

ANDREJ: Nechápem, prečo máš stále výčitky svedomia?! Je sex hriech? Nie je. To iba tvoja cirkev ho vyhlásila za hriešny akt, modlíš sa k Bohu, žiješ v bludoch svätého Augustína, ktorý tvrdil, že sex má byť len k plodeniu potomstva určený. *(Zoberie do ruky krížik, ktorý má Viera na retiazke na krku... a pohráva sa s ním.)*

VIERA: Boh mi dáva vieru a silu, tomu ty nikdy neporozumieš. Keď sa s ním porozprávam, tak on mi rozumie, chápe ma a pomáha mi. Aj vďaka nemu sem môžem chodiť, lebo ty potrebuješ, aby ťa niekto chránil a to Boh zariadil prostredníctvom mňa.

ANDREJ: Boh je láska! Och, Bože, ochráň ma pred pomyslením na moje hriechy... Za každý orgazmus aspoň dva otčenáše. To čo nazývaš svedomie, je iba kultúrny nános židovsko-kresťanskej tradície, niečo ako prach v miestnosti, ktorý sa ti bude stále ukladať na nábytok, aj keď budeš upratovať každý deň. Keby si žila v Indii, Číne alebo v Thajsku, tak by si výčitky nemala a trtkali by sme rovnako.

VIERA: (*pauza)*... Modlím sa aj kvôli sebe a tomuto svetu. Verím, že za naše zlé skutky príde raz spasenie, len sa musíme koriť, musíme žiť v pokore... čisto. *(Zazvoní jej telefón*, *Viera sa pozrie na mobil, potom na hodinky na ruke.)* Ticho! (*zodvihne telefón)* Ahoj, drahý, nakupujem... neboj... Ty kedy prídeš domov? Nechcem byť večer sama. Mám ti niečo pripraviť? Nie? V chladničke je kuracie a dobrá zeleninová polievočka, Vidíme sa večer. (*Koniec telefonátu, pauza*, *sadne si, pauza, začne sa modliť.)* Strašne ma to vyčerpáva. Čakám, kedy mi povie, že

všetko vie a nejako ma potrestá. Boh ma potrestá. *(Andrej prikývne, pauza.)*

ANDREJ: Preto varíš všetko dvojmo a nechávaš pred domom jedlo bezdomovcom. *(pauza)* Musím sa ti s niečím priznať.

VIERA: Podvádzaš ma, našiel si si mladšiu! Vedela som, že raz to príde. Prečo si mi to nepovedal skôr! No čo. Som ja ale krava, mala som to tušiť! Som pre teba stará, však?

ANDREJ: Začal som robiť v realitách.

VIERA: *(veselo)* Žartuješ? Snáď nie s mojím manželom?

ANDREJ: To by nebolo zlé, ale začal som sám. Už nebudem pracovať na iných, ale na seba!

VIERA: Ak si ťa neviem predstaviť, tak práve ako realitného agenta. Ty si predsa môj mladý rozhnevaný muž, ktorý je tu preto, aby zachraňoval tento skazený svet! A zrazu si sa rozhodol urobiť zo seba realitného magnáta? *(Zachichoce sa.)* Realitný magnet, ty by si nebol obyčajný magnát, ale magnet.

ANDREJ: *(vážne)* Čo sa smeješ?! Neveríš, že na to mám?

VIERA: Zatiaľ si zarábaš len týmto. *(Ukáže mu medzi nohy.)* Hovoríš o vykorisťovaní a potom ideš podnikať v realitách! Chlapček môj, nesmieš toľko čítať a premýšľať. *(Pobozká ho, rozlúčia sa.)* Ty sa chceš mať dobre, ale bez práce a to nejde.

ANDREJ: Sa bojíš, že keď zarobím prachy, už ťa nebudem chcieť, čo?

VIERA: Peniaze, mladý muž, prichádzajú s vekom a zarábajú sa tu. *(Ukáže mu na hlavu, odchádza.)*

Epizóda 3

(ambulancia, pracovňa lekára)

MILLY: *(Telefonuje, prechádza sa po miestnosti. Vieme, že Andreja, ktorý sedí v miestnosti, eviduje.)* Milá dáma...teraz nejde o môj termín, ale o váš termín. Takže budúci utorok ráno, vycikaná do skúmavky... A odpustite si prosím s manželom ranný sexík. Ani kexík, ani sexík. *(Chvíľu drží slúchadlo telefónu a potom ho položí. Natiahne sa za kalendárom a píše si doň poznámku. Potom hľadí do počítača a niečo zapisuje.)*

ANDREJ: Primár súkromnej kliniky... *(pauza)* a riaditeľ tejto nemocnice a súčasne jediný akcionár. Za svoj plodný život prešiel všetkými stranami, zo straníckych knižiek by si mohol urobiť knižnicu. Vo voľnom čase rád poľuje. Ako hobby uvádza, že má rád rodinu a poľovačky. Zbožňuje strieľanie, zbožňuje pocit, že od neho závisí život nejakého zvieraťa alebo aspoň novorodenca. *(Milly skončí s poznámkami, zodvihne hlavu.)* Ahoj otec!

MILLY: Premýšľam, či aj ja som bol taký...voči svojim rodičom, ale určite nie. Moji chudobní rodičia mi nikdy nič nedali. Aj by možno dali, ale nemali. Pravda je, že za socializmu nik nemal nič a všetci mali všetko, takže výsledok bol, že všetci mali hovno. Ja teraz niečo mám, ale aj ostatní majú niečo. Nie je nikto, kto by nemal nič. Všetko som si musel vydrieť sám. Nasucho, ako sa vraví medzi nami gynekológmi.

MILLY/ANDREJ: Keď som bol v tvojom veku, tak som si musel zarábať vykladaním vagónov.

ANDREJ: Musíš ma stále poučovať?

MILLY: Psychológovia hovoria, že na vývoj jedinca najviac vplýva prostredie, v ktorom vyrastá a až potom genetika. Ale ty si dôkaz ich omylu, dostal si všetko a nezostalo v tebe nič.

ANDREJ: Takže predsa len peniaze sú všetko.

MILLY: A nič je všetko? Peniaze sú vždy až na prvom mieste. Čo myslíš, dávajú prachy človeku slobodu? Jasné, že dávajú. A ty si prišiel po peniaze, lebo chceš byť slobodný. Spoliehaš sa na môj pocit viny voči tebe. Čo chceš?

ANDREJ: Prišiel som ťa iba pozdraviť.

MILLY: Vitaj, synu. Takže potom si tehotný?

ANDREJ: Druhý trimester.

MILLY: Naozaj nechceš peniaze? Vieš, že...

ANDREJ: Nie. Díky. Nepotrebujem tvoje prachy. Začínam podnikať.

MILLY: Ty? Podnikáš so železnou tyčou, predpokladám. Vlastne si mi prišiel oznámiť, že kupuješ moju nemocnicu. *(pauza)* Čo všetko si už robil?! Skladníka, závozníka, obchodného zástupcu predávajúceho chudobným zbytočné prístroje!

ANDREJ: Keby sa dalo z normálnej práce vyžiť, pracujem.

MILLY: Ostatní z normálnej práce normálne žijú!

ANDREJ: Iste myslíš tvoj normálny život v normálnej vilovej štvrti obohnanej ostnatými drôtmi. Ale my ostatní čumíme z panelákového bytu do iného panelákového bytu a nie na prírodný bazén v tvojej záhrade. Jedného dňa pozerám z okna panelákového bytu... a čo nevidím? Veľa bytov, veľa králikární, ako ty vravíš. Pozerám a niektoré prázdne, takže určite niekto potrebuje predať, niekto kúpiť, niekto prenajať. Založil som si realitku, prenájmy, predaje, plus doplnkové služby.

MILLY: Ty pri tom nevydržíš, alebo skrachuješ, alebo niekoho ojebeš a zavrú ťa, ale ty si myslíš, že ja ťa zas vysekám z problémov?! Nie.

ANDREJ: Prišiel som sa za tebou iba poradiť. Nápad je málo, chýbajú mi vzťahy, a ty si na vzťahy expert. Si zadobre s poslancami a najmä ich ženami. Pomohlo by mi, keby si... (*Preruší ho.)*

MILLY: Takže ťa mám odporúčať tým, ktorým si rozbíjal okná na autách?! Áááá... už ich počujem, ako budú ručať! Ako jelene v horách, Milly sa zbláznil, zachraňuje toho svojho flákača.

ANDREJ: Zato ty si v mladosti robil len samé dobré veci.

MILLY: Moja mladosť bola plná odriekania. Ale ty zabúdaš, že ľudia nezabúdajú! Odpustia, ale nezabudnú a ja mám aj odpustiť, aj zabudnúť a aj pomôcť. Prečo si sa pred dvoma rokmi vysral na školu, ktorú som ti platil? Prečo si zmizol meditovať kamsi do Nepálu, ale za cudzie peniaze, ktoré som musel napokon vrátiť ja?

ANDREJ: Ty si nikdy neurobil nič, čo by si ľutoval? Normálne sa vyvíjam.

MILLY: Zvieratá nemenia svoju trasu k vode... keď sú smädné alebo hladné, idú vždy rovnakou cestou.

ANDREJ: No dobre. Bol som ti dlžný nejaké prachy, ale ty si zas na mňa neprepísal po mame podiel na dome. Sme si fifty-fifty. (*pauza)* Nepovedal som, že to chcem zadarmo. Dostal by si z každého obchodu nejakú províziu. Desať, pätnásť percent? Koľko si povieš, je na tebe povedať číslovku, takú primeranú, aby si ukázal dobrú vôľu.

MILLY: Vôbec nejde o prachy, srať na prachy, načo nám budú prachy, keď sa na prach obrátime.

ANDREJ: Takže mi nepomôžeš? *(pauza)*

MILLY: Život nie je len o prachoch. No dobre. Na začiatok dvadsať percent. Teraz už musím končiť. Choď! (*Andrej odchádza, pauza, po chvíli vstúpi do miestnosti žena o niečo staršia od Andreja – Agáta.)*

AGÁTA: Bol si na neho zbytočne prísny. Naozaj rozbíjal tie okná na autách?

MILLY: Za každé dostal zo servisu pätnásť eur! On tie okná nerozbíjal, on pracoval!

AGÁTA: Daj mu šancu. V jednom trakte nemocnice máš voľné priestory, nech ich teda prenajme. A naozaj poznáš každého, prihovor sa za neho.

MILLY: Mne nik nepomáhal. Mali sme my v živote niečo jednoduché?

AGÁTA: Nie. Nič. *(Agáta ho objíme.)* Ja som jednoduchá Agáta. *(jemne)* A jednoducho ťa mám rada takého, aký si. Ale synovi by si mal pomôcť.

MILLY: Anjelik sa stará do vecí, ktoré sa ho netýkajú.

AGÁTA: Anjelik chce mať s tebou dieťa. A anjelik sa obáva, aby si sa aj k nášmu spoločnému dieťaťu nesprával ako k Andrejovi.

MILLY: No dobre. Dám mu poslednú šancu.

Epizóda 4

(Do Andrejovho bytu vbiehajú zadýchaná Monika s Andrejom. Andrej odkladá železnú tyč za skriňu.)

MONIKA: Tak som sa bála, že nás chytia! *(Privinie sa k Andrejovi.)* Prečo si po nich hádzal kameňmi? Mohol si niekoho zraniť. Hovoril si mi, že násilie odsudzuješ!

ANDREJ: Prečo po nás strieľali slzným plynom?

MONIKA: Lebo ste po nich hádzali kameňmi.

ANDREJ: *(pauza)* Keď sa im nepostavíš, tak ťa rozšliapu, zaradia do stáda a budú nútiť k poslušnosti. Cítiš, ako mi bije srdce? Cítiš, ako ťa chránim? *(Monika prikyvuje.)* Nedovolím, aby sa ti niečo zlé stalo. A okrem toho, my sme mali len holé ruky a oni zbrane, autá a transportéry.

MONIKA: Tebe sa to páčilo! V škole nám hovorili, že policajti musia urobiť poriadok. Že majú taký rozkaz a za nič nemôžu, že sú to tiež len ľudia.

ANDREJ: Ach, ty si hlúpučká, policajti vždy robili *len svoju prácu*. V každom režime *len* robia poriadok, nič iné. Predstavoval som si, že je tam nejaký zlý policajt, ktorý nám dvom chce ublížiť. Choď už radšej do sprchy...

MONIKA: Vždy, keď mi povieš, že sa chceš so mnou stretnúť, tak najprv vonku niečo rozbijeme a potom skončíme v posteli. Prečo nejdeme len tak na prechádzku alebo do kina?

ANDREJ: *(Jemnejšie, privinie si ju.)* A až potom niečo rozbijeme. Ty si Monpti. Moja malá petite, ktorá priveľa premýšľa, ale nad hlúposťami. Takže nabudúce môžeme ísť najprv do postele.

MONIKA: Čo som vlastne pre teba?

ANDREJ: Otravné nezrelé malé dievča, ktoré už malo dávno byť doma! Hovoril som ti, viacej premýšľaj!

MONIKA: Zlý, zlý!

ANDREJ: Zavolaj radšej mame, nech ťa opäť náhodou nevymkne. Zas zabudne vybrať kľúč z dverí... a ty prestojíš pol noci na schodisku.

MONIKA: Chcela by som tu ostať s tebou...

ANDREJ: Urobíš všetko čo ti poviem?

MONIKA: Áno! *(pauza)*

ANDREJ: Pôjdeš domov, ráno musíš do školy! *(Monika odchádza.)*

Epizóda 5

(Andrejov byt)

VIERA: *(Zo sprchy počujeme tečúcu vodu, voda potom ustane. Andrej vyberie z Vierinej peňaženky bankovky a položí ich na stôl. Vyjde Viera, je v župane, zaregistruje bankovky, ale nič nepovie.)*

VIERA: *(Podíde k chladničke, nazrie do nej.)* Á, môj prachatý developer zjedol všetko!

ANDREJ: Bol tu na večeru Donald Trump. Keby neboli peniaze, nemuseli by sme pracovať.

VIERA: Veru, práca je ten najodpornejší spôsob, ako sa dostať k peniazom.

ANDREJ: *(pre seba)* To som pochopil dosť neskoro.

VIERA: Predstav si, cestou som stretla spolužiačku z vysokej a ona ma spoznala. Pýtala sa, že kam idem, tak som jej povedala, že do práce na druhú zmenu *(Smeje sa).* Bola z triedy najlepšia a teraz je bez práce, robila v tej textilke, čo tu skrachovala. Že nemá na nájom, ani na jedlo a muž jej zmizol už pred rokmi. Vraj má jej dcéra dnes narodeniny a že nemá ani na darček. Chápeš to?

ANDREJ: Presne toto je dnešný skurvený svet! Nemáš prachy, si nula! Koľko má taká obyčajná žena ešte šancí, aby zmenila svoj život?! A my, my sa na to pozeráme ako na seriál v televízii. Je obeť a nevie o tom. Ona má vlastne pocit, že je neschopná a neuvedomuje si, že neschopnú

obeť z nej spravil systém. Preto tento systém musíme zmeniť! Aby sa všetci, aj takí, ako tá ženská, mali lepšie. Chápeš? Mne ide o spravodlivosť!

VIERA: Takže preto nepracuješ. Cítila som pri nej vinu a tak som jej dala stovku. *(Začne sa obliekať.)*

ANDREJ: Keby len vedela, koľko stála tvoja kabelka?! Alebo tieto laboutinky.

VIERA: *(Zvonku zaznie hluk, počujeme skandovať nejaké heslá, výkriky ľudí, niekoľko áut spustí alarmy, počujeme trúbenie. Dupot nôh desiatok možno stoviek ľudí. Viera vyzrie oknom.)* Niekoho tam zas bijú... Mám posledné týždne strach, v ľuďoch je napätie, všetci tak divne zazerajú! Boh sa už nemôže pozerať na tú skazu! Príde pohroma!

ANDREJ: (*Andrej podíde k oknu a pozrie sa von, pauza.)* Netrep, obyčajná pouličná bitka. Na to, aby sa tu niečo zmenilo, ľudia nemajú gule. Ale teba veru stihne Boží trest! Kam zase voláš?

VIERA: Kozmetičke. Zabudla som sa objednať. *(Nevie sa dovolať, píše správu na mobil.)*

ANDREJ: *(Andrej sa stále pozerá z okna.)* Problém je, že demokracia sa ukazuje ako nefunkčná a dnešná krvilačná forma kapitalizmu sa prežila, skončila. Neoliberalizmus a takzvaná voľná ruka trhu spôsobujú iba škody. Štatisticky sú na tom lepšie krajiny, ktoré regulujú trh, vytvárajú priestor pre rast, ale bez tých kapitalistických zvrhlostí z konca devätnásteho storočia.

VIERA: Ja ti vôbec nerozumiem.

ANDREJ: Chudobní budú chcieť časť majetku bohatých a demokracia im to dá. Mladí budú chcieť práva starých a ženy práva mužov. Cudzinci budú chcieť práva občanov. Zločinci budú chcieť práva nevinných a demokracia im ich dá a zločinci krajinu nakoniec ovládnu, lebo zločinci od prírody prahnú po moci. Vznikne tyrania.

VIERA: Kam na tie blbosti chodíš?

ANDREJ: To povedal Sokrates 4. júna 399 pred naším letopočtom v Aténach.

VIERA: *(Pozrie sa do mobilu.)* Objednaná!

ANDREJ: Sme vlastne šťastná generácia. Nepoznáme vojnu, násilie. Máme prácu, telky, chladničky, mobily, ale to, že makáme len na elektrinu, plyn, handry, lízingy, dovolenky, žrádlo, je už druhá vec. Stali sme sa vazalmi spoločnosti, aby sme nemali čas premýšľať nad vlastným osudom. Ľudí už nezotročíš reťazami, ale zvýhodnenou dvojpercentnou hypotékou na tridsať rokov. Ľudia si myslia, že sloboda je supermarket otvorený dvadsaťštyri hodín denne, alebo byť on-line aj na hajzli.

(Podíde k oknu, opäť zvuky policajných áut, sirény, počujeme teraz sirénu hasičov.)

VIERA: Mal by si sa obrátiť k Bohu.

ANDREJ: Ó, Bože, daj aby som zarobil majland! Potom tebe aj tvojím ovciam postavím kostol!

VIERA: Prečo chceš vlastne podnikať, keď nenávidíš vykorisťovanie?!

ANDREJ: Budem iný podnikateľ, budem pomáhať, budem spravodlivý, čo zarobím naviac, to aj rozdám! *(Vyzrie z okna.)* Už môžeš. Ale buď opatrná.

VIERA: To hovoril aj môj starý. *(Vezme si zo stola igelitku a zabalí do nej kabelku, odloží šperky, hodinky. Namiesto lodičiek si dáva tenisky, cez seba si prehodí obnosený plášť.)* Myslíš, že som jej mala dať viacej? Chcem vyradiť pár starých kabeliek a nejaké topánky... *(Andrej ju pozoruje. Potom príde ku nej, upraví ju, chce ju rozstrapatiť, odstrčí ho.)* Dala by som jej aj nejaké staršie šaty...ale do tých sa nezmestí, tučná je jak krava. Asi nechodí do fitka. *(Andrej ju pohladká.)* Nedotýkaj sa ma! V skutočnosti som ti odporná! Pripadám si v tomto plášti ako ona!

ANDREJ: Kedy sa vidíme?

VIERA: Nepočúval si ma? Nechcem ťa už vidieť! Nechcem! (*pauza*, *nečakane sa rozplače)*

ANDREJ: *(Pozrie na hodinky, potom si sadne a čaká, akoby podobnú situáciu už zažil.)* * **Post** coitum omne animal triste est. Choď už. Prebehni poza barák, tam je kľud, o pár ulíc už budeš v pohode.

VIERA: Objím ma. *(Andrej ju mechanicky objí-*

me. Viera si utrie slzy, upraví sa.) Budúci týždeň budem tri dni sama. Môžeš prísť na noc... *(Podíde k dverám a počúva, buchnutie dverí, zvuk výťahu.)* Vlastne na noc nie, nemôžeš ma vidieť ráno nenamaľovanú. *(Letmý bozk, Viera opatrne otvára dvere a bez pozdravu odchádza.)*

** Po súloži sú všetky zvieratá smutné.*

Epizóda 6

(Monikin byt, Monika slávnostne upravila skromne zariadenú kuchyňu. Pripravila aj nejaké jedlo, ktoré je uvarené v hrncoch, ochutnáva ho, kontroluje. Z toho mála, čo má v kuchyni k dispozícii, sa snaží vytvoriť slávnostnú atmosféru. Občas podíde k oknu, vyzrie von, pozrie sa na hodinky, prejde nervózne po byte. Na stôl položila krabicový džús. Monika si sadne na stoličku a čaká. Potom vyberie zo školskej tašky knihu, snaží sa učiť, ale nejde jej to, musí občas vyzrieť von z okna, či sa započúvať do zvukov paneláka. Zvonku počujeme občas nejaký výkrik, nadávku, rozbíjanie skla. Aj zvuky z domu sú nepríjemné, evokujú násilie, zúfalstvo, strach, beznádej. Temné, strašidelné zvuky periférie by mali byť prítomné počas celého výstupu. Konečne počujeme spev, vchádza Matka. spoznáme v nej ženu, ktorá sedela na lavičke pri rieke.)

MATKA: *(Vojde do kuchyne a ostane prekvapene stáť.)* To čo je?

MONIKA: Mama! (*Monika ukáže na slávnostnú výzdobu.)* Mama, to je predsa naše prekvapenie.

MATKA: Prekvapenie? Aké prekvapenie? Čo to trepeš?

MONIKA: *(Monika podíde k Matke a objíme ju.)* Veľmi ťa ľúbim, mamenka moja. Som taká rada, že si už doma!

MATKA: Aj ja som, rada.

MONIKA: Mamenka, ty vieš, čo je dnes?

MATKA: Viem, ten debil mi nezaplatil, hoci som u neho mesiac makala ako fretka.

MONIKA: Dnes máme spolu šesťdesiat! Vždy si vravela, že keď budeme mať spolu šesťdesiat, tak to poriadne oslávime a zaspievame si! *(Monika si sadne k pianu, vyťuká nejakú melódiu, pokus o spev, ale matku to nezaujíma.)*

MATKA: Aha. To je dnes? No nezariadila som to skvelo!

MONIKA: Toto je pre teba... *(Monika zoberie z pianína darček zabalený v papieri, ale mama si ju nevšíma.*) Pozri sa...no tak, prosím. (*Matka sa pozrie na zabalený darček a roztrhá papier, vytiahne farebnú blúzku, sveter a čapicu.)* To je na zimu... aby sme tu nepomrzli.

MATKA: Je to dúfam moja veľkosť?

MONIKA: Tvoja, hej.

MATKA: *(Pozrie sa na blúzku.)* Ja si štyridsaťosmičku na seba nenavlečiem! Nosím štyridsiatku! Celý život nosím štyridsiatku a prsia mám sedemdesiat päť cé! *(Kričí.)* Už sa to raz nauč! *(Potom si uvedomí svoje správanie, objíme Moniku.)* Prepáč, dievčatko. Mám nervy nadranc. Vraj nemá prachy, ale že ja nemám prachy, to ho nesere!

MONIKA: Mamenka, neboj, nejako prežijeme. *(Podá jej darček, ktorý Matka medzitým odhodila.)*

MATKA: *(Matka si oblečie blúzku a sveter, sedí jej veľkosť.)* Osmička? *(Obzerá sa v zrkadle.)* Nerobí ma to staršou?

MONIKA: Vyzeráš skvelo!

MATKA: No... naozaj to je štyridsať osmička? Aj ja mám pre teba darček, kde som ho dala. (*Matka sa začne prehrabávať v kabelke...)* Bože... čo som sa... tu som si ho dala... To nie je možné... *(Monika čaká.)*

MONIKA: Niekde si ho asi nechala. Určite sa nájde. *(Matka nazrie do chodby, ale vráti sa bez výsledku.)*

MATKA: Určite som si ho dávala do tašky...

MONIKA: *(sklamaná)* Nevadí, mamulienka. Nevadí, dáš mi ho inokedy. *(Objíme ju.)* Poď ochutnať, dnes som navarila podľa tvojho receptu. *(Matka si sadne k stolu, Monika jej naberie na tanier, ale matka sa rýpe v jedle, ledva ochutná.)* Chutí ti? Aké to je? Bála som sa, že to rozvarím.

MATKA: Dobré. *(Matka je čoraz nervóznejšia.)* Dobré je to. Dá sa to.

MONIKA: *(Naleje do skleneného pohára džús zo škatule, posunie pohár matke.)* Tak na našu šesťdesiatku! *(Štrngnú si.)*

MATKA: Ten darček ma serie, ale strašne ma serie, ani si to nevieš predstaviť, ako ma to serie, dcérenka moja... *(Matka vstane, nervózne prechádza po byte, otvorí kredenc, skrinky, akoby niečo hľadala. Pauza. Potom si oblečie kabát, uvedomí si, že v byte je zima.)* Keď predám tento byt, tak sa odsťahujeme niekam do tepla. Tam nám môžu vypínať kúrenie každú zimu! Kurvy jedny. (*pauza*)

MONIKA: Sadni si mamulienka. Dnešný večer je len nás, my dve sme spolu silné. To si mi vždy vravela.

MATKA: Sme dve najsilnejšie nuly na svete! *(Matka krúži po miestnosti, potom si sadne.)* My dve spolu vydržíme všetko! Nás nikto nezlomí! Nikto! *(pauza)* Pivo nemáme? (*Matka znovu vstane, nazrie do kredenca, Monika pokrúti hlavou.)* No dobre, dnes nám bude zle z džúsu! (*Naleje obom a na ex džús vypije, hrá scénu, akoby to bol tvrdý alkohol.)* Ten reže! Jablčák!

MONIKA: Stopercentný!

MATKA: Čo ten tvoj nový? Aký je? Ha?

MONIKA: Vieš, on je tak múdry a sčítaný... a všetko vie. Minule mi hovoril o tom, že chce, aby sa všetci ľudia na svete mali dobre. Že svet je nespravodlivý.

MATKA: To teda kurva je.

MONIKA: Hovorí, že musím veľa premýšľať, aby som všetko pochopila. Chce, aby som bola múdrejšia, ale nie kvôli učeniu, ale tak všeobecne. Chápeš mama, všeobecný intelekt.

MATKA: Jasneže chápem. Čo robí?

MONIKA: Teraz veľa číta.

MATKA: Z kníh sa ešte nikto nenažral.

MONIKA: Chce začať podnikať. *(Šeptom, akoby to bolo tajomstvo.)* Jeho otec má nemocnicu!

MATKA: Aspoň máme kde skapať.

MONIKA: Ale nevychádzajú spolu dobre. (*ostrejšie)* No aspoň má otca!

MATKA: *(Na poznámku o otcovi nereaguje.)* Nebije ťa? *(Monika pokrúti hlavou.)* Ak ťa nejaký chlap raz udrie, okamžite od neho uteč, ale riadne ďaleko. *(Naleje si džús, ale nechutí jej to.)* Alebo ho nakop! Vieš kde! *(pauza)*

MONIKA: Mama, on je úplne iný, ako všetci ostatní. Je taký, no iný! Ja ho ľúbim.

MATKA: Iný? No to si dopadla. *(pauza)* Jáj, už som si spomenula!! Už viem! Jasné! Už viem, kde som ten darček zabudla! *(chystá sa na odchod)*

MONIKA: Mama! Nechoď prosím ťa... Mama.

MATKA: To ti predsa nemôžem urobiť! Hneď som nazad! Hneď! *(Matka odíde.)*

MONIKA: Mami! *(Monika si sadne. Najprv sa pohrabe v tanieri, ale nechutí jej samej. Upraví kvety vo váze, vyzrie z okna, ale matka neprichádza. Monika sa oprie hlavou o stôl a po čase, únavou z čakania zaspáva. Z domu sa ozývajú výkriky, hluk, brechot psa. Prebúdza sa až na buchot v chodbe, cez dvere sa dnu vovalí pripitá matka, ktorú podopiera Dodo. Dodo je v polovojenskej uniforme, maskáče, baganče, má zalepené obočie.)*

MATKA: Pusti ma, pôjdem sama! Pusti! *(Zbadá Moniku.)* Tu máš
svoju holubičku! Čo som ti vravela! Čaká na teba! Je len tvoja! Niečo vám obom poviem, pokiaľ ste mladí, serte na lásku a užívajte si!

(Dodo je v tejto situácii skôr neistý. V ruke má fľašu po ktorej mama siahne. Mama má zapálenú cigaretu.)

MONIKA: Mama! Veď si prestala fajčiť! (*Matka si sadne za stôl, škatuľu s džúsom s odporom odsunie.)*

MATKA: Vidíš, tvoja matka nezabudla.

DODO: *(Vyberie zo saka malú pokrčenú kytičku...)* Toto je odo mňa. *(... ale Monika si ho nevšíma.)*

MONIKA: Ďakujem, mama. *(Monika vezme bábiku a bez energie si ju položí do lona. Matka neprítomne hľadí pred seba.)*

MONIKA: *(Monika si konečne všimne na Dodovej tvári zranenie.)* Čo sa ti stalo?

DODO: Zranenie pri výcviku!

MONIKA: Výcviku?

MATKA: Ukáž, čo ťa v domobrane naučili! Ukáž ako sa pochoduje! Všetkých nás tu ochráni! Vieš čo si mi povedal!? Že každý, kto bude poctivo pracovať, tak bude aj dostávať prachy! A že si to pôjde vybaviť s tým, čo mi nezaplatil!

DODO: Sleduj! Takto! Rázne, odhodlane. Pozerať priamo pred seba. Nebáť sa! *(Dodo sa postaví do pozoru, urobí čelom vzad, potom vľavo vbok, vpravo vbok. Potom predvedie útočný výpad, na pomoc si berie kyticu. Vydáva pritom útočné zvuky.)*

MATKA: *(Matka sa vztýči, začne s ním pochodovať, ale po chvíli sa opito zvalí nazad na stoličku.)* Vojaci, pochodóóóm vchod! To je chlap! Kus chlapa! Takí nás budú chrániť pred... pred... všetkými! (*Matka si unavene položí hlavu na stôl, sleduje ako Dodo skončí predvádzanie. Monika medzitým vyliala z donesenej fľaše alkohol.)*

DODO: Pred nepriateľom! Niekto tu musí konečne urobiť poriadok. Mesto je plné zlodejov! Zavedieme tu poriadok a všetkých príživníkov vyženieme, zlodejov a nepoctivých politikov pozatvárame! Už sa tu nebude kradnúť! Vodca povedal, že keď sa nebude kradnúť, všetci sa budeme mať lepšie a že všetko toto sa robí pre nás! *(Podíde k Monike.)* Na, tu máš. *(Nakloní sa k nej a chce ju pobozkať, ale Monika sa mu vytrhne.)*

MONIKA: Nás? Kto je to nás?!

MATKA: *(Monike)* Čo sa ondíš! *(Dodovi)* Je tvoja! Ber si ju! A nezabudni na tie moje prachy! Dodo, kde si dal tú fľašu! Ja tu mám narodeniny a to treba porádne osláviť!

MONIKA: Mama! Nepi už, prosím ťa! *(Monika sa rozplače.)*

DODO: Verím ti a odpúšťam ti. A na dôkaz ti dávam tento odznak. Nie je to hocijaký odznak, dal mi ho sám náš Vodca! (*Odopne si z košele odznak, je to pre neho slávnostný okamih, akoby mal k odznaku vzťah a podá ho Monike, vnúti jej ho do ruky, ale Monika odznak odhodí. Matka si ho pripne, ale potom si hlavu položí na stôl, pomaly v opitosti zaspáva. Dodo chce Moniku objať, tá sa mu vytrhne, podíde a prikryje mamu kabátom.)*

MONIKA: Povedala som ti, že medzi nami to skončilo. Skús trochu viacej premýšľať nad životom, vôbec nepremýšľaš nad jeho skutočným zmyslom! Vieš ty vôbec, čo je zmyslom života? Nevieš, lebo nepremýšľaš. *(Matka zaspala... rukou zhodí vázu s kvetmi, váza sa rozbíja, kvety vypadávajú von. Monika chvíľu váha, či sa má venovať rozbitej váze, alebo Dodovi.)*

DODO: Monika, ja ťa mám stále rád. Budem chrániť teba aj tvoju mamu a sľubujem, že budem viacej premýšľať. Všetkých vás budem chrániť, aby tu bol poriadok! Tak čo? Vrátiš sa ku mne? Povedz aspoň že možno.

MONIKA: Možno. *(Hlavu si zloží do dlaní a rozplače sa.)* Choď! Vypadni! Vypadni! Nepotrebujeme, aby si nás chránil!

DODO: Premýšľam, prečo tvoja najebaná matka zaspala na lavičke pri rieke, premýšľam, čo by sa stalo, keby som tam nebol práve ja, keď sme tam s našou čatou prišli robiť poriadok. Premýšľam, že by ju asi hodili do rieky. Také ako ona, budeme zatvárať do táborov a učiť ich, ako majú správne žiť a veľmi nepremýšľať! My to tu vyčistíme! *(Dodo zodvihne kvety, čo ostali na zemi, odznak, a kvetmi udrie po stole vedľa opitej matky. Odznak si vezme. stále pokojne, rozhodne.)* Však ty sa vrátiš! Viem, že sa vrátiš, lebo ma budeš potrebovať. Budeme mať spolu rodinu, domček, detičky... a ty budeš pri mne

šťastná! A budeš môcť aj troche premýšľať Toto tu, bude raz všetko naše! *(Dodo odíde. Monika vezme kvetiny a hodí ich o zem.)* Už nebudeš chudera ako tvoja matka, budeš pri mne niekto!

Epizóda 7

(Monika si prezerá knihy na polici, nájde fotografiu.)

MONIKA: To si ty?

ANDREJ: (*Chce jej vziať fotku, ale ona mu ju nedá.)* Odlož to.

MONIKA: Strašne ti odstávali uši! *(Smeje sa.)* A to je tvoja mama a otec. Však? *(Andrej jej fotku vezme.)*

MONIKA: Ja nemám z detstva žiadne fotky. Matka všetky vyhodila. Povedz mi, ako si vyrastal, čo si mal rád, a tak.

ANDREJ: Na čo sa pýtaš také hlúposti?

MONIKA: Napríklad, čo si prvé pamätáš v živote? ~~Alebo~~ Ako si pamätáš mamu. Aká bola? *(Andrej mlčí.)* Bolelo to, keď... však?

ANDREJ: Už je to asi sedem rokov. Sedem rokov, tri mesiace a dva dni. *(pauza)* Bola veľmi dobrá. Stále mi čítala knihy, hrala sa so mnou. No dobre! Stačilo!

MONIKA: Otec ma stále niekam brával, chodievali sme do zoologickej záhrady, na ihrisko pri dome, do divadielka, na výlety k rieke. V divadle som sa strašne bála tej tmy, všetky tie postavičky z rozprávok boli zrazu predo mnou na dosah ruky, bolo to až... až rozprávkové.

Keď sa v zoo narodila malá žirafa, tak mi otec vymyslel básničku. Chápeš, len pre mňa básničku. „Kto to dvíha hlavu hore nad oblaky? To dáka žirafa tam ráta mraky, nechoďte k nej, stúpila by vám na otlaky!“ A potom ešte o malej zebre: „Každá zebra má dve pruhovaná pyžamá, v jednom spinká, v druhom chodí od rána.“ Tak som tie naše výlety milovala! A mama mi strašne pekne voňala. Než začala fajčiť.

ANDREJ: Aj ja som raz vymyslel básničku: Nerád sa prebúdzam ráno, unavený smútkom hlúpych žien.

MONIKA: Ako? Aha... no to je sprostá básnička.

ANDREJ: *(Andrej vezme z poličky fotoaparát, pozoruje ju.)* Vadilo by ti, keby som si ťa nafotil? Aby som mal pamiatku z tvojho detstva.

MONIKA: To je vtipné! (*Objíme Andreja.)* Strašne ťa milujem! Keď zaspávam, myslím na teba. Predstavujem si, ako... ako sme spolu v malom domčeku a ty sa hráš s našimi deťmi. *(Andrej ju začína fotiť.)* Porozprávaš mi o svojej mame. Dobre?

ANDREJ: Dobre. (*Pauza, Andrej ju odstrčí, Monika ho chce objať, ale vytrhne sa jej, skúma ju pohľadom.)* Moja mama zomierala dva roky na oddelení, ktoré viedol môj otec. *(Popritom fotí.)* Stačí? Vyzleč sa.

MONIKA: Prepáč. *(pauza)* Veríš na lásku na celý život... Veríš?

ANDREJ: Pýtaš sa kraviny. A potom, čo je to láska? Ľudia hovoria láska, ale myslia akú lásku? Boh je láska? Pre lásku k Bohu zahynuli milióny, pre lásku k vlasti sa vyvražďujú národy, a pre lásku k peniazom...?! Filozofi poznajú lásku k pravde. Ak myslíš, že milovať znamená sa totálne podriadiť, tak dobre, nech je to podriadenie teda láska. Ale ja sa podriaďovať nebudem.

MONIKA: A čo som pre teba ja? Máš ma rád? Som pre teba láska, pre ktorú by si bol schopný obetovať všetko?

ANDREJ: Teraz zachytím na večnosť našu lásku, tak sa nehýb...*(Cvakne spúšť, skontroluje fotoaparát a podíde k Monike, odhrnie jej vlasy z čela, začne ju viac obnažovať.)* keď si bezbranná, si strašne vzrušujúca... je v tebe niečo, čo mužov priťahuje a ty to vieš... Si taká malá mrška. Tak povedzme, že tú bezbrannosť na tebe milujem.

MONIKA: *(sklamane)* A ešte čo? Čo ešte na mne miluješ? Moje srdce, však? Aj moju dušu! *(Andrej ju odvážne odhaľuje.)* To už stačilo. Dobre? Ale nikomu ich neukážeš!

ANDREJ: Maximálne ich zavesím na web. (*Smeje sa.)* Dievčatá ako ty, vedia dobre zarobiť už len na tom, že si fotku zavesia na web.

MONIKA: (*Nereaguje, nazrie do foťáka.)* Bí. To nie som ja. Poď ma vyfotiť radšej von. Je tak krásne, lístie začína žltnúť. Chcem ťa držať za ruku a na niečo pekné myslieť. *(Pauza, Andrej nereaguje. Monika ostro.)* Ty vôbec nepočúvaš, čo hovorím!

ANDREJ: Dievčatko, nemudruj. *(Andrej ju opäť fotí, napravuje ju do čoraz odvážnejší póz.)* Daj dolu ten uterák, neboj sa! Inak som zvedavý, čo všetko by si pre mňa vedela urobiť, aby si mi dokázala svoju nekonečnú lásku...

MONIKA: Všetko! *(pauza, potom sa predvádza)* Chcela by som teda ten malinký domček so záhradkou, ako sme o tom už hovorili a v záhrade by rástli kvetiny...A chovali by sme veľa zvieratiek, zajkov, sliepočky, aby znášali vajíčka a s deťmi sme ich zbierali. A chcela by som, aby si ma nikdy neopustil! *(Oplzlo vyplazí jazyk.)* Takto sa ti to páči, však?

ANDREJ: To je ono. Ešte... neboj sa. Chcem, aby si dokázala tento svet vnímať nielen cez srdce, alebo *(Ukáže jej medzi nohy.)* ale najmä cez toto tu. *(Zaťuká jej na čelo.)* Rozum je to, čo určuje naše kroky. Spinoza.

MONIKA: To je kto?

ANDREJ: Filozof.

MONIKA: Strašne ťa obdivujem. *(pauza)*

ANDREJ: (*Monika sa nehýbe.)* No ták...trochu roztiahni tie nohy!

MONIKA: Nie! To už stačilo! Končíme s fotením! Ukáž mi tie fotky!

ANDREJ: (*schová fotoaparát)* Až zajtra! Príď rovno po škole.

MONIKA: Ale zajtra brigádujem, roznášam letáky do schránok.

ANDREJ: Ty roznášaš reklamné letáky?!

MONIKA: Jasné. Veď potrebujeme s mamou peniaze. Ale s kamoškami aj tak všetky letáky hádžeme ich do smetiakov!

ANDREJ: Ty si doteraz nepochopila, že my sa jasne vymedzujeme proti konzumu! A ty ho ideš ešte podporovať?

MONIKA: Andrej, odkedy je mama bez práce, musím nejako zarábať aj ja.

ANDREJ: O čom sa tu, do piči, celý čas bavíme! Si ako taká proletárka. Robíš tú najodpornejšiu prácu na svete. Hlbšie už sa klesnúť ani nedá.

MONIKA: Ja nemám prachatého tatka! Mne nemá kto dať vreckové, aby som si mohla kupovať knihy a celé dni sa flákať! *(Začne sa nahnevane obliekať.)*

ANDREJ: Choď makať, choď! Skončíš vo fabrike ako tvoja matka a potom na ulici! A teraz už padaj!

MONIKA: Si na mňa zlý... (*Chce ho objať, ale Andrej ju posunie ku dverám. Chce mu dať pusu, ale Andrej ju tvrdo odsunie.)*

ANDREJ: Padaj! A vráť sa, až keď budeš mať jasno!

Epizóda 8

(Andrejov byt, vchádza elegantne oblečený Fischer, má na sebe drahý oblek, počas rozhovoru prechádza po miestnosti ako nejaký kontrolór, vyťahuje veci z poličiek, vracia ich na miesto, prezrie si názvy kníh.)

FISCHER: *(Otvorí skrinku, vyberie uterák, privonia k nemu.)* Hm... *(Podá ho Andrejovi.)*

ANDREJ: Sú čisté pane. Včera vyprané.

FISCHER: Dúfam, že tu bude vždy čisto. Neznášam špinu.

ANDREJ: Samozrejme, tak ako je to v obchod-

ných podmienkach. *(Podá mu fotku, Fischer na ňu chvíľu pozerá.)*

FISCHER: Nevyzerá zle, ale radšej sa presvedčím osobne. Takže aká je cena?

ANDREJ: Tak, ako sme sa dohodli. A urobí všetko.

FISCHER: Dohodli? To bol iba váš návrh. Nepamätám si, že by som súhlasil. *(Andrej podíde k Fischerovi, fotku mu vezme. Odíde oknu, odhrnie záves... a pozerá sa na ulicu.)*

ANDREJ: Pozrite, alebo ju beriete, alebo choďte. Nemám čas s vami vykeciavať.

FISCHER: Óooo... (*Smeje sa.)* Súhlas! Len som sa chcel pobaviť o cene. (*Podíde k oknu, vyzrie von.)* Všimli ste si, že vonku sa už nehrajú žiadne deti? O pár ulíc ďalej som kedysi vyrastal, cez deň som hrával s chalanmi z činžiaku futbal, celé leto som pobehoval len v tielku a červených trenírkach a moja mama sa o mňa nebála. Teraz aby sa človek bez ochranky bál na ulicu...

ANDREJ*: (Pozerá z okna.)* Môžem sa opýtať, prečo ste reagovali na môj inzerát?

FISCHER: Neďaleko som vyrastal. Možno preto. Zaujíma ma, ako žijú... obyčajní ľudia.

ANDREJ: *(pre seba)* Ako teda podľa vás žijeme my, obyčajní ľudia!?

FISCHER: Myslím si, že sme sa nikdy nemali lepšie, ako teraz.

ANDREJ: To myslíte vážne?!

FISCHER: Žijeme raz tak dlho ako pred sto rokmi. Patríme k desiatim percentám bohatých ľudí na svete, ktorí majú prístup k vode, vzdelaniu, k práci. Dostanete dôchodok, v nemocnici sa o vás postará felčiar. Nemusíte kilometre pešo pre vodu, vaše dieťa nedostane maláriu. Nenarodili ste sa v Eritrei či Líbyi alebo Sýrii, na barak vám nepadá humanitárna pomoc vo forme bômb. O tomto môže zvyšných deväťdesiat percent sveta iba snívať.

ANDREJ: Takže vlastne som pracháč! Som šťastný človek!

FISCHER: Narodili ste sa pod šťastnou hviezdou, ale nič nie je zadarmo, ako hovorí Marx, pokrok kráča ruka v ruke s krvou.

ANDREJ: Kurva, to teda mám šťastie! A čo všetko to kradnutie tuná, tie zlodejiny, korupcia! Pár ľudí si to tu rozdelilo a všetko ovláda! A my, my sa tu trápime od výplaty k výplate!

FISCHER: Takže vám je vlastne ľúto, že nekradnete. Prosím vás, neblúznite. Tieto únavné kecy kaviarne o kradnutí, koho to zaujíma?! Choďte sa prosím pozrieť cez deň do nejakého nákupného centra. Nezaparkujete. Ťažko sa veru žije.

ANDREJ: Tá limuzína dole je vaša?

FISCHER So šoférom a je pancierovaná. A predstavte si, že som si na ňu normálne zarobil. Vlastnou hlavou. (*Zaťuká si na hlavu.)* Mám sa niečoho báť? (*Pozerá si knihy v polici, študuje ich obaly...)* Čím sa vlastne živíte?

ANDREJ: Vy sa čím živíte?

FISCHER: *(pobavene)* Robím s realitami, developer. Viem, že je to nadávka, ale čo narobím. Občas zbúram nejakú chránenú pamiatku a postavím tam shopping centrum, aby bolo v novinách o čom písať. *(Smeje sa.)*

(pauza) Prídem teda zajtra. Ak by sa niečo zmenilo, pošlem vám správu. *(Fischer odráta peniaze.)*

ANDREJ: Tu sú kľúče. S knihami prosím nehýbať. Keď budete odchádzať, stačí zabuchnúť dvere.

(Fischer odchádza.)

Epizóda 9

(Andrejov byt)

VIERA: *(Vchádza Viera, chce ju objať, ale vytrhne sa mu.)* Nedotýkaj sa ma! *(Viera drží v ruke krížik, mieri na Andreja, akoby bol nejaký satan či upír.)*

ANDREJ: Čo je s tebou? Čo sa tak tváriš?

VIERA: Dnes, keď som sa modlila, pochopila som, že nerobím správne. Musíme sa rozísť.

ANDREJ: Ale prišla si.

VIERA: Prišla som, lebo to chcem skončiť. *(Dá si dolu obnosený plášť, je stále nazlostená, možno na seba, že prišla.)*

ANDREJ: (*Usmieva sa.)* Tak dobre. Rozchod. Je ti už lepšie?

VIERA: Pozri ako vyzerám! Ako taká chudera. Ty ma vôbec nechápeš. Nevieš, čo je to byť ženou, že sa potrebujem cítiť ženou, chcem byť ženou! Potrebujem, aby ma niekto občas objal len tak, že ma chce objať, aby sme spolu mlčky sedeli niekde v kaviarni v meste a bolo nám dobre... *(Začne ju hladkať, Viera sa nechá vyzliekať.)* Sama neviem, čo robím... *(Pritisne sa k nemu.)* Však ma ešte stále miluješ! Však ti bude za mnou smutno! *(Zatmenie, milujú sa, predel.)* Bože, ty sopliak, ako ťa len nenávidím! Ako nenávidím, tvoje ruky, tvoju tvár, tvoje telo! Všetko! *(pauza)* Odíďme niekam spolu!

ANDREJ: *(posmešne)* Kam? Do Dubaja?

VIERA: Na vidiek. My dvaja niekde na vidieku, na nejakom malom hospodárstve... živili by sme sa vlastnými rukami, sami len z toho, čo by sa nám urodilo... sliepky, ovce, naučila by som sa dojiť, robiť kozie syry. Pestovali by sme bio zeleninu!

ANDREJ Týždeň by nám to vydržalo, než by si dostala prvý shoppingový absťák.

VIERA: Chcem žiť inak, nie v tomto... klamstve. Na začiatok by nám stačil nejaký malý domček s pekným pozemkom. Našla som na nete takú komunitu nad Očovou, žijú na samote, sami si všetko dochovajú a dopestujú... Na dvore by sme mali holubník!

ANDREJ: Tak dobre. Idem sa pobaliť.

VIERA: Nebudeme potrebovať k životu nič, rozumieš? *(Vyberie z peňaženky kreditku a zahodí ju, vyberie aj peniaze a hodí ich na zem. Andrej ich pozbiera a nechá si ich, kreditku jej vráti.)* Uživil by si nás!

ANDREJ: Vlastnými rukami a každý deň by som oral tvoju záhradku.

VIERA: Utiekli by sme pred týmto svetom konzumu a povrchnosti!

ANDREJ: Tak vezmi starému prachy a zmiznime. Možno si ani nevšimne, že si odišla.

VIERA: Odíďme bez peňazí... buďme raz konečne čistí,...

ANDREJ: Ako by som to pole oral? Svojím macíkom? Ak dobre chápem, predstavuješ si to tak, že sa budeš napchávať bio chuťovkami a denne čvachtať v kozom mlieku ako Bátorička v krvi. Už ťa chcem vidieť, ako žiješ bez peňazí. Neznášaš zápach čerstvého mlieka a hnoja. *(pauza)* Predaj tieto hodinky, za ktoré si niekto môže kúpiť garsónku. Predaj ich a môžeme odísť. *(Dá jej dolu hodinky.)*

VIERA: *(sklamane)* Môj starý hovorí, že peniaze treba všade, aj tam, kde ich netreba.

ANDREJ: Keď vypustíš mestské holuby do prírody, zahynú.

VIERA: A keby som učila angličtinu? Yes, now, really?

ANDREJ: Fucking and shopping is my best choice. *(Andrej príde k nej a začne ju opäť bozkávať.)*

VIERA: Cítim, že musím žiť inak, lebo trápenia sa nezbavím odsťahovaním, ani rozchodom s tebou. *(zlostne)* Ty to všetko na mňa len hráš, som pre teba stará a za chvíľu ti začnem liezť na nervy... Viem, že si nájdeš nejakú mladú kozičku a budeš ma klamať. Ale som na to pripravená. Ozaj, čo tvoje reality?

ANDREJ: Firmu som pred odchodom do Očovej chcel predať Donaldovi Trumpovi...

VIERA: Mám odložených asi päťdesiat tisíc. Ako dlho by nám to vydržalo?

ANDREJ: Desať rokov... alebo možno len dva mesiace.

VIERA: (*Pozrie sa na hodinky.)* Dva mesiace. Čo by som tam robila celé dva mesiace. A v zime... bez teplej vody. To nejde.

ANDREJ: *(Chce ju objať, ale Viera sa mu vy-*

trhne, Viera chce vybrať z peňaženky peniaze, ale potom si uvedomí, že ich už hodila na zem. Dá sa bozkávať.) Ešte mi pridaj, aspoň stovku, dve, než sa firma rozbehne... *(pauza, Viera sa zamračí.)*

VIERA: Koľko si si vzal? *(Andrej vytiahne z vrecka bankovky, podá ich Viere. Tá z nich niekoľko odoberie a strčí si ich do peňaženky.)* Zas za toľko to dnes nestálo... *(Oblečie si plášť, opatrne otvorí dvere, chvíľku čaká a potom vykĺzne von.)*

Epizóda 10

(Andrejov byt, Monika sedí schúlená na posteli, Andrej sedí za stolom, hryzie pečivo a pozerá do počítača. Občas začujeme výťah, buchnutie dverí v paneláku, v diaľke mizne zvuky policajnej húkačky, postupne dolieha hluk, výkriky, dupot nôh, davu. Z diaľky štekot psov a trúbenie nákladných áut.)

ANDREJ: Je to vec zvyku. Mne to neprekáža, tak prečo by to malo prekážať tebe?

MONIKA: Chceš ma nenávidieť, však?

ANDREJ: Predstav si, že niektoré africké kmene poskytovali svojím hosťom „hostesky" a spoločnosť to vôbec nechápala ako niečo zlé. Počúvaj: Cítiš sa občas osamelo a chcela by si spoznať niekoho, kto ti v živote pomôže a poradí? Som dobre vyzerajúci štyridsiatnik, ženatý, primerane zabezpečený.

MONIKA: Prestaň.

ANDREJ: Ak hľadáš občasné rozptýlenie zo stereotypu vzťahu, ak chceš poradiť, pomôcť a pritom sa len nezáväzne stretávať, tak napíš.

MONIKA: Mne je to odporné!

ANDREJ: Moje city k tebe by to nezmenilo. Chceš radšej roznášať letáky? Alebo ma už nemáš rada? *(Podíde k nej.)*

MONIKA: Seba nebudem mať rada.

ANDREJ: Vieš, ako znel kedysi starý výraz pre prostitútku? Meretrix... teda tá, čo získava... nielen v zmysle peňazí ale aj pôžitku a skúseností. *(Pozrie sa na monitor.)* Slúžky roznášajú letáky, ale dámy pracujú rozumom a telom. Si pekná, nemá každá žena šancu si takto privyrobiť! Si plná predsudkov, archetypálne je žena predurčená na to aby prijímala mužov. Vieš, čo je archetyp. (*Monika pokrúti hlavou.)* Proste budeme vyberať len takých, ktorí stoja za to. Vždy s tvojím súhlasom.

MONIKA: Budem kurva.

ANDREJ: Dôležité je, čo sa odohráva medzi nami dvoma v emotívnej rovine. V prvom rade som sa s tým musel vysporiadať aj ja... pre mňa to možno bude ešte zložitejšie...

MONIKA: Dôležité je, že chceš, aby ma niekto cudzí preťahoval za prachy.

ANDREJ: Áno, presne si to pomenovala. Peniaze. Tvoja matka nemá na nájom. Vypli vám teplú vodu. Ja začínam podnikať, a aby som sa postavil na nohy, potrebujem peniaze. Myslíš, že mi banka dá úver? Hovno mi dajú, začínajúcemu podnikateľovi nik nedá úver. Ale keď začnem zarábať, keď sa konečne spolu postavíme na nohy, potom s tým jednoducho prestaneš. *(s úškrnom)* Len aby sa ti to náhodou nezapáčilo!

MONIKA: Je mi z tej predstavy na vracanie.

ANDREJ: Ide iba o čistý sex.

MONIKA: *(s nádejou v hlase)* Potom s tým naozaj skončíme?

ANDREJ: Poď ku mne. (*Monika vstane, podíde k Andrejovi, ktorý si ju posadí na kolená)* Mon petite. Moja malá... *(Monika sa k nemu schúli, chvíľu sa objímajú. Potom vyskočí na nohy.)*

MONIKA: Dobre! Ale musíš mi sľúbiť, že keď zarobíš veľké prachy, tak kúpiš mame domček niekde pri mori!

ANDREJ: Domček pri mori? To je čo za haluz?

MONIKA: Mama v živote nikdy nebola pri mori. Iba raz sme boli na Šírave, aj to nám celý týždeň pršalo. Chce predať náš byt, a potom bývať niekde pri mori. Prisahaj!

ANDREJ: Na čo?

MONIKA: Prisahám, keď zarobím veľké prachy, kúpim mojej mame byt pri mori.

ANDREJ: Prisahám! Je krásne mať sny, je krásne pomáhať si. Teraz ti poviem dôležitú vec. Chcem, aby si pochopila, že my dvaja sme pripútaní naveky. Už máš osemnásť, môžeš si robiť, čo chceš a nemusíš sa pýtať mamy. (*Privinie sa k nemu.)* Bude to v pohode, uvidíš. A môžeš pri tom myslieť na mňa...

MONIKA: Ja sa bojím, že ma potom odvrhneš! Že sa ti zhnusím! Že sa ma už nebudeš chcieť nikdy dotknúť.

ANDREJ: Nie, nie, blázonko. Práve naopak, tým, že urobíš pre mňa všetko, si ťa budem ešte viac vážiť. *(Natočí k nej obrazovku počítača.)* Pozri sa na tohto. Ženatý, celkom sympatický podnikateľ. Dobre ho najprv rozpáľ a za chvíľu je hotový.

MONIKA: Vyzerá strašne staro.

ANDREJ: Fotka vždy skresľuje. Musím ísť niečo vybaviť. Zatiaľ si pozri aj iných.

MONIKA: *(rozplače sa)* Nie, nie. Nie, nie, nie... ja to nechcem!

ANDREJ: Keby sme nežili v tomto skurvenom svete, tak by som to nikdy nedovolil! (*Andrej odchádza.)*

Epizóda 11

(Andrejov byt tesne po odchode Andreja, buchot čižiem na chodbe, dnu dolieha hluk, výkriky davu. Z diaľky štekot psov a trúbenie nákladných áut. Buchot na chodbe ustane... Niekto klope na dvere. Klopanie je čoraz nástojčivejšie. Monika vystrašene pobehuje od dverí k oknu a nazad... nevie, nechápe, čo sa deje. Na zabúchanie spozornie, počúva, opatrne príde k dverám.)

DODO: To som ja Dodo! *(Monika mlčí.)* Viem, že si doma! Otvor mi! Počuješ? Otvor! Pusti ma dnu! Pusti ma! *(ticho, počúva či odišiel)* Monika! Som zranený! (*Pauza, Monika počúva a potom cez dvere.)*

MONIKA: Zmizni! Prestaň ma otravovať!

DODO: Potrebujem pomoc, som zranený... Prosím... *(Monika po váhaní otvorí dvere, Dodo vojde rýchlo dnu. Má zakrvavenú tvár a dotrhanú košeľu.)*

MONIKA: S kým si sa pobil? Čo sa to vonku deje? (*Je nedôverčivá, opatrná, krv v nej vzbudzuje odpor a strach. Podíde k nemu a pozrie mu zranenia na tvári, hlave...)*

DODO: Potrebujem sa dať do poriadku! A prezliecť!

MONIKA: Silno krvácaš, mal by si ísť do nemocnice. Čo sa stalo? (*Nakoniec vyberie zo skrine Andrejovo tričko.)*

DODO: Kráčal som po nábreží a zrazu úder do hlavy. Odzadu. Padol som na zem, a začali do mňa kopať.

MONIKA: Koľkí boli dvaja? Traja? Poznal si ich?

DODO: Špiny to boli! *(Monika vytiahne obväz a leukoplast.)* Išli sme s nimi urobiť poriadok a oni nás začali biť! No ja som sa nedal. Veliteľ ma na výcviku presne naučil, čo mám robiť. Dvom som takto! (*Naznačí údery a kopance.)* A potom ešte takto! Ale keď sme ich začali biť železnou tyčou...

MONIKA: Mal by si ísť na políciu.

DODO Na políciu? Tak zrazu počujeme fízeľské húkačky, zavolali si posilu. *(Smeje sa.)* Ale my sme sa nedali! Oni na nás obuškami a my železnými tyčami!

MONIKA: Vravel si, že si bol sám a že ťa napadli odzadu.

DODO: Už si niekedy počula, ako praskajú zlomené kosti?! *(Dodo ju chytí za ruku, ale ona sa vytrhne.)*

MONIKA: Au, pusti! Bolí to!

DODO: Vidíš a mňa to nebolí. Lebo bojujem za dobrú vec. Za čistotu nášho národa! Za očistu našej rodnej zeme od tej špiny! (*pauza, jemne*)

Vieš, ja som už konečne pochopil, kde je moje miesto! Už všetkému rozumiem! Tej nespravodlivosti, ktorá tu všade je, ktorá nás zotročuje! Skončíme s tými zlodejmi, všetkých povešiame a bude nám lepšie! Čo sa s tebou stalo?! Prečo ma zrazu nechceš?

MONIKA: Mám z teba strach.

DODO: Som to stále ja, ten istý Dodo, ktorého si držala za túto ruku, len som všetko pochopil. NENI PREDSA MOŽNÉ, ABY TVOJA MATKA NEMALA TEPLÚ VODU! Celý život drela... a teraz nemá teplú vodu.! A kto je za to zodpovedný? No kto?

MONIKA: Lámeš kvôli tomu ruky, to sa nepatrí.

DODO: Vodca hovorí, že keď ich vyženieme, dáme do lágrov, tak sa budeme mať všetci lepšie. Aj ty, aj ja. Berú nám prácu, okrádajú nás! Sme iba nájomní otroci! Musíme ich zničiť!

MONIKA: Koho?

DODO: Akože koho? Všetkých! Tu sú prachy pre tvoju matku, trochu tomu obchodníkovi zapraskali kostičky a peniaze zrazu našiel. Mala by si bývať s mamou, potrebuje ťa a ja sa budem o vás starať, chrániť vás. Pri mne budeš v bezpečí.

MONIKA: Do mňa a mojej mamy sa nestaraj!

DODO: Predstav si krásny malinký domček so záhradkou, vpredu kvety, hojdačka pre deti a za domom sad s čerešňami, jabĺčkami, hruškami... a úplne vzadu pár sliepočiek a s deťmi budeme každý deň zbierať vajíčka.

(Podíde k Monike a chce ju objať, ale tá sa mu vytrhne.) Sa tu s ním celé dni váľaš, ja to z teba cítim, zradila si našu lásku.

MONIKA: Pusti! To všetko si vymýšľaš, aby si ma doplietol! Vôbec nepremýšľaš! Vôbec si neuvedomuješ, ako je svet strašne zložitý! Ako na to chceš zarobiť? Lámaním kostí?

DODO: *(Húkačky policajných áut aj sirény hasičov slabnú, podíde k oknu, odhrnie záves, sleduje ulicu.)* Vzduch je čistý, už zmizli! *(Dodo vytiahne železnú tyč a zaženie sa, Monika ustupuje.)* Sú všade... ale my sa nedáme aj keď na nás pošlú armádu!

MONIKA: Choď už prosím ťa! Choď, bojím sa ťa...

DODO: Neboj sa, ty sa neboj, ty si stále moja láska... teba milujem a nikomu nedám... Premysli si všetko láska moja. Nebudem na teba naliehať, lebo viem, že sama prídeš, že si s nami. Ešte sa vrátim! Milujem ťa! *(Dodo odchádza, pauza.)*

Epizóda 12

(Andrejov byt, vchádza Fischer. Za ním vojde Monika je neistá, ale akosi príliš dáva najavo dospelosť. Po chvíli si odloží školský ruksak na stôl, potom bezradne stojí, nevie, čo má robiť. Fischer si ju obzerá.)

FISCHER: Vyzeráš inak ako na fotke. Počuj, koľko máš rokov?

MONIKA: Deväťnásť, som vám povedala. (*pauza*) Je tu strašné ticho.

(Stále bezradná, neistá, potom zatiahne závesy, otvorí skrinku, vyberie uterák a odchádza do sprchy. Počujeme zvuk vody. Fischer podíde k rádiu, zapne ho, správy o dopravnej situácii, potom začína nejaká diskusná relácia na tému bezpečnosti a demokratizácie v krajine. Fischer preladí, nájde hudbu, ten najhorší odvar domácej popmusic. Ukričaný moderátor reve ako zmyslov zbavený.)

MODERÁTOR: Kto sa nám dovolá a povie nám a nejakým tým našim poslucháčom nejaké to super tajomstvo, tak tomu pošleme super dvojdňový pobyt v super rekreačnom stredisku! Sem s vašimi tajomstvami! Kto bude prvý? Tak čo? Sedíte si na mobiloch alebo na ušiach? *(Sprchovanie sa skončí, o chvíľku vyjde Monika*

v tričku a spodných nohavičkách, ešte sa halí do uteráka. Je jej zima.)

FISCHER: Zavoláme? *(Monika mlčí)* Ty nemáš tajomstvo? Každý má nejaké tajomstvo. (*Zasmeje sa.)* Niekedy stačí človeka pozorovať a zistíš o ňom viac, ako vie o sebe. *(pauza)* Neberieš dúfam drogy?

MONIKA: Vy starí ste strašní, prečo si myslíte, že každá baba, ktorá ide za prachy, ich potrebuje na drogy!

FISCHER: To fakt vyzerám starý? Na koľko podľa teba vyzerám? Ale úprimne.

MONIKA: (*Nepozrie na neho.)* Čo ja viem, päťdesiat, šesťdesiat... Všetci nad dvadsať ste starí.

FISCHER: Vek je strašne subjektívna záležitosť. Ja nie som starý, necítim sa. Ty sa na koľko cítiš?

MONIKA: Sto.

FISCHER: Keď som mal čojaviem šesť, tak mi ôsmaci pripadali strašne veľkí, na gympli mi v prvej triede štvrtáci pripadali ako dospelí... teraz je pre mňa tridsiatnik sopliak... To je tá relativita veku. Som starý, áno, mám cez päťdesiat, ale nevyzerám!

MONIKA: *(Sedí na posteli, stále zabalená v deke a neisto čaká, pri každom pohybe Fischera je napätá.)* Máte gumu?

FISCHER: Nie, nemám.

MONIKA: Musíte mať gumu. Bez gumy s vami nepôjdem. Ja nechcem niečo chytiť.

FISCHER: Aha. *(Bezradne stojí v miestnosti, nevie, čo má robiť. Vonku počujeme najprv hučať sirény policajných áut. Počujeme aj hučanie davu a vzdialené skandovanie, niekde v diaľke sa rozzvučali zvony, výkriky davu, skandovanie rytmických hesiel, ktorých obsah nerozumieme. Fischer odtiahne záves a opatrne vyzrie von.)*

MONIKA: Zatiahnite prosím vás... *(Cíti sa odporne, Fischer zatiahne, v miestnosti svieti iba malá lampa. Vyberie peňaženku, odráta na stôl peniaze. Monika vstane, zabalená v deke, vezme peniaze zo stola a strčí ich do vrecka na nohaviciach, opäť si sadne do kúta postele, odvrátená od Fischera.)*

MONIKA: Najneskôr o pol piatej musím padať.

FISCHER: Jasne. *(pauza)* Počuj, na čo ti budú peniaze?

MONIKA: To je jedno.

FISCHER: Koľko ti vlastne ostane z celej sumy? Delíte sa, však?

MONIKA: Čo stále vyzvedáte! Už sme to mohli mať za sebou.

FISCHER: Je tu zima. Tento október je veľmi studený, keď som bol mladý, *(zarazí sa)* tak sa v septembri ešte dalo kúpať na jazerách. A teraz? V lete prší, na jar je horúco a v zime nesneží. *(Vidí, že jeho úvaha o počasí je trápna.)* Na akú školu vlastne chodíš?

MONIKA: Na oa.

FISCHER: Čože?

MONIKA: Na obchodnú akadémiu. *(pauza)*

FISCHER: Aha. *(Sadne si bližšie k nej, Monika sa odtiahne.)* Neodpovedala si, na čo potrebuješ tie prachy...

MONIKA: Čo?

FISCHER: Na čo potrebuješ tie prachy. *(Monika si pritiahne deku tesnejšie, Fischer prudko vstane, podíde k rádiu, naladí inú, vážnejšiu hudbu, možno džez. Zvonku počuť húkačky sanitiek, postupne prechádzajú popod okná a miznú v diaľke. V tej chvíli mu zazvoní mobil, naznačí, aby bola ticho, zodvihne ho. Snaží sa hovoriť potichu, aby Monika nepočula rozhovor.*)

Ahoj... čo sa deje? *(Chvíľu počúva.)* Nie som nervózny. Vyrieš to sama, prosím ťa. Nie netreba, ostaň doma. Áno doma. V práci som. *(Monika to počuje.)* Pracujem. Neboj, nepôjdem tadiaľ, ahoj. *(Monike, odľahčujúco, že je po telefonáte, skoro veselo.)* Našťastie iba manželka.

MONIKA: Ste jej klamali.

FISCHER: Keď budeš s niekým dvadsaťpäť rokov... pochopíš. Nehovoriť celkom pravdu nie je klamanie.

MONIKA: (*Kričí, postupne zosilňuje hlas.*) Do riti! Hovno! Kokot! Jebať! Kurva! Fuck! Pojebaný svet! Fucking live!

FISCHER: Tichšie preboha! Tichšie! (*Je z predo-*

šlého výstupu šokovaný.) Prečo kričíš? Tichšie, veď pokoj. Pokoj, dievča.

MONIKA: Vy môžete potichu klamať manželke, tak ja môžem nahlas kričať pravdu.

FISCHER: Obleč sa. Nebudem s tebou spať. A nevykaj mi, prosím ťa. *(Otočí sa chrbtom, aby sa mohla obliecť.)*

MONIKA*: (Chvatne sa oblieka, potom zneistie.*) Ale čo s tými prachmi... Nechcete aspoň... *(Naznačí rukou pohyb.)*

FISCHER: *(Fischer ponuku hlavou odmietne.)* Podľa teba som už starý. No dobre, starý... nakoniec, mohol by som byť tvoj otec, však? Máš otca?

MONIKA: Nie! Nemám! *(pauza)* Prečo ma stále spovedáte? *(Prejde do útoku.)* Koľko máte deciek?

FISCHER: Čože?

MONIKA: Máte decká, ne? *(pauza*) Každý starý má decká*!*

FISCHER: Čo ťa do toho.

MONIKA: Takže máte. Vedela som... Máte manželku, decká, ale obrábate mladé baby za prachy. A pritom vás zaujíma, či mám fotra. Nemám fotra! *(Zvyšuje hlas.)* Môj foter neexistuje, zmizol, vyparil sa! Som pre neho vzduch a on je vzduch pre mňa! Aj keby teraz prišiel na kolenách, tak mu akurát tak napľujem do ksichtu.

FISCHER: *(pauza)*. Zvláštne.

MONIKA: Hovno zvláštne. Prachy potrebujem na nový mobil. Spokojný?! *(pauza)* Klamala som. Potrebujem na nájomné, inak nás s mamou vyhodia.

FISCHER: Aha. Nájomné. Nájomne treba platiť, to je pravda.*(pauza)* Mal som dcéru, keď mala asi toľko, čo ty, tak sa stratila.

MONIKA: *(prekvapená informáciou)* A čo sa jej stalo?

FISCHER: Nevieme. Ráno odišla do školy a potom sa už nevrátila domov. Jednoducho zmizla. Zrazu jej nebolo. Hľadali sme ju všade. Polícia, Interpol. Bolo to aj v televízii. Nedokázal som to pochopiť, nenechala ani list, nerozlúčila sa. *(pauza)* Nepovedala mi, ahoj otec, chcem odísť. Je mi to ľúto, ale neviem s vami žiť. Pritom mala všetko, na čo si zmyslela. Vieš, aké to je, keď ti zrazu zmizne dieťa? Čo všetko sa mi v hlave premietalo? Chodil som po kluboch, po okolitých mestách... dával som inzeráty s jej fotkou... Podplácal, dával sledovať ľudí... či niekto... (*Vytiahne fotku, ukáže ju Monike.)* Nevidela si ju?

MONIKA: Nie... nevidela. (*pauza)* Prečo teda odišla?

FISCHER: To keby som vedel!. Boli sme za psychológmi, psychotronikmi, šarlatánmi, pýtali sa kamarátok, v škole... všetko... všade. Možno jej niekto ublížil, ale na to radšej nemyslím. Odísť len tak, nič nepovedať... *(Zvonku opäť dolieha hukot sirén a sanitiek.)*

MONIKA: Môj otec tiež nič nepovedal, keď od nás odišiel.

FISCHER: Rozumiem.

MONIKA: Hovno rozumiete. V škole nám na jar vyskočila spolužiačka z triedy z okna. Normálka vyšla cez hodinu na chodbu, že jej treba a potom si otvorila okno a skočila dolu. Z ničoho nič. Ešte sme sa cez prestávku rozprávali, na čo pôjdeme do kina. A zrazu... šup, z piateho poschodia. Až tu mala nohy, jak dopadla, tak sa jej sem vrazili... *(Pauza, dlho hľadí na Fischera, skúma ho.)* Ja vám neverím, otec, ktorý hľadá dcéru... *(Je potešená svojím objavom.)* ten vyzerá inak. Správa sa inak... si myslím.

FISCHER: *(Fischerovi zazvoní mobil, zvoní dlho, než sa Fischer rozhodne ho zodvihnúť.)* Ahoj, teraz fakt nemôžem. Ja viem, viem. Proste tu meď kúp a neotravuj ma s blbosťami! Dorieš to sám! Ozvem sa ti. Mám stretnutie. *(vypne mobil, pauza)* Mám podpísať veľký kontrakt na dodávku medi z Kuby ...a cena je naviazaná na dolár, lenže ten stále klesá, stúpa... a tak sa musím nejako poistiť. *(pauza)* Ako teda vyzerá otec, ktorý stratil dcéru? *(Monika neodpovedá, mávne nad jeho otázkou rukou, akoby sa ani odpovedať nedalo.)* Povedal som ti pravdu. Hľadám dcéru.

MONIKA: Keby ste ju naozaj hľadali, tak už ju dávno nájdete. Ona na vás niekde určite čaká! *(Znova mu zazvoní telefón.)*

FISCHER: Koľko? Výborne. Dozri na to. *(Vypne.)* Tisícdvesto ton. Na burze.

MONIKA: Meď? Na čo je vám meď?

FISCHER: Všade je meď aj v telefóne je aspoň gram medi... Meď všetci potrebujú, tak preto ju občas kupujem a predávam.

MONIKA: Koľko stojí kilo medi?

FISCHER: Tona asi osem tisíc. Nechcela by si u mňa brigádovať?

MONIKA: Aby ste ma v rámci pracovnej doby akože preťahovali. Nie. Dík. Už som u jedného v obchode robila a nezaplatil mi.

FISCHER: *(pauza)* Zamestnal by som ťa ako asistentku. Jediná nevýhoda je, že by si musela do práce každý deň po škole. Potrebujem dve asistentky, jednu na doobedie a druhú na poobedie.

MONIKA: To myslíte naozaj?

FISCHER: Mohla by si mi pomôcť nájsť dcéru. Čo ty na to? To, čo robíš, to je prostitúcia.

MONIKA: A kto tým prostitútkam platí? Marťania?

FISCHER: Pokračuj, zábavné.

MONIKA: Ženy, ktoré chcú jebať za peniaze sú kurvy. A čo ste vy, ktorí im platíte?

FISCHER: *(pobavene)* Počuj, zaplatil som ti. Dokonca viac, ako je tvoja taxa. Bol som slušný a dokonca som ti ponúkol aj brigádu. Tu je na mňa kontakt. Keď si to rozmyslíš, zavolaj. *(Fischer jej položí vizitku, potom odchádza, Monika si začne prezerať vizitku, keď príde Andrej, vrhne sa na neho)*

MONIKA: Nič nechcel! Predstav si, ešte mi aj pridal a nič nechcel! *(je niečo ako rozradostená)*

ANDREJ: Naozaj? Vôbec nič?

MONIKA: Ešte mi nechal aj vizitku! Chápeš? Môžem u neho začať brigádovať! Bol taký slušný, predstav si, on vlastne hľadá dcéru. Ukazoval mi jej fotku, stratila sa, keď mala asi toľko čo ja. Dá mi prácu! Budem k nemu do firmy chodiť vždy poobede, tam sa aj naučím do školy! *(pauza)* Dá mi prácu!

ANDREJ: *(pauza)* A povedal ti, koľko ti zaplatí?

MONIKA: Nepovedal. Ale určite bude platiť dobre. O tom som presvedčená! Je to pracháč, len tak cez telefón kúpil tisícdvesto ton medi! Ty sa netešíš!

ANDREJ: Teším. Meď? Načo je komu meď?

MONIKA: Premýšľaj, meď je všade potrebná, vraj aj v telefóne je aspoň gram medi! Ja som tak rada! Však sa tešíš? Však? (*Monika sa začne obliekať.)*

ANDREJ: Kam ideš?

MONIKA: Za mamou...

ANDREJ: Pôjdem za ním a opýtam sa ho, koľko ti to chcel zaplatiť. Potom sa uvidí.

(Andrej neomylne vytiahne z Monikiných nohavíc bankovky, preráta ich, časť si vezme, zvyšok jej vráti. Monika chce viac, ale Andrej pokrúti hlavou. Monika odchádza. Andrej si sadne, mlčí. Zvonku doliehajú výkriky, hluk. Kdesi nad nimi v paneláku zaznie opilecký spev. Andrej vstane, vezme ovládač a zapne si televízor, postupné zatmievanie scény, len hlas moderátora do tmy hovorí o situácii v meste, v krajine.)

HLAS: Poriadkové sily majú situáciu pod kontrolou. Bandy demonštrantov, ktoré narušili verejný poriadok rozohnali za použitia primeraných donucovacích prostriedkov. Pri zásahu boli zranení traja príslušníci poriadkových síl, jeden z toho vážne, ale jeho stav je stabilizovaný. Zranenia demonštrantov hlásené neboli. Zadržaných narušiteľov poriadku už prokurátor obvinil zo súvisiacich trestných činov. Premiér spolu s ministrom vnútra apelujú na verejnosť, aby sa občania zdržali nedemokratických prejavov a násilia. Minister zdôraznil, že zabezpečí ochranu majetku a osôb všetkých občanov nášho... *(postupné rozsvecovanie svetiel, ale už nie sme v byte Andreja, ale v kancelárii Fischera. Fischer počúva, potom naučeným pohybom vypne ovládačom rádio. Fischer si vezme zo stojana golfovú palicu na patovanie, na zem postaví lop-*

tičku a vo vzdialenom kúte kancelárie má improvizovanú jamku, ktorá sa používa na tréning v kancelárii.)

FISCHER: Máte presne desať minút.

ANDREJ: *(pauza)* Nedohodli sme sa na žiadnej brigáde! Vy ste ju vlastne zneužili, dobre ste si to premysleli... Chcete Moniku zamestnať, aby ste ju potom v práci mohli... Tak to nie! To by ste mali príliš lacné! Prišiel som vám povedať, že u vás nebude brigádovať.

FISCHER: Ak som tomu správne porozumel, mladý muž, tak chcete, aby vaša priateľka, je to vaša priateľka? Tak by bolo lepšie, keby ste ju takpovediac naďalej pásli.

ANDREJ: Tak som to nemyslel!

FISCHER: A ako ste to mysleli?!

ANDREJ: Vy ju chcete vykorisťovať!

FISCHER: Nie, chcem jej dať šancu. Je študentka a môže si u mňa privyrobiť. Alebo ju mám radšej ponúkať svojím priateľom? Tak ste to mysleli? Viete o tom, že potrebuje peniaze pre seba a mamu?

ANDREJ: V tejto skurvenej gubernii každý potrebuje prachy, aby prežil! *(Fischer hrá golf, pauza)*

FISCHER: Povedzte o čo vám ide. *(Počas rozhovoru stále putuje.)*

ANDREJ: Mám nejaké podnikateľské nápady... keby ste mali trochu času...

FISCHER: Počúvam.

ANDREJ: Nie. Poviem vám svoj nápad... a vy si ho zrealizujete sám. To nie!

FISCHER: Aha, takže ten nápad nemôžete povedať! Ach jaj. Viete čo, tak si ten váš nápad nechajte a choďte kade ľahšie. *(Prudšie udrie do loptičky smerom k Andrejovi.)*

ANDREJ: *(Andrej zneistie.)* Vy ho nechcete poznať?

FISCHER: Nebuďte smiešny, nepotrebujem žiadne tajné nápady či projekty a najmä od niekoho ako ste vy, ktorý... Toho dievčaťa mi je jednoducho ľúto.

ANDREJ: Dobre jej zaplatíte?

FISCHER: Podľa tarif, toľko čo má dostať brigádnička.

ANDREJ: Dobre, ten nápad vám teda poviem. Jedného dňa pozerám z okna... *(Do miestnosti vojde Viera, Fischer sa s ňou zvíta, pobozkajú sa.)*

FISCHER: Prepáčte, predstavím vás mladý muž... manželka.

ANDREJ: Milly. (*Andrej odchádza.)* Asi inokedy.

VIERA: Kto to bol?

FISCHER: Obchodný partner.

Epizóda 13

(Sme v Millyho vile, narodeninová párty, Agáta, Viera, Andrej, v pozadí aj iní hostia. Z domu počujeme klavír a spev. Počas celého výstupu hostia jedia, pijú, prepchávajú sa množstvom jedla na stoloch. Občas okomentujú chuť vína, alebo kreviet... Ide o až nechutné hodovanie. Prichádza Fischer s Millym, pripájajú sa k účastníkom oslavy, Agáte, Viere, Andrejovi.)

FISCHER: *(Millymu)* Z juhu Európy k nám môžu prísť akurát mandarínky a pohlavné choroby a nie revolúcia.

AGÁTA: *(obdivne*) Naozaj sa nebojíte nepokojov?

FISCHER: *Bojím* nie je to správne slovo. Možno mám obavy, ale verím, že existujú spôsoby, ako sa vysporiadať s takouto situáciou.

MILLY: Dobre im naložiť! Nedať si brnkať po nose! A všetku tú luzu pozatvárať! Že revolúcia! Len kradnú a ničia majetok iných!

FISCHER: Demokratické spôsoby sú, milý priateľ, zvyčajne drahšie ako revolúcia. To už dejiny veľa krát dokázali. Zmeniť spoločnosť cez voľby, vieš ty, čo to stojí peňazí?

VIERA: *(Andrejovi)* Vraj ste kedysi študovali filozofiu.

ANDREJ: Sedem semestrov, potom som pochopil, že je to zbytočné..

VIERA: Filozofia je zbytočná?

ANDREJ: Nie, ja som bol zbytočný na filozofii.

MILLY: Môj syn zdieľa názor, že vzdelávanie je súčasťou otrokárskeho systému spoločnosti.

ANDREJ: Otec....

MILLY: Že spoločnosť núti ľudí vzdelávať len preto, aby ich potom mohla lepšie ovládať... Zjednodušene, na konci vzdelávania je vazalská hypotéka a pokorne slúžiaci jedinec. Dobre hovorím?

ANDREJ: Ide o to, či sa učíme v školách samostatne myslieť, alebo iba opakovať názory, ktorých pravdivosť ani neskúmame. To, čomu hovoríme vzdelanie, je v skutočnosti iba vymývanie mozgov.

VIERA: Vážne?!

FISCHER: Naozaj?

AGÁTA: Zaujímavé?

FISCHER: Vzdelanie je základom prosperity, lekári, právnici, fyzici, vedci, čím budeme vzdelanejší, tým budeme mať väčšie nároky na život, na okolie, na seba! Životná úroveň bude rásť so vzdelaním a s tým aj náš biznis!

ANDREJ: Pri vzdelaní ide o administratívnu kontrolu života!

MILLY: Asi preto si odišiel z univerzity.

FISCHER: Aby bol menej pod kontrolou...

ANDREJ: Presne! Učia len to, čo umožňuje ovládať masy hlúpych!

FISCHER: V našej spoločnosti ide o poriadok, vymožiteľnosť práva a bezpečnosť. Všetkých. Samozrejme, že vzdelanie nie je zárukou charakteru a vlastností človeka, *(Otočí sa k ostatným.)* však že? Ale vieme si predstaviť spoločnosť bez vzdelania?

ANDREJ: *(rozohnene)* Istý profesor Noble realizoval v šesťdesiatych rokoch minulého storočia štúdiu, v ktorej sledoval dva modely riadiaceho systému v továrni: v prvom celý výrobný systém riadili robotníci..

MILLY: Synu, vládu robošov a roľníkov sme tu už mali! *(smiech)*

ANDREJ: V druhom modeli to isté robili vzdelaní manažéri. A viete, kto bol úspešnejší? Lepšie riadili robotníci.

FISCHER: Neverím, možno bol ten výskum zmanipulovaný, dnes si môžem za pár tisíc kúpiť výskum, že ma národ chce za prezidenta a za pár miliónov sa ním aj stanem.

MILLY: Nemôžete dať firmu robošom. Firmu musíte mať vždy pod kontrolou, inak sa začnú zamestnanci veľmi skoro pýtať, načo majú majiteľov. No a potom sme v problémoch. To je jasné.

FISCHER: *(Andrejovi)* Ďakujeme mladému *filozofovi* za prednášku a výhodách riadenia korporácií robotníckou triedou. *(Všetci sa zasmejú, štrngnú si. Ku koncu rozhovoru silnie z vily klavír so spevom. Objavíme, že za klavírom si hrá a spieva Monika. Keď si uvedomí, že ju všetci v tichosti počúvajú, prestane.)*

MILLY: *(Andrejovi)* Skús trochu ubrať...dobre?

AGÁTA: *(Monike)* Aký máte krásny hlas!

VIERA: Úžasné! *(Monika vstane od klavíra, pozornosť je jej nepríjemná. Zbadá Fischera, to ju zneistí ešte viac, Andrej, akoby ju chcel chrániť, aj on si uvedomuje zvláštnosť situácie.)*

MILLY: *(Milly ich neformálne predstaví spoločnosti)* Syn z prvého manželstva. S priateľkou.

FISCHER: Kto sa druhý krát ožení si nezaslúži, aby ho prvý krát rozviedli. *(Všetci okrem Moniky sa zasmejú.)*

VIERA: Máte taký krásny hlas...neskutočne čistý... Chodíte na konzervatórium? *(Monika záporne pokýva hlavou.)*

AGÁTA: Nebodaj na hudobnú akadémiu?

MONIKA: Nie.

VIERA: No tak nám to prezraďte, zlatíčko, kde vás naučili tak krásne spievať a hrať?!

MONIKA: Chodím Na oa.

VIERA: Na oa?!

AGÁTA: Na oa?!

FISCHER: Na oa?

MILLY: Na oa?!

MONIKA: Obchodná akadémia. Budem predavačka.

FISCHER: Ale nechcete, aby vás ovládali korporácie? *(Všetci sa smejú, Monika krúti hlavou.)*

Diana Mórová,
Monika Potokárová,
Danka Svetlíková,
Richard Stanke

MILLY: *(na Andreja)* Ja som si maturitu robil vo večernej škole! A kam som to dotiahol!

VIERA: Neuveriteľné!

FISCHER: Zaujímavé!

MILLY: Z politických dôvodov ma neprijali na gymnázium, tak som šiel na odborné učilište, učil som sa za výťahára, lebo tam som mohol aj maturovať! *(Adresuje to najmä Andrejovi, všetci ostatní v šoku.*)

VIERA: Vážne?

AGÁTA: To si mi nikdy nepovedal!

FISCHER: Neuveriteľné!

MILLY: No a tam som pochopil, že výťahy budú čoraz dokonalejšie a prestanú sa kaziť, ale my ľudia, my sa budeme kaziť stále *(smiech)* a z ľudí sú najviac pokazené ženy, haha!

VIERA: Ak sa mi pokazí ten môj výťah, pán primár, určite vás zavolám! (*Všetci okrem Andreja a Moniky sa smejú.*)

MILLY: My sa už kazíme, my už sme vlastne nakazení rovnostárstvom a kadejakými socialistickými ideami.

VIERA: Čo je na tom, že sa chcú mať všetci dobre? Ja som stretla bývalú spolužiačku a tá...

FISCHER: Mlč, prosím ťa.

MILLY: A keď som si dorobil maturitu... učením po nociach pri sliepňajúcej lampe som sa pripravoval na medicínu. Hoci som bol robotnícky káder, musel som byť o sto percent lepší ako všetci, bez protekcie sa na takú školu za socializmu nedalo dostať.

FISCHER: To je fakt.

MILLY: Keď sa na škole pokazil výťah, čo myslíte, kto vyslobodzoval profesorov? *(Ostatných už príbeh výťahárskej anabázy Millyho začal nudiť, opäť si nalievajú, rozchádzajú sa.)*

AGÁTA: *(Monike)* Ženy to majú v živote ťažšie ako muži. Prídu deti...a ambície ženy sa poväčšine stratia. *(pozrie na Vieru)* Ja by som kvôli dieťaťu pokojne obetovala kariéru lekárky...*(Pozerá sa na Millyho, ten nereaguje, prichádza Viera, Agáta v tej chvíli odvádza Andreja preč.)* Pomôžte mi s vínom!

VIERA: Moja drahá Monika, tieto pančušky sa vám k tejto blúzke nehodia. Vyzeráte v tom tak nejako nesúrodo... *(Hladká ju po chrbte.*) Máte peknú postavu, prečo ju nezvýraznite!?

MONIKA: Ale mne je takto dobre... ja sa v tom dobre cítim.

VIERA: Pôsobí to trochu... no lacno. Myslím lacno niežeby to bolo lacné,
ale robí to z vás niečo, čo nie ste. (*matersky)* Ako dlho si s Andrejom?

MONIKA: Asi tri mesiace.

VIERA: Bývate už spolu? *(Monika pokrúti hlavou.*) Takže raz nebodaj plánujete aj deti, nie? *(pauza)* Mať deti, to je obrovská zodpovednosť a strach do konca života...

MONIKA: *(opatrne)* Decká ešte nie, to je skoro. Teraz začal Andrej podnikať, tak musíme chvíľu počkať. (*rozhodnejšie)* Myslím, že na spoločný život treba partnera poznať zo všetkých strán. A ja by som chcela byť pre toho svojho len jediná, jediná na svete!

VIERA: Začal podnikať. Aha. Ste múdre dievčatko. *(Vracia sa Andrej s vínom a Agáta, Milly berie Andreja k Fischerovi.)*

MONIKA: Aj Andrej hovorí, že musím veľa premýšľať.

MILLY: Pán Fischer, už som vám to spomínal, ale tento môj burič začína podnikať v realitách...

FISCHER: Takže reality? My sa s mladým mužom už pracovne poznáme.

ANDREJ: *(neisto)* Tak trochu.

FISCHER: Skoro ma presvedčil, aby som si prenajal tie tvoje voľné nemocničné priestory.

MILLY: Naozaj?

ANDREJ: Vlastne áno.

FISCHER: Zriadil by som tam pohrebnú službu! *(všetci sa smejú)* Ale vyzerá, že je šikovný! *(potľapká otcovsky Andreja)*

MILLY: Aký otec, taký syn! *(Milly odchádza naliať víno.)*

ANDREJ*:* Otec zabudol k svojmu vzdelaniu povedať, že mal krycie meno Výťahár.

FISCHER*:* Mladý muž, to už dnes nikoho nezau-

jíma... ale naozaj nikoho, možno pár poblúznených novinárov. A okrem toho, viete, tie zväzky môžu byť aj zmanipulované... kto sa dozvie pravdu? Čo ak váš otec nikomu neublížil a robil to len kvôli vám.

ANDREJ: *(Fischer ho objíme okolo pliec.)* Je to môj otec! Keď som sa to dozvedel, začal som... začal som pochybovať o všetkom.

FISCHER: Začali ste ho nenávidieť, však? (*Fischer ho pozoruje, odhaduje hĺbku Andrejovej úprimnosti.)* Viete, koľko vecí viem a netrápim sa nimi? *(Andrej sa pozrie na Moniku a Fischera, ale Fischer sa pozrie na Andreja a Vieru, nevieme, či náhodou neodhalil aj vzťah Andreja a Viery.)* Tí v uliciach si myslia, že niečo zmenia. *(Mávne rukou.)* Vždy ide iba o peniaze. Vždy keď sa deje nejaká „akože revolúcia", tak je dôležité sledovať toky peňazí...tie ukážu viac ako pohyby zbraní či myšlienok! Viete, že počas druhej svetovej vojny americká firma Du Pont obchodovala s fašistickou IG Farben, ktorá vyrábala plyn Cyklón B s ktorým v koncentrákoch vraždili Židov!?

ANDREJ: A vás netrápi, že ľudia nemajú za čo platiť nájom v tých vašich drahých bytoch a že im odpájate teplú vodu?!

FISCHER: Mám im to dať zadarmo? Dobre. Potom si odskočím k tej vašej mladej slečinke a nebude ma to nič stáť. Súhlas? Vy patríte kde? Tam? (*Ukáže von?)* Neverím, že si dáte šatku na tvár a začnite hádzať Molotovov kokteil. Za čo a za koho by ste to robili? Ak tak len za seba. Na to, aby ste mysleli na iných... na to ste príliš pohodlný a dosratý.

ANDREJ: Ja to tu chcem zmeniť!

FISCHER: Pozrime sa na náš národ z historického hľadiska... Nikdy sme sa nevzbúrili. V osemnástom roku nám republiku daroval Wilson a svet aj to len preto, aby sa neobnovila monarchia. V tridsiatom ôsmom nás zradili Angličania a Francúzi, aby mali od Nemcov pokoj a vieme ako to dopadlo. Vzbúril sa niekto? Áno, kresťanský slovenský národ proti spoluobčanom Židom. Osemdesiatpäťtisíc ich bez výčitiek svedomia nahnali do plynu, za Boha, za národ!

ANDREJ A čo národné povstanie!

FISCHER Áno, jeden z mála hrdinských činov nášho národa, ale v šesťdesiatom ôsmom stačilo pár týždňov a revolučné nadšenie skončilo v krčmách a pred televízormi. To sme my Slováci, sme holubičí národ. Preto sa ani nebojím, že tieto nepokoje do niečoho prerastú. Príde zima a squatteri sa vrátia k mamičkám pod periny a my k manželkám *(Andrejovi)* alebo k milenkám. Myslíte, že takto vyzerá spontánna revolúcia?

ANDREJ: Ale spoločnosť dospela do štádia... *(pauza*) Takže to... niekomu vyhovuje? *(Fischer sa usmeje, pauza.)* Ozaj, čo budete s tou fabrikou robiť?

FISCHER: *(Dá si prst na ústa.)* Neuveríte, ale šiť konfekciu. Šaty, obleky, pracovné odevy.

ANDREJ: Konfekciu?

FISCHER: Chcem dať ľuďom prácu. Zastavte sa za mnou budúci týždeň. Niečo by som pre vás mal.

ANDREJ: Za minimálnu mzdu makať nebudem.

FISCHER: Dám vám príležitosť, ktorá, ak ju správne uchopíte, tak vám zarobí toľko, že sa budete naveky cítiť slobodným. A buďte prosím dobrý na moju manželku. Zaslúži si citlivý prístup. *(Fischer odchádza, necháva šokovaného Andreja stáť, prichádza Viera s Monikou a Agátou.)*

VIERA: *(Ukazuje Monike a Agáte mobil a v ňom fotky.)* Deti, to sú len starosti! Malé deti malé starosti, veľké deti veľké starosti! Len včera sa narodila... a už chodí na vysokú! *(Monika sa prekvapene pýta.)*

MONIKA: Vy máte dcéru?

VIERA: Frederiku.

FISCHER: *(Počuje to z diaľky.)* A aká krásavica! Celá po matke!

ANDREJ: Aj povahovo?

AGÁTA: Pekné meno. Aj ja už mám vybraté krásne mená, ale viete... zatiaľ sa akosi nedarí.

MILLY: Prosím ťa, nerieš tu naše súkromie.

VIERA: Študuje v Londýne. Hoci je to iba dve hodiny letu, čo myslíte? Ako často ju vidím? Dva razy do roka! Niekedy si hovorím, je to vôbec ešte moja dcéra? Najprv deti chcete mať, piplete ich, tešíte sa z prvých krokov... a potom!

AGÁTA: *(Agáta prichádza k Fischerovi.)* Nepomohli by ste mi s vínom?

FISCHER: Základom rozvoja každej spoločnosti je stabilita *(pauza)* v dodávkach vína! *(Odchádzajú spoločne preč. Milly odtiahne Andreja nabok.)*

MILLY: *(k Andrejovi*) Tie svoje pseudorevolučné žvásty si nabudúce nechaj pre ulicu. Správaš sa ako nejaký proletár. Prestaň nasávať a choď sa venovať tej tvojej predavačke! O chvíľu začne narodeninový ohňostroj! Tak mi to tu nekaz. *(Andrej odchádza k Monike, je mierne pripitá.)*

MONIKA: Ja už chcem ísť domov! Tu sú všetci takí divní!

ANDREJ: Kam domov? Kde to je domov? *(Nalieva jej.)* Len ešte chvíľu vydrž. Pre mňa je to dôležité byť tu.

VIERA: Jéj! Ohňostroj! Super!

MILLY*:* Môžete už ísť na terasu, zavolám ostatných hostí!

(Viera prichádza k Andrejovi a berie ho nabok od Moniky.)

VIERA: *(Monike)* Vezmem ti na chvíľu toho nahnevaného filozofa!

MONIKA: On neni filozof, on je Andrej! Môj Andrej!

VIERA: Iste dievčatko, Andrej je iba tvoj. Pustilo sa ti očko.

MILLY: Ohňostroj! Ide sa na ohňostroj!

(Monika osamie, Viera a Andrej odchádzajú bokom, Fischer sa vracia s Agátou a vínom. Agáta odchádza.)

VIERA: Ty jeden prefíkaný hajzlík! Odkedy prášiš tu mladú hlupaňu?

ANDREJ: Nehovorila si naposledy, že sme sa rozišli?!

VIERA: Je aspoň dobrá v posteli? Veď vyzerá ako také milé dobručké teliatko... O mesiac ťa začne nudiť. Stále ťa mám tak trochu rada... a chýbaš mi... chýba mi... všetko... všetko... vrrrrrrrrr.

ANDREJ: Zastav sa niekedy doobeda...

VIERA: Keď bude mladá v škole, však?

ANDREJ: Ty žiarliš?!

(Fischer podíde k Monike, ktorá si opäť sadla za klavír.)

FISCHER: Tak čo, už si si to rozmyslela s tou brigádou?

MONIKA: Rozmyslela, ale chcem peniaze vopred. A nič viacej nebude! *(Fischer sa zasmeje. V rohu miestnosti Viera a Andrej, prichádza Fischer.)*

FISCHER: Dúfam, že ťa tento mladý muž nenudí. To vaše dievčatko je nejaké osamelé, choďte za ňou a moju drahú manželku mi prenechajte. *(Andrej s Monikou odchádzajú, v diaľke cítime svetlice, výbuch petárd. Ohňostroj sa skončí, výbuchy utíchli, všetci, okrem Andreja a Moniky sa vracajú do miestnosti.)*

VIERA: Krásne! Úchvatné!

MILLY: *(Fischerovi)* Ďakujem za krásny darček!

(V tej chvíli zarinčí sklo a do miestnosti dopadne kameň a všetko stíchne. Milly ho neveriacky zodvihne.)

AGÁTA: Čo sa, čo sa stalo? *(Opatrne prichádza k oknu, pozerá spoza záclony.)*

VIERA: Bojím sa!

MILLY: Nejakí chuligáni... a v našej pokojnej vilovej štvrti?

FISCHER: *(trochu opito)* Asi už začala revolúcia! Poďme ešte pomilovať naše ženy a milenky!

Jana Oľhová

Monika Potokárová

II. dejstvo

Epizóda 14

(Andrejov v byt)

VIERA: *(Vychádza z kúpeľne, je v župane.)* Stále prášiš tú mladú štetku. Cítim tu jej vôňu.

ANDREJ: Keď si sa dva týždne neozvala! *(Začne ju hladkať.)* Čakal som ťa.

VIERA: Prestaň trepať.

ANDREJ: Udri ma, ak mi neveríš. *(Viera ho poriadne udrie.)* Au!

VIERA: To máš za tú mladú! *(Začne ho kmásať za vlasy, trhať k sebe, občas ho bolestivo pohryzie.)* Myslíš pri nej na mňa? Hovno na mňa myslíš! Si ma vymenil ako takú starú opuchnutú onucu. Kľakni si! (*Andrej si nekľakne.)* Počul si?! *(Pauza, Andrej ju pokojne pozoruje.)* Tak to ty si jej vybavil brigádu u môjho starého. Včera som ju tam videla.

ANDREJ: Monika tam brigáduje?

VIERA: *(smeje sa)* Ále, niečo nám tu nesedí, však? Je šikovnejšia, ako si myslíš. Nakoniec, je to dobrá deľba práce. Ty budeš môj a ona...

ANDREJ: Tomu neverím.

VIERA: Alebo ju radšej zavoláme sem, nech sa pridá?

ANDREJ: Nebuď nechutná.

VIERA: Alebo aspoň prizerá? *(Vyberie peniaze a položí ich na stôl, otvoria sa dvere a do bytu vojde Monika. Ostane prekvapene stáť.)*

ANDREJ: *(Prerátava peniaze, vecne.)* K tým pozemkom len toľko, že po podpise zmluvy si majiteľ vyhradzuje právo užívania do konca roka.

VIERA: O akých pozemkoch to hovoríš?

ANDREJ: O pozemkoch predsa... (*Viera sa zasmeje, prekročí padnutý župan a odchádza k dverám.)*

VIERA: Ty si len predstieranie samého seba.

ANDREJ: Ale veď sme sa na pozemkoch dohodli!

VIERA: Už tu máš svoju husičku. Veď čo by si neurobil pre peniaze môjho manžela. No len poď dievčatko, neboj sa. *(Monika vybieha z bytu, Viera sa smeje, Andrej uteká za Monikou, ale od dverí sa vráti.)*

ANDREJ: Vypadni. *(Viera sa smeje a odchádza.)*

Epizóda 15

(Monikina dievčenská izba, skromne zariadená, na stene plagát nejakej kapely. Byt je strohý až prázdny. V rohu posteľ, možno na nej malý macík. Stôl, stolička, prázdno, chudobne. Steny nevideli maľovku už roky. Okná bez závesov. Skriňa je celý šatník. Fischer sa oblieka do obleku, pritom si so záujmom prezerá policu s pár knihami, skromné zariadenie, Monika sedí schúlená na posteli, je jej zima, ale možno je znechutená z toho, čo sa medzi ňou a Fischerom stalo.)

MONIKA: Ste spokojný?! Husička bola dobrá?

FISCHER: Kde sa môžem trochu opláchnuť?

MONIKA: Hen. Ale teplá netečie. *(Fischer podíde k umývadlu a opláchne si ruky, možno aj niečo iné.)* Ste klamár... to s tou dcérou...

FISCHER: Dcéra sa nám naozaj stratila a Viera sa z toho nevie spamätať. Žije v predstave, že dcéra študuje... Tak čo je lepšie? Vyvracať jej to, alebo ju nechať v jej svete?

MONIKA: Všetci stále klamete.

FISCHER: Ja som k tebe úprimný *(Podíde k nej, pohladí ju po líci, ale Monika uhne, potom Fischer odráta peniaze a položí ich pred ňu.)* Príspevok na nájomné. Neboj sa. Mňa sa nemu-

síš báť. Bolo by dobré, keby toto tu ostalo len medzi nami. Nechcem, aby ten tvoj... sa medzi nás miešal. Rozumieš? Samozrejme, naďalej si s ním ži, mne to neprekáža.

MONIKA: *(Pozerá na peniaze, preráta ich, odloží ich do knihy.)* Dali ste mi trochu veľa.

FISCHER*:* Nevykaj mi prosím ťa... Celkom milá izba. Opotrebovaná, ale čistá. Keď som bol na základke, triedna mi do žiackej napísala, chodí oblečený čisto, ale v opotrebovaných veciach. To ma vtedy strašne urazilo. Teraz občas túžim, aby tá triedna prišla do mojej opotrebovanej, ale čistej vily.

MONIKA: Ja odtiaľto aj tak odídem. Navždy. Predáme to tu s mamou a vypadneme.

FISCHER: Predáte? *(Zasmeje sa.)* Aha...Ja by som na tvojom mieste teraz neutekal, hoci to vonku vyzerá hrozivo, všetko sa upokojí.

MONIKA: Ako viete?

FISCHER: Viem. Vypli vám kúrenie, však?

MONIKA: Vypli. Ako sa darí medi?

FISCHER: Meď som predal.

MONIKA: Teraz kúpite ďalšiu meď? (*Fischer pokrúti hlavou.)*

FISCHER: Videla si film Pretty Women?

MONIKA: Ten o tej kurve, čo sa potom dobre vydala?

FISCHER: Tak ja robím skoro to isté, čo hrdina v tom filme. Vidíš tamtie haly? To bola kedysi prosperujúca textilka, ale nedávno skrachovala... Výrobu celkom zruším, ľudí sme bohužiaľ museli prepustiť. Jediné, čo tam má hodnotu sú pozemky. Tak to som celé kúpil. Postavím na nich byty, obchody, hotel, kancelárie.

MONIKA: Toto sa predsa nerobí! A čo všetci tí ľudia!

FISCHER: A k tomu všetkému som získal aj tieto...byty. Bohužiaľ, aj s nájomcami. Čo mám teraz podľa teba urobiť?

MONIKA: To sa predsa nedá... len tak, získať cudzí byt! Tento byt je náš. Môj a mamin!

FISCHER: Všetko je podľa zákona, dievčatko.

MONIKA: V tej fabrike robila aj moja mama... Takže tento byt nám už nepatrí?! Teraz musíme s mamou vypadnúť, však? Bože, čo s nami bude! Mama sa to nesmie dozvedieť!

FISCHER: Neboj, neboj. Ty sa nemusíš obávať.

FISCHER: *(Začne telefonovať.)* Aká je to tu presne adresa?

MONIKA*:* Ulica mladých kurvičiek! (*Fischer prevráti oči.)*

FISCHER: Spustite kúrenie a teplú vodu na Južné sídlisko. *(Odloží telefón, usmeje sa.)* Vidíš, nie som až taký krvilačný, ako vyzerám. *(Podíde a sadne si k nej, objíme ju okolo pliec.)* O chvíľu tu máš teplo. (*Monika sa nehýbe.*) Vlastne som tieto byty ani nechcel. Ale čo už narobím, keď Pán Boh naloží, treba niesť.

MONIKA: Keď už ste taký superman, prečo pre všetkých tých ľudí nevymyslíte nejakú robotu? Aby mali z čoho platiť nájom! A teplú vodu!

FISCHER: Chcem postaviť za mestom novú fabriku a postavím tam aj nové byty. Moji nájomníci budú aj mojimi zamestnancami, budú sa liečiť, dúfam, v mojej nemocnici, jesť môj chlieb, nakupovať v mojich obchodoch.

MONIKA: Aj my s mamou tam môžeme dostať byt?

FISCHER: Môžeš, samozrejme. Predstav si ale, že by tento váš byt získal nejaký lump...alebo banka... tá by sa s vami veru nepárala... Banky sú najhoršie. Vezmú a nepozerajú na to, kto si. To ja som oproti banke humanitárny pracovník. Tretí sektor.

MONIKA: *(Počujeme otváranie dverí, štrkotanie kľúčov.)* Prišla mama!

FISCHER: S hlavnou podnájomníčkou bytu sa samozrejme rád zoznámim!

MATKA: Monika! Si doma? Prečo si nezhasla svetlo v hajzli?! Kto bude platiť elektrinu! *(Vojde do izby, Monike.*) A ten tu čo robí? Kto ste?

FISCHER: Dovoľte, aby som sa predstavil, som Fischer. *(Obradne jej podá ruku, potom vytiahne vizitku.)*

MATKA: (*Matka kladie na stôl tašky a v nich nejaké potraviny v roztrhaných obaloch.)* My nič

nechceme, žiadne hrnce, ani liečivé vankúše, ani zázračné lampy! Minule som jednu kúpila a skoro ma jeblo, doteraz ju cálujem! A prsty stále bolia! Vypadnite!

FISCHER: Nie, nie, nepredávam vankúše ani hrnce! Vaša dcéra brigáduje v mojej firme, tak som sa pracovne zastavil. Nič dôležité.

MONIKA: Robí s meďou.

MATKA: *(Pozorne si prezrie Fischera.)* Dones ten medený hrnec po starkej, (*Fischerovi)* Kurvy, vypli kúrenie. Raz vezmeme sekáče a odtneme im hlavy! Dokedy si budú na nás vyskakovať!

MONIKA *(Monika odchádza, k mame, zasyčí.)* Kde je klavír?

MATKA: Čo sa staráš, predala som. *(Fischer podíde k radiátoru a skúsi rukou, pozrie na stôl a na potraviny.*) Vonku som našla... *(Smeje sa.)* Rozdávali.

FISCHER: Zdá sa, že začínajú temperovať.

MATKA: *(Položí ruku na radiátor.)* No né? Zázrak nebeský! Ty si zaplatila? *(Monika prináša medený hrniec.)*

MONIKA: Áno, zaplatila.

MATKA: Koľko by ste za neho dali? Je to velice vzácna meď. Jedna z najvzácnejších.

FISCHER: Koľko by ste za neho chceli?

MONIKA: Tona je za osemtisíc, mama...

MATKA: Fakt? Tento váži koľko?

FISCHER: Tak dve kilá...

MATKA: Super, tak za dve kilečka je váš.

FISCHER: On váži dve, ale nestojí dve.

MATKA: Kilo sem, kilo tam. Berete?

FISCHER*:* No dobre teda... *(Odrátava peniaze, na situácii sa začne baviť.)* Prišiel som sem kvôli práci vašej dcéry... a kúpil som medený hrniec... Asi môj životný obchod.

MATKA: Ty budeš kupovať od ľudí medené hrnce? Koľko jej platíte? Dúfam, že ju nebudete ojebávať!

FISCHER: FISCHER trade je slušná firma.

MATKA: Fischer čo? Nie si dúfam Žid?! Tí nás iba okrádajú! Minule hen brigádovala u jedného súkromníka tam v obchode..

MONIKA: To nebol Žid.

MATKA: A nezaplatil jej ani cent, lebo že nemá, že mu vraj ľudia kradli tovar. A za to ona môže?!

FISCHER: My sme slušná firma.

MATKA: Aj ten ojebávač bol slušný... ale viete čo... *(Ukáže posunkom, že chuj.)* Nechcel mladej zaplatiť, tak totok som mu vzala (*Ukáže na blúzku.),* kurve jednej. A čo budeš u neho robiť? (*Monika sa bezradne pozrie na Fischera.*)

FISCHER: Osobnú asistentku a logistiku.

MATKA: Počujte, pre mňa robotu nemáte?

MONIKA: Mama prestaň!

FISCHER: Rád, ale akú máte kvalifikáciu?!

MATKA: Šila som, hen vo fabrike. Viem šecko. Viem upratovať a dobre variť. Mohla by som tiež robiť vrátničku. A robila som kedysi v expedícii zákuskov a potom aj vo výrobni šalátov. Viem dobrý bulharský a aj vajíčkový. Máte rád vajíčkový? Ešte mám v chladničke. No a viem sa postarať o psa. Zvládnem malých čoklov, ale aj bojových. Ja sa psov nebojím a nemajte strach, my psov nežereme, jak hen na Morave.

MONIKA: Mama!

MATKA: Neziap! Dones hen pánovi vínko. To italské ze špajze. (*Monika odchádza.*)

FISCHER: Nie, ďakujem. Víno nebudem.

MATKA: Ste autom? *(Fischer pokrúti hlavou.)*

MATKA: Nemá auto... a že podnikatel. (*Kričí za Monikou.)* Poháre! Tie parádne, ze sekretára! *(nakloní sa k Fischerovi*) Ten obchodník ju obchytkával, viete! Preto odtiaľ utiekla.

FISCHER: Prečo nešla na políciu?!

MATKA: Čo ich nepoznáte?! Ešte aj oni by si chceli zatrtkať. *(pauza)* Teraz, keď už sa lepšie poznáme, tak ako s tou robotou?

FISCHER: No... budem potrebovať ľudí, viete šiť, takže...

MATKA: A koľko by ste mi platili? Ha? Monika! De je to víno! Je tu jak u *Suchánku!* (*Zasmeje sa.)* Šikovná je, že? Aj sa dobre učí. (*Pozoruje Fischera.)* Nejdete po nej?

FISCHER: Kdeže. Ja som slušný človek.

MATKA: Podnikateľ a slušný? A nejsi ty... náhodou teploš?

FISCHER: Nie, nie!

MATKA: *(Monika donáša sklenený demižón s vínom, Matka ho zručne otvára.)* Dones aj ten vajíčkový s chlebom. (*Monika odchádza.)*

FISCHER: Viete šiť so šijacím strojom? *(Matka si s ním pripije, prinúti ho vypiť pohár.)*

MATKA: *(Rozlieva víno do pohárov.)* Na zdravie! Tykačka, jasné? Schválne! Len tak, keby som akože šila... *(Zvonku doľahne buchot, rinčanie skla a vzápätí počujeme alarm auta. Fischer vyzrie oknom, podľa výrazu tváre sa niečo stalo s jeho autom, ale nedá to na sebe viacej poznať.)* Tak koľko?

FISCHER: Päťsto mesačne.

MATKA: Ale budeš platiť! *(pre seba)* Ja zadarmo nikomu fajčiť nebudem.

MONIKA: *(Vráti sa Monika.)* Nemáme chlieb.

MATKA: Obchod v noci vykradli, všetko pobrali... a zvyšok podpálili. Eštеže toto sa mi podarilo zachrániť... *(Ukazuje na potraviny, čo doniesla, smeje sa.)* Včera bolo zadarmo! S vínom nerobíš?

FISCHER: Nie, nerobím... a ďakujem, už viac nezvládnem.

MONIKA: Mama, pán Fischer už chce ísť.

MATKA: Šak na tvoje zdravie!? Len si daj. A čo by som šila...?

FISCHER: Uniformy.

MATKA: Uniformy? My sme kedysi jaké parádne šili... *(Začne chodiť po miestnosti.)* Čo to tu tak smrdí? Cítite ten smrad? Niečo horí.

FISCHER: Nie, nič necítim. To sa vám len zdá.

MATKA: Ja mám dobrý čuch! *(Monika podíde k oknu)*

MONIKA: Horí fabrika.

MATKA: Tak jej treba, kurve jednej. Mala zhoreť už dávno! *(Počujeme hučať hasičské autá... Fischer podíde oknu a nezúčastnene sa pozerá... Potom vytiahne mobil a fotí.)* Ale kde budem šiť, keď fabrika teraz horí?

FISCHER: *(pokojne)* Asi v novej fabrike za mestom. Milá dáma, musím sa s vami rozlúčiť... mám dôležité stretnutie, ozvem sa vám... a slečne Monike zavolám, že čo a ako.

MATKA: Že slečne. Tak berete ma, super! Nevyzerám na štyridsať, že? Že nevyzerám?

FISCHER: Asi áno. Teda nie, nevyzeráte. A ďakujem za šalát, bol výborný. (Žena mu chce ešte naliať, ale Fischer rýchlo odchádza.)

MATKA: Videla si jak po mne kukal! Sa mu páčim.

MONIKA: Mama prestaň! Ničomu nerozumieš.

MATKA: Nejsom blbá. Vidím, né! Šel po mne jak po teplých rožkoch. Lenže ja nie som blbá, ja chlapov poznám, nenechám sa ojebať. (*Napije sa.)* Budeš pekne leštiť hrnce!

MONIKA: Mama! Nepi už, prosím ťa.

MATKA: Ideme zháňať medené hrnce...medené hrnce...koľko môže byť hrncov v tomto dome? Kto bude mať doma hrnce!? Farkašovci? Né... Ale možno Polák bude nejaký mať. *(Pohne sa dopredu, ale padne, napije sa.)* Medené hrnce... (*Monika chce odniesť fľašu, ale matka ju chytí za nohu a strhne na zem. Chce jej ju vytrhnúť, Monika sa nedá.)*

MONIKA: Mama, nepi už! Prosím ťa, nepi!

MATKA: *(Udrie ju.)* Nestaraj sa! *(Podarí sa jej fľašu získať.)*... Ja som ťa vychovala, dokiaľ sa o teba starám, budeš poslúchať! *(Vstane, chce sa na Moniku zahnať, ale netrafí ju.)* My sa z tejto plesnivej diery vyhrabeme, my tu nezostaneme, pôjdeme k moru! Nebudem šiť, ruky si necítim, pozri aké mám pokrivené prsty z tej zimy v hale, chrbát si necítim, nohy, nohy ma bolia... nevládzem ani sedieť, ani stáť. Pôjdeme na výlet! Užijeme si! Ale pred tým výletom ešte urobím vieš čo? Vieš čo urobím?! Hneď zajtra pôjdem a predám byt. Konečne budeme mať majlant, budeme si užívať! A vieš čo urobíme s prachmi? Vieš čo? Kúpime všetky medené hrnce v tomto dome, čo v dome, na tomto sídlisku, v meste! A všetky ich predáme tomu...tomu Fischerovi čo po mne tak pásol... nedostane mňa, ale hrnce! Zarobíme na nich a odpálime niekam preč! Do-

piče z tohto smradu! *(Sadne si na zem. Monika nad ňou stojí, chce jej pomôcť, ale matka ju odsotí.)* Nechaj ma! Nedotýkaj sa ma! Ja som tvoja matka! Tvoja matka! *(Potom stíchne, leží na zemi, váľa sa.)* Ja som tvoja mama... som tvoja mama a ty ma budeš poslúchať... *(opito)* Mala som ťa potratiť! Mala si zdochnúť už vo mne! Celý život si mi dojebala! *(Monika sa rozplače, Matka zaspí.)*

Epizóda 16

(Nábrežie, park, dolieha hukot nákladných áut, trúbenie, sirény sanitiek, hasičských vozov... dupot nôh, čižiem, stoviek ľudí. Občas začujeme štekot psov. Dodo, je v novej hnedej uniforme, vysoké čierne čižmy, výložky, v ruke má krátku paličku, vyzerá ako vychádzková, ale je to vlastne zbraň, ktorou sa dá sekať, pichať, zdvíhať, šľahať.)

DODO: Čo vraví Vodca?!
VOJACI: Kto nevie pracovať, nech zmizne!
DODO: Kto postavil toto mesto?!
VOJACI: Naše ruky, ruky ľudu!
DODO: Kto vyrobil túto lavičku?!
VOJACI: Mozoľnatá ruka, ktorá dostala za prácu almužnu!
(Vojaci objavia pod škatuľami Laja s taškami, vyvedú ho von.)
DODO: Aha ho?! Asi priplával z Lampedusy! Pozor! *(Lajo nechápe, jeden z vojakov ho švihne cez nohy, rozkopávajú jeho tašky.)*
VOJAK: Ty nevieš, čo je pozor?!
DODO: Pochoduj! *(Lajo začne nešikovne kráčať)* Nože chlapci, ukážte mu to! *(Vojaci Lajovi nepomáhajú, ale ho kopú, bijú)*
VOJACI: Takto! Sem ruky! Vyššie kolená!
DODO: A čo ešte vraví vodca?!
VOJACI: Vodca hovorí, že všetky ženy sú kurvy!
DODO: Radšej sa strať!
(*Monika odbieha bokom, ale sleduje, čo sa deje.)*
Takto noha! Pochoduj! *(ukazuje pochodovanie, Lajo sa snaží ho napodobniť, jeho kroky sú ale nepresné, potkýna sa.)*
Ako si to pochodoval? Tak sa pochoduje?! Pozor! Vystri sa! *(Lajo sa vystrie, trasie sa... nevie, čo bude nasledovať. Pri každom Dodovom pohybe sa mykne strachom.)* Čelom vzad! Pochodom vchod! *(Lajo pochoduje, ale Dodo ho občas švihne prútom, udrie.)* Zastaviť stáť!
LAJO: Pán veliteľ, prosím vás... ja nevládzem. Nevládzem! Vezmite si všetko... Len ma pustite. Ja odídem... odídem preč a už ma tu neuvidíte.
DODO: Mlč kurva čierna, kto ti dal povel prehovoriť?! Kto? Ja som ti dal povel stáť! Tak stoj a mlč. *(Dodo si sadne, uvoľní sa, zapáli si cigaretu, pozoruje Laja. Nakloní sa k nemu, zaženie sa paličkou, ale v poslednej chvíli ju zastaví pred jeho hlavou.)*
DODO Už nebudeme živiť príživníkov! Vodca povedal, že tu urobíme konečne poriadok! Poriadok! Všetci nás budete poslúchať! A kto nebude s nami, toho... *(Naznačí pohyb.)*
LAJO: Ja už teda idem!
DODO: Stoj! Ty neposlúchaš?!
LAJO: Ja veľmi rád poslúcham! Najradšej som, keď musím poslúchať.
DODO: Aj rád pracuješ?!
LAJO: Prácu milujem, od rána do večera.
DODO: Počuli ste? Rád pracuje a rád poslúcha. Plávať vieš?
LAJO: Jak sekera! Hneď ke dnu! *(Všetci sa zasmejú.)*
DODO: *(zavelí)* Vpravo vbok a pochodom vchod! (*Lajo pochoduje, ale ako sa blíži k rieke, začne prešľapovať na mieste.)* Ty si nepočul, že máš pochodovať!
LAJO: Ale tam... tam je rieka... tam sa nedá...
DODO: Do rieky pochodom vpred! Budeš pocho-

dovať a plávať! Vpred! Na počesť Vodcu, pochodom vchod! A teraz plávaj, odkiaľ si prišiel!
(Dodo sotí Laja do rieky. Z mesta doľahne zvuk sirény, akou sa ohlasujú poplachy.)

DODO: Čata na môj povel pozor! Zoradiť do dvojstupu! *(Skontroluje výstroj a postoj vojakov.)* Čata, na môj povel! Pochodom vchod!

Epizóda 17
(Ambulancia, pracovňa Millyho)

ANDREJ: Je to stará nemocnica, ťažko sa to prenajme, ťažko. Nemáš zabezpečené samostatné vyúčtovanie energií. Nie je tu samostatný vchod. Steny plesnivé, zariadenie opotrebované.
MILLY: Potrebujem tie priestory prenajať.
ANDREJ: Nedá sa. To je čarovné slovíčko, nedá sa.
Ale mohli by sme uvažovať aj inak, mohol by si nemocnicu predať, predať ju a začať si užívať peniaze, dopriať si cesty, dopriať si poriadne poľovačky. Levy v Afrike, nosorožce, medvede v Kanade. Viem, budeš mi oponovať. Kde potom budem pozerať do vagín? Predaj a v nemocnici ostaneš ako primár, alebo ako hlavný gynekológ, najhlavnejší gynekológ. Len nad tým prosím ťa zauvažuj, premietni si v hlave čo by si urobil s veľa nulami... *(Podá Millymu zmluvu.)*
MILLY: Nie. Nepredám.
ANDREJ: Tu je zmluva, je to dobrá zmluva, čistá, korektná, pozri si ju v pokoji, prečítaj, zamysli sa, nemusíš sa ponáhľať. Pozri si túto číslovku, koľko je tu núl? Veľa núl, veľmi veľa... a dokopy tie nuly dávajú krásne číslo... Teraz dostaneš veľa peňazí, ale ak nepodpíšeš... neskôr možno dostaneš menej, a neskôr ešte menej.
MILLY: Nuly sa rozkotúľajú... a čo mi ostane? Toto tu zostane navždy. *(Mávne rukou naokolo.)* Nuly neostanú.
ANDREJ: Mýliš sa. Mýliš sa veľmi. *(Zazvonia zvony, počuť hučanie hasičských áut.)* Počuješ? Počuješ? To je znamenie, že by si mal ponuku zvážiť, *(Milly pozerá do zmluvy, študuje ju. Andrej podíde k oknu a pozerá von.)* ... lebo zhoríš ako tamtá fabrika. Zhoríš, a ako ťa poznám, máš najlacnejšiu poistku, aby si ušetril. Čo ak to tu náhodou začnú olizovať plamienky. *(Milly reaguje, podíde k oknu, pozrie sa von.)*
MILLY: Fabrika stále horí.
ANDREJ: Bezcenné baraky zhoria na prach, staré ustúpi novému. Je to ako vypaľovať na jar trávu. Len jeden podpis a iba jediný podpis tu dole... A nezabudni napísať číslo účtu. V tvare IBAN, samozrejme.
MILLY: Takže robíš pre neho, už si sa s ním dohodol, bolo mi to jasné, že táto budova ho zaujíma.
ANDREJ: Nemocnicu nepredáš a začne chátrať, nevravím, že hneď, ale po rokoch, rodičky začnú byť zhnusené z plesnivejúcich stien, podivného zápachu ktorý sa tu začne šíriť, možno zápachu mŕtvych detí... a ty vieš, že už nebudeš mať peniaze na rekonštrukciu lebo už nebudeš vládať. Už si starý.
MILLY: To mi hovorí vlastný syn.
ANDREJ: A ešte mi dáš aj províziu. Dvadsať si chcel po mne kedysi ty, dvadsať chcem teraz ja. Dvadsať je ti teraz veľa, pred tým ti to bolo málo.
MILLY: To nejde. Nejde to. Nemôžem. Nechcem.
ANDREJ: Premýšľaj. Pokojne premýšľaj. *(Andrej odíde, pauza, vojde Agáta.)*
AGÁTA: Si na neho zlý, nerozumieš mu, lebo mu nechceš rozumieť, lebo cítiš, že je zrazu silnejší, že ťa prerastá, že mu nestačíš... ale ja mám liek, ja mám liek, ako môžeš proti starnutiu bojovať *(Príde k nemu a začne ho vášnivo bozkávať a vyzliekať.)* Cítiš ako inak voniam, a ty... ty nič. Ty si chladný ako ten psí čumák...
MILLY: *(Odstrčí ju.)* Dnes som sa sľúbil na jelene!
AGÁTA: *(Trochu nervózne.)* Mám plodné dni,

som v ruji ako ten jeleň, cítiš moje navreté bradavky...

MILLY: Teraz majú svoje dni jelene, počuješ, ako ručia v horách? Nepočuješ, lebo ty máš zapchané uši svojimi vaječníkmi, lebo ty už nepočúvaš, čo ti hovorím, nechceš nič počuť, si upriamená len na jedno, rodiť a rodiť, akoby žena nemala iné poslanie, si upätá na svoje brucho. Načo potrebujeme plodiť deti, keď nikde nie je napísané, že tie deti budú dobré, že nás budú milovať tak ako my dvaja milujeme seba!? Musím už ísť. Počuješ tých jeleňov? Teraz patrím tam, v lese ma čaká ručanie! *(Milly odchádza, Agáta sa rozplače, vchádza Andrej.)*

AGÁTA: Jelene majú svoje dni... počul si, ako ručia? Počul si to?

ANDREJ: Niečo som ti prišiel ukázať, toto by mal ešte vidieť, aby pochopil... *(Vyťahuje papiere a ukazuje ich Agáte. Agáta ho pozoruje, viac ako papiere ju zaujíma on, chce sa k nemu privinúť, ale Andrej sa jej uhne.)*

ANDREJ: Presvedči ho, aby podpísal túto zmluvu.

AGÁTA: Presvedčiť? Ako môžem presvedčiť starého jeleňa?

ANDREJ: Musíš ho presvedčiť!

AGÁTA: *(koketne)* Čo za to presviedčanie dostanem?

ANDREJ: Čo len chceš, kam len chceš, koľkokrát chceš.

AGÁTA: Poď ma presvedčiť... poď a presvedč ma! Presvedč ma! *(Začne sa k nemu vinúť, ľahne si pred ním na zem, Andrej sa rozopína, ľahne si na Agátu, ale pred očami jej drží zmluvu.)* dobre... dobre presviedčaš... vidím, že máš presviedčací talent...

ANDREJ: *(Po chvíli skončia.)* Nechám ti tu zmluvu... vidím, že si odhodlaná presvedčiť ho...

AGÁTA: Prídeš ku mne zajtra? Prídeš ma ešte presvedčiť!

ANDREJ: Prídem, ale nezabudni mu dať podpísať zmluvu a potom ťa presvedčím, koľkokrát len budeš chcieť. (*Viera odchádza, prichádza Fischer.)*

FISCHER: Ako to vyzerá? Máš tu zmluvu?

ANDREJ: Do týždňa bude podpísaná.

FISCHER: Snaž sa. A nezabudni na nájomníkov. Musíš dostať preč všetkých, nech tie barabizne môžem zbúrať.

Epizóda 18

(Prítmie, podivné šero, v ktorom sa rozhárajú sviečky. Vnímame nejakú postavu, ktorá ich po jednej zapaľuje. Sviečky nám osvetlia niečo ako oltár, cez pribúdajúce svetlo objavíme, že je to Viera. Kľačí pri niečom, čo vyzerá ako obraz, alebo možno fotka. Modlí sa, ale jej slová sú ako hukot, možno iba potrebuje byť sama s myšlienkami. Po chvíli vstúpi dnu ďalšia postava, spoznávame Fischera. Pozoruje Vieru, potom prudkým pohybom rozsvieti všetky svetlá.)

VIERA: Zmizni.

FISCHER: Toho tvojho filozofujúceho chlapčeka som už zamestnal. Má ťa takpovediac v pracovnej náplni a netváril sa príliš nadšene. *(Uškrnie sa.)*

VIERA: Zmizni! Zmizni z môjho života! *(Snaží sa ho biť, ale Fischer je silnejší, drží ju pevne. Viera sa po chvíli zlomene zvezie na zem.)*

FISCHER: Si šialená. Šialená.

(Fischer odchádza.)

Adam Jančina,
Tomáš Magát,
Simon Kopunec,
Tomáš Stopa,
Jakub Kuka

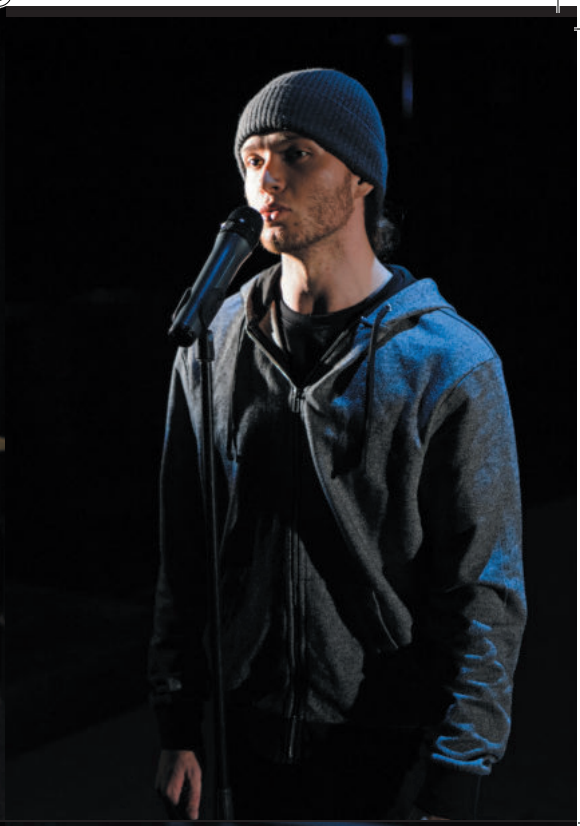

Epizóda 19

(Andrejov byt, buchot na chodbe, počujeme krik, rozbíjanie skla, zvonku dolieha hluk nákladných áut a štekot psov. Skandované výkriky, nerozumieme heslám, ale občas započujeme „povešať“, „vyhnať“, „preč s nimi, preč s nimi!“. Dvere sa rozletia a dnu vojde Dodo a ďalší štyria v hnedých uniformách, Podľa náplecníkov a samozrejme správania sa je Dodo veliteľ. Rázne vpochodujú do bytu. Dodo sa víťazne usmieva, dáva rozkazy, už nehovorí, ale rozkazuje.)

DODO: Pozor! *(Monika sa strhne.)* Pohov. Prezrite to tu chlapci! *(Vyžaruje z neho sebavedomie, je vojensky rázny, v ruke nesie dôstojnícku paličku, peknú vymodelovanú paličku, ktorou švihá, ukazuje, pichá, rozbíja.)* Tak tu sa kurvíš.
(Monika pokrúti hlavou na znak nesúhlasu. Dodo zhodí na zem knihy, trhá ich, rozkopáva, vojaci po ňom všetko opakujú.)
Aha, ty sa tu učíš. Rozumeli ste, chlapci? Ona sa učí a učí sa z akých kníh? Zo zakázaných kníh... Domobrana na môj povel pozor! *(Vojaci sa okamžite postavia do pozoru a vytvoria zástup)* Pochodom vchod! *(Začnú po byte pochodovať, zvonku dolieha pochodový rytmus stoviek, možno tisícov nôh.)* Čo nič nehovoríš? Celá naša rodná zem sa trasie! Nepáči sa ti to? *(Ukazuje na uniformu, Monika sklopí zrak.)*
MONIKA: Páči.
DODO: Fabriky nestíhajú šiť uniformy, toľko ľudí sa k nám hlási! Vodca ale povedal jasne, že my musíme byť ostražití, lebo keď sa k nám prihlásia všetci, kto potom bude nepriateľ? No kto? Kto bude proti nám? (*zareve)* Kto je proti nám?!
VOJACI: (*zarevú)* Ten nie je s nami!
DODO: Kto nie je s nami!?
VOJACI: Ten je proti nám!
DODO: My vieme, kde všade sa môže nepriateľ skrývať *(Paličkou jej nadvihne sukňu, zvrieskne.)* Stoj rovno! Aspoň rovno sa nauč stáť, nehrbiť sa, byť vyrovnaná a pevná!
MONIKA: *(vystrie sa*) Takto?
DODO: Nevieš to. *(Vystrie sa na ukážku.)* Takto! Chlapci, bratia! Ukážte jej, ako sa pevne stojí a pochoduje! *(Vojaci k nej priskočia a vezmú ju medzi seba.)* A takto sa pochoduje...Takto treba kráčať, hýbať rukami! Vzpriamene, nehrbiť sa, chrbát rovno, a kráčať! Musí to dunieť! Musí nás byť počuť! *(Pochodujú pod taktovkou Doda, ten napráva Monikin postoj, a občas ju, alebo vojakov švihne.)* Vodca povedal...že my sme nová elita národa! Ale aj medzi nami sa ukrývajú takí, čo sa chcú medzi nami ukryť. Každého preveríme a tých, ktorí nie sú čistí, preveríme tiež.*(Moniku pochodovanie unavilo, ale vojaci sa s ňou stále pohybujú.)* Vojaci, čo urobíme s tými, ktorí nie sú čistí? *(Vojaci pustia Moniku, ktorá padne na zem, pozdravia ráznym zdvihnutím ruky, ktoré môže byť podobné ako hajlovanie či Na stráž!)*
VOJACI: Dáme ich do lágrov! Na zdar! Chránime našu domovinu!!!
DODO: *(Postaví sa nad Moniku)* Postav sa! *(Monika nevládze, ale s námahou sa postaví. Dodo vystrie ruku a začína ju učiť pozdrav.)* Takto... Nie... viac ju vystri! Poriadne! A vypni prsia! (*Schytí ju surovo za prsia.)* Tie musia byť takto, nie takto! Si hlupaňa, nauč sa to! Naučte ju to! *(Vojaci pochopia jeho povel, začnú ju chytať za prsia, medzi nohy, začnú ju vlastne obťažovať, ale stále pritom opakujú pokyny, akoby ju učili pochodovať alebo zdraviť.)*
MONIKA: Nechajte ma, prosím... nechcem... bolí ma to... ja sa to naučím... ja sa budem s vami učiť... ale pomaly, opatrne... viete, aby ste mi neublížili, pomalinky... jemne, chlapci moji zlatí... vy ste dobrí chlapci... milí chlapci... prosím vás...
DODO: Ty nechceš? Nechceš? Ty sa nechceš naučiť náš pozdrav? *(Zvalí ju na stôl a vyhrnie jej sukňu, vojaci ju držia za ruky... prvý ju začne znásilňovať Dodo.)* Veď sama prídeš... sama sa budeš chcieť naučiť náš pozdrav, ale už bude neskoro! Už ťa nebudeme chcieť! Ty špinavá kurva! Kurva si! Ách! *(Dodo rýchlo skončí, Mo-*

nika leží bezvládne na stole, na Dodov pokyn sa chystá prvý vojak, po ňom druhý, a po ňom tretí, štvrtý, náhle začnú zúrivo zvoniť zvony a po nich ticho, začne hučať siréna, trúbiť autá. Dodo sa strhne.) Vojaci, pozor! *(Nakloní sa nad Moniku.)* Už nás volajú. Máme nástup na veľký pochod! Bude veľký pochod! Vyrazíme do ulíc, budú nás tisíce! A budeme pochodovať a zdraviť! Zdraviť! A kto nebude s nami... *(Dodo s vojakmi odchádza, Monika sa trasie, plače, po chvíli prichádza Andrej.)*

ANDREJ: *(Prezerá si miestnosť, kopne do kníh na zemi.)* Prečo je tu taký bordel? Nevieš urobiť poriadok? Nevieš sa postarať o to, aby tu bol poriadok a čisto! Vieš, ako nenávidím neporiadok! Mala si upratať. *(Monika stále sedí na stoličke, schúlená, vzlyká.)*

ANDREJ: Nerev a uprac! Neznášam neporiadok!

Epizóda 20

(Matkin byt, matka sedí na stoličke. Je zabalená do zimníka a starých diek, trasie sa zimou.)

MATKA: Vonku je tma, prečo sa tak zotmelo? Už je noc, alebo nevidím dobre? Oči ma štípu, nepripálil sa hrniec na sporáku?

MONIKA: Je deň mama, to sa nemohol pripáliť hrniec, lebo už nemáme v byte plyn, už ho odpojili. Plyn už nie je. Ten šedivý deň mama, to je dym, to slnko sa ukrylo za kúdole dymu a prachu...

MATKA: Cítim to spálenisko.

MONIKA: Oblaky zahalili slnko, lebo horia susedné domy, mama, horia barikády, horia pneumatiky, horia byty, mama. Ľudia utekajú, odnášajú si posledné čo im zostalo..., všetko tu horí, mama. Mali by sme ísť na slniečko, aby si sa trochu prehriala. Poď, dám ťa bližšie k oknu, posuniem ťa k slniečku...*(Matka je na vozíčku, Monika ju dotlačí k oknu.)*

MATKA: U nás nehorí, však? *(Za oknom sa mihajú plamene, Monika jej podá fľašu a matka sa napije dlhými lačnými dúškami.)* Cítim, ako mi prehrieva kosti, ako sa do mňa rozlieva teplo...blahodarné teplo...

MONIKA: Teraz už musím ísť mama... ale ráno prídem po teba mama, len musím ísť pracovať. Ty to vieš, ako je dôležité dobre a poctivo pracovať a ja ťa nechcem sklamať. Tak tu ticho seď a čakaj. Ráno po práci prídem a vezmem ťa na slnko, preč odtiaľto...

MATKA: Pôjdeme k moru?

MONIKA: Zarobím peniaze, predáme byt a pôjdeme k moru, budeš cítiť teplý piesok medzi prstami.. *(Monika pomaly odchádza.)* Len tu seď a nehýb sa. Slnko ťa vyhrieva, cítiš? *(Pauza. Ticho. Matka sedí pri okne...nastavuje tvár plameňom za oknom, pauza, klopanie na dvere.)*

MATKA: Kto je? Monika? Už si prišla? To bola krátka brigáda... a zaplatili ti dobre? *(Pauza, ticho. Andrej sa oprie o dvere, tie sa samé otvoria, ocitne sa v byte.)*

ANDREJ: Mám pre vás dobrú správu, pani.

MATKA: Nájomné som už zaplatila! Už som zaplatila, aj všetky nedoplatky.

ANDREJ: Už netreba platiť nájomné, nájomné je od zajtra zrušené!

MATKA: Tak som zaplatila zbytočne?! Nerozumiem..

ANDREJ: Nie, pani, všetko je v poriadku.

MATKA: Jáj, prišel si po tie medené hrnce. Jeden sem zehnala...tu niekde je. Tu je všade veľa hrncov, ale teraz sa nemôžem hýbať, slnko ma hreje...ale nemôžem sa pohnúť, moje telo nevládze. Monika tu neni, odišla. Monika pracuje, má dobrú brigádu, platia jej dobre. Ale kde je ten hrniec?

ANDREJ: (*Andrej nájde nejaký plechový hrniec na zemi a prezerá si ho.)* Tu je jeden, tento určite predáme. Ale mám lepšiu správu. Mám najlepšiu správu života!

MATKA: Vy chcete kúpiť byt?! Koľko dáte?

ANDREJ: Koľko len chcete! Len teraz poďte so mnou, poďte sa so mnou prejsť vonku, tam kde svieti slnko. A tam vonku podpíšeme tento papier.

MATKA: *(Chce vstať, ale nevládze a opäť si sadne na vozíček.)* Nevládzem sa pohnúť...

ANDREJ: Musíte odtiaľto odísť. Cítite to teplo? To je požiar, preskočí iskrička a nešťastie je na svete... začne horieť koberček, stolička, chytí sa drievko v dome ...a potom čo? Naruší sa statika, obhoria múry... a z dôvodov narušenej statiky, z dôvodov vlastnej bezpečnosti, lebo bezpečnosť ľudí je v našej firme na prvom mieste, sa musíte dočasne odsťahovať. Vlastne nie odsťahovať, vzdialiť, teda len na chvíľu opustiť domov, či byt, či ako túto smradľavú dieru voláte. Počujete? *(Máva jej pred očami papierom.)*

MATKA: Medený je, však je medený? To je dobrá meď. Koľko dáte? *(Andrej ho odhodí. Potom podíde k umývadlu otočí kohútikom, ale voda netečie.)*

ANDREJ: Hľa, ani voda, darkyňa života nejde... ťažko sa bude hasiť taký oheň bez vodičky... Musíme zabrániť nešťastiu! Len aby sa nestalo nešťastie, na to je naša spoločnosť veľmi háklivá! Keby tu začalo nebodaj horieť, rozumiete, keby to tu náhodou začalo horieť, tak dolu je to osem poschodí, dvestoštyridsať schodov. *(Vezme jej fľašu, otočí hore dnom, ale je prázdna. Vytiahne vlastnú a podá jej ju.)* Na zahriatie. Elixír života, Juniperus má priaznivé účinky na pohybové ústrojenstvo a na trávenie. Dajte si, nožičkám sa uľaví, telu sa uľaví a myseľ pookreje. Keď sem dáte milostivá podpis, alebo stačí aj odtlačok prsta, prsty ešte máte, pozerám, celkom svižné,... *(Núti ju piť z fľaše, potom jej otlačí prst na papier.)* Ták, a máme to. Pôjdem s vami po schodoch, ja budem vaše očko, lebo na schodoch nebodaj padnete a bude zle. Chce niekto tragédiu? Nie, nik nechce tragédiu. *(Andrej pískne, vojaci, ktorým velil Dodo prichádzajú do miestnosti, Andrej im pokynie a nakladajú si Matku na plecia, akoby na nosidlá.)*

MATKA: Monika pracuje... ale vravela, že ma vezne hen k moru, keď predáme byt.

ANDREJ: Pracuje. Je šikovná, veľmi pracovitá. A to more! Celkom som zabudol! Jasnačka! Byt je predaný, idete k teplému moru, vlnky, piesoček. Poďte pekne dole, prevezieme sa po meste, prevezieme sa až k rieke, tam si sadneme na lavičku a porozprávame sa o živote. Dáme si elixír života. Pri rieke svieti slniečko. Hrejivé zimné slniečko. Slniečko vás zahreje... krv sa vám rozprúdi v žilách. Pri rieke je kľud, voda žblnkoce... a viete, čo je najkrajšie? Každá rieka tečie k moru, takže to akoby ste už vlastne pri tom mori boli... *(Matka sa vzchopí, chce fľašu, ale Andrej si ju drží na dištanc.)* Len opatrne s tou živou vodou. *(Podá jej ju.)*

MATKA: Tie hrnce, nezabudni na tie hrnce...*(Andrej ju s vojakmi vynáša z bytu)* Sú medené, sú drahé... K moru... ja idem k moru!

Epizóda 21

(Andrejov byt, Monika sedí za zapnutým počítačom, miestnosť osvieti chladné svetlo. Monika si sadne k monitoru, nastaví si kameru na seba)

MONIKA: Vidíš ma? Vidíš moje kozy? Krásne pevné kozičky? Pozri ako krásne skackajú...

HLAS: Vidím, óooo... úchvatné kozičky... super kozičky...teraz si prosím ťa sadni tak, aby som videl aké máš nohavičky... Tááák, (*vzdychá*) to je ono...

MONIKA: Som celá mokrá...cítim na sebe tvojho tvrdého bojovníka... cítim, ako ti v ňom pulzuje spenená krv. Chceš sa mi urobiť na moje kozičky, však?

HLAS: Dovoľ mi, aby som ťa udrel po tvári, len tak jemne... a potom trochu silnejšie...

MONIKA: Au, ty nezbedník, to krásne zabolelo! Ledva dýcham, taký je mohutný! Teraz si pekne kľakni! Kľačíš? To je rozkaz!

HLAS: Kľačím, pani moja.

MONIKA: Vstaň!

HLAS: Už stojím, pani moja.

MONIKA: Začni pochodovať! Poriadne! Vzpriamene! Aj palička nech stojí, opováž sa, aby ti poklesla! Opováž!

HLAS: Pochodujem! Pochodujem!

MONIKA: A pozdrav! Pozdrav neovládaš?

HLAS: Ovládam, pani moja! Ovládam! Na Zdar! Za našu domovinu! Za nášho Vodcu!

MONIKA: Stoj! Teraz poď ku mne. Zavri oči... cítiš môj vzrušený dych? Beriem ho do ruky, stískam ho... obtieram si ťa o prsia... cítiš? Cítiš ako ti pulzuje? V druhej ruke mám nožík a odrezávam ti ho.

HLAS: *(Vzdychy prestávajú.)* Čo to trepeš! Jaké odrezanie!?

MONIKA: Úchyl. Si obyčajný úchyl. Si obyčajný chudák! Stoj! Pozor!

HLAS: Čo to trepeš? Pokračuj, kurva, zaplatil som si, tak pokračuj! Ukáž mi ako sa dorobíš!... počula si?!

MONIKA: Ukážem ti niečo iné....to ťa rozdráždi, že na to nezabudneš... (*Otočí kameru na monitore smerom k oknu, postaví sa a začne sa vyzliekať... robí striptíz, ale je to skôr pornografický prejav, ako nejaké zvádzanie...)* Páčim sa ti? Predstav si, ako ma tvrdo obrábaš na okennom ráme a pozeráme spolu do tej hĺbky... *(Monika pomaly pristupuje k oknu, z ktorého vchádza dnu silná žiara.)*

HLAS: To je ono... ách, konečne... máš krásnu ritku, najradšej by som ťa zviazal a poriadne po nej vybičoval... takto sa prechádzaj... áno... A teraz stoj, počula si? Stoj!

MONIKA: Si chudák. Si duševná nula. Si odporný hnusný sliz, zviera, odpad, chudák! Si chudák!

HLAS: Prestaň trepať blbosti! Počula si?! Lebo si ťa nájdem a zmlátim ťa! Drž už hubu! Za moje peniaze budeš robiť čo ja chcem!

MONIKA: *(Vystupuje na parapet okna, v silnej žiare vidíme jej siluetu.)* Vidíš ma? Dobre ma vidíš?

HLAS: Vidím, ale kde to, kurva, stojíš? Prečo si tak ďaleko! ! Poď bližšie na svetlo!

MONIKA: Tak si to uži. *(Monika roztvára náruč a skáče z okna.)*

HLAS: Ty si sa zbláznila,...hej! Počuj! Kde si zmizla? (*pauza, ticho*) Mám zaplatených ešte desať minút. tak sa ozvi konečne! Potrebujem, aby si ma dorobila... počuješ? Kam si sa stratila?

(zatmenie)

Koniec

ELESKO

Tajomná pálava zmyslov radosti

Pálava 1
Akostné značkové víno
D.S.C. 2015

Oenoforum ´16
zlatá medaila

Niektoré veci sa oplatí robiť správne

Určené pre osoby staršie ako 18 rokov.
Vychutnávajte zodpovedne. Ďakujeme.

STELLA ARTOIS

Obytný súbor „TRI VODY MALINOVO“
Foto: www.janrevaj.com

TEAMS WORK.

CITY ARENA Trnava, Štadión Antona Malatinského

STRABAG Pozemné a inžinierske staviteľstvo s.r.o. je stavebná spoločnosť s viac ako 50 ročnou tradíciou v stavebnej výrobe na Slovensku.

- dodávka a realizácia stavieb na kľúč
- realizácia inžinierskych stavieb
- výroba a montáž prefabrikovaných konštrukcií
- rekonštrukcie historických a pamiatkovo chránených stavieb

www.strabag-pozemne.sk

STRABAG
TEAMS WORK.

STRABAG Pozemné a inžinierske staviteľstvo s.r.o., Mlynské nivy 61/A, 820 15 Bratislava
Tel.: +421 2 3262 1111, strabag-pozemne@strabag.com

Pred 7000 rokmi v čase nedotknutej prírody vznikla Jana. Skrytá v hĺbke 800 metrov, ochraňuje prvotné hodnoty života.

www.jana.sk

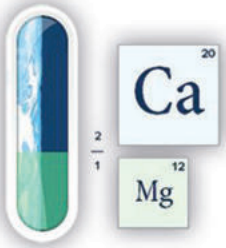

Partneri SND

Generálny partner

TATRA BANKA
Member of Raiffeisen Bank International

Partneri

orange
STRABAG TEAMS WORK.
PEUGEOT
MAX FACTOR

Oficiálna minerálna voda SND

Jana

Partneri premiér

ELESKO
STELLA ARTOIS Belgium

Mediálni partneri

DENNÍK N
TA3
Forbes
rtv:
.týždeň
aktuality.sk
fun radio
ŽIVOT
MAV
MAN
BRATISLAVA
BKIS
tasr
ringier axel springer
SITA
Panta Rhei

EUROPAPIER

Doprajte rozlet svojim predstavám s Europapierom – tento bulletin je vytlačený na papieri GardaMatt Art od spoločnosti Europapier Slovensko.

V inscenácii je s dovolením autora použitý úryvok skladby rapera Ekcelenta a v bulletine texty jeho piesní.

Bulletin k inscenácii Pavla Weissa Zo života ľudstva
Vydalo Slovenské národné divadlo, 2016.

Zostavil
Peter Kováč

Zodpovedný redaktor
Zuzana Barysz

Jazyková úprava
Zuzana Konečná

Vizuál
Jaroslav Róna

Fotografie
Braňo Konečný

Grafická úprava
DTP SND

Tlač | Druck | Printed by
Robert Jurových – NIKARA

Cena | Preis | Price
3 €

WWW.SND.SK